

هنر المحیوب

یازده سال تلاش و به بار نشستن

قرن بیست و یکم را قرن «دانی» و «آگاهی» و «تمرکز بر روی استعدادها» می‌دانند. حتی نظام‌های آموزشی پیشرفته معتقدند، در نظام آموزشی سنتی خود قادر نبوده‌اند افراد «خلاق» را رشد دهند. کاندایی‌ها قرن بعد را با همین جهت‌گیری آغاز خواهند کرد و دیگران نیز برنامه‌ریزی‌های مشابهی دارند. اینکه افزایش کیفیت دوره‌های آموزشی در سیستم آموزشی ما تا چه حد صورت گرفته است براحتی نمی‌توان اظهار نظر نمود ولی آنچه مسلم است - با ضرورت فراگیر بودن - نمی‌توان «ذخایر فکری» را معطل نگهداشت، که با شکوفا نمودن استعداد‌های بالقوه فرزندان ایران اسلامی ما با «دویدن» خواهیم توانست «عقب نگهداشته‌شدگی» خود را از قافله دانش بشری جبران کنیم و چون این «توان» را داریم چرا «تردید» داشته باشیم !!

○ ○ ○ ○

در سال ۷۴ پیشنهاد وزارت فرهنگ و آموزش عالی در ارتباط با «استعداد‌های درخشان در آموزش عالی» در شورای عالی انقلاب فرهنگی مطرح و کلیات طرحی تحت عنوان: «طرح شکوفاسازی استعداد‌های درخشان» در مرداد ۷۵

به تصویب شورای عالی رسید. در تاریخ ۷۵/۹/۶ این طرح تحت عنوان: «شورای هدایت استعداد‌های درخشان در آموزش عالی» از تصویب نهایی شورای عالی گذشت. این شورا همانگونه که در شماره‌های قبل مجله به صورت مبسوط آمده است دارای ۱۳ عضو می‌باشد که ۴ نفر از آنها از اعضای هیئت علمی دانشگاهها و مؤسسات پژوهشی هستند که به پیشنهاد وزیر فرهنگ و آموزش عالی و تأیید شورای عالی انقلاب فرهنگی انتخاب می‌شوند این شورا کلیه وظایف مربوط به تصویب طرحها و آیین‌نامه‌ها و برنامه‌های آموزشی و تعیین ضوابط و معیارهای انتخاب مراکز اجرایی و نظارت بر کار این مراکز را برعهده دارد.

○ ○ ○ ○

از پیروزی انقلاب اسلامی تاکنون بجز مورد شاگرد اولها و یکی دو مورد محدود دیگر در آموزش عالی کشور این ارزشمندترین تصمیم در مورد «استعدادهای درخشان» ایران اسلامی است. حذف واحدهای درسی تکراری و توقف‌های بیجا در ورود به مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری، عدم منع شتاب منطقی و تسریع تحصیلی ممکن و طبیعی، عدم ضرورت حضور بر سر کلاس برای آنها که می‌توانند با عدم حضور توانمندی خود را در آزمونی به اثبات برسانند؛ حضور در مجامع علمی داخلی و خارجی به صورت مدعو، داشتن ابزار کلی پژوهش و نکته آخر «بار ارزشی داشتن» این مسأله در اجتماع و اینکه این «تبعیض» نیست و گرفتن اضافات، بلکه این «حقی» است که «مکتوم» مانده بود. از نتایج ارزشمند این طرح است.

○ ○ ○ ○

تصمیم ۷۴/۱۲/۱۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی بازگشت به کاری دارد که دهسال قبل از آن تاریخ، مطالعاتش در ارتباط با آموزش عمومی کشور صورت گرفت، در سال ۱۳۶۵ مباحثات آن شروع شد و در ۱۰ اردیبهشت ۱۳۶۶ براساس نامه‌ای که به نخست‌وزیر وقت نوشته شد هیئت امنا آن تصویب و اولین مراکز

«سازمان ملی پرورش استعداد‌های درخشان» در کرمان و همدان در کنار دو مرکز تهران پا گرفتند. در خرداد سال ۱۳۶۷ با حمایت رهبر معظم انقلاب اسلامی و رئیس وقت شورای عالی انقلاب فرهنگی، جایگاه تثبیت شده‌ای این سازمان در آموزش عمومی کشور گرفت و اکنون ما با تشکیل «شورای هدایت استعداد‌های درخشان» در آموزش عالی کشور، این نهال ظریف را به «بار» نشست می‌یابیم هر چند اگر رابطه‌ای گسسته با آموزش عمومی کشور داشته باشد نمی‌تواند بهره‌گیری مطلوب را از همهٔ توانمندیها بنماید.

○ ○ ○ ○

توسعه منطقی مراکز آموزشی استعداد‌های درخشان در شهرهای پرتراکم کشور و تحت پوشش داشتن حداقل ۶۰ درصد واجدین شرط حضور در کنکور سازمان و عدم ممانعت از شرکت دیگر داوطلبینی که در محل اقامت آنها مرکز آموزشی نداریم، همینطور تحت پوشش قرار دادن شهرهای پیرامونی شهرهای بزرگ (شهریار برای «کرج»؛ خمینی شهر، شاهین شهر، شهرضا برای «اصفهان»؛ ورامین و قرچک برای «شهر ری»؛ فرخ شهر برای «شهرکرد»؛ اندیمشک برای «دزفول» و ...)، با ۸۳ مدرسه راهنمایی و ۷۳ دبیرستان بایش از ۳۰ هزار دانش آموز هشت‌هزار فارغ‌التحصیل و هزاران داوطلب ورود به مراکز آموزش عالی که در سال آینده از مرز چهار هزار نفر خواهدگذشت و دو سال دیگر بیش از ۵۰۰۰ داوطلب شرکت در آزمون سراسری دانشگاهها از این مراکز هستند، دیگر باید «باور کنیم که این نهال به بار نشسته است» و استدلالهای قبلی - که برخی از آنها نگرانی‌های بجایی بود که هنوز هم معنای خود را حفظ کرده است - دیگر برای «براندازی» این فکر نیست، بلکه برای ادامهٔ «بود» آن است که در این «بود»، «بود» ما ضروری نمی‌تواند باشد.

مدیر مسئول

○ ○ ○ ○

شکست سکوت

نابغه‌های واقعی چه کسانی هستند؟

از نیمه مرداد تابستان امسال مجدداً روزنامه‌ها به مطرح ساختن وضعیت یکی از دانش‌آموزان سابق «مرکز فرزندان تهران» و خواهران و برادرش نمودند. البته این امر بی سابقه نبود و به تناوب یکبار دو روزنامه عصر چند سال قبل جنجال آفرینی کردند و یکی از آنها در یک ضرب الاجل یکساعته اعلام نمود اگر پاسخ سازمان را دریافت نکنیم به وظیفه مطبوعاتی خود عمل خواهیم کرد که چنین کردند. سال قبل نیز یکی دو روزنامه و مجله دیگر نیز اطلاعات ناقصی را به خوانندگان خود دادند اما این بار با وجود اطلاع سر دبیری یکی از روزنامه از واقعیت امر در ۲۵ مرداد ۷۶ روزنامه‌های «همشهری» و «سلام» تحت عناوین «نوابغ بی خانمان» و «ماجرای بلاتکلیفی ۴ دانش آموز تیز هوش یک خانواده بی مسکن» مجدداً نسبت به وضعیت این خانواده حساسیت نشان دادند. «روزنامه قدس» و حتی مجله «حمل و نقل» هم ما را بی نصیب نگذاشتند. در ۲۸ مرداد ۷۶ در ویژه نامه «شهرک اکباتان» روزنامه «اخبار» تحت عنوان «چه کسی مسؤول است، نابغه‌های اکباتان بی خانه شدند» مصاحبه نسبتاً مفصلی با «مادر» این به اصطلاح نوابغ صورت گرفت که هیجان کاذبی را در ساکنان شهرک اکباتان بوجود آورد. در ۴ شهریور ۷۶ «روزنامه اخبار» نیز تحت عنوان «نابغه‌های فلاح: بگوئید ما چه کار کنیم؟» مصاحبه مجددی با مادر خانواده داشت. چاپ این مصاحبه‌ها در طول سالهای گذشته احساسات عزیزان علاقمند «به استعداد‌های درخشان» را به شدت جریحه دار نموده بود و این بار مسأله «مسکن» آنها بی‌خانمانی - که هیچکس برایش قابل تحمل نیست - مطرح شده بود. از این امر حتی برخی از دانش‌آموزان مراکز نیز «مسأله دار» شده بودند و در برخی از نامه‌ها سؤال داشتند که اصل قضیه

را حداقل برای ما توضیح دهید.

از آنجا که این گفتگوها آبروی نظام مقدس ما را به زیر سؤال برده بود و مسأله دیگر به «سازمان ملی پرورش استعداد‌های درخشان» مربوط نمی‌شد. سرپرست سازمان دو مصاحبه مفصل با خبر نگاران «روزنامه اخبار» و «ویژه نامه شهرک اکباتان» همین روزنامه به عمل آوردند. از آنجا که اصل گفتگو بسیار مفصل بوده است صرفاً به انعکاس آنچه در شماره ۶۲۵ شنبه ۱۵ شهریور، ۱۳۷۶ «روزنامه اخبار» منعکس شده است می‌پردازیم.

«سمپاد»

دکتر اژه‌ای: فایده‌های ایران نقرات پرتر المپیادهای جهانی هستند.

در پی انتشار گفت و گوی «اخبار» با والدین فاضله فلاح که به «نابغه فلاح» مشهور است و طرح ادعاهایی مبنی بر ضایع شدن حقوق آنان، این بار با هدف دریافت پاسخ مناسب در این خصوص و همچنین آشنایی با وظایف سازمان ملی پرورش استعداد‌های درخشان به گفت و گو با دکتر جواد اژه‌ای مشاور رییس جمهوری و سرپرست این سازمان پرداخته‌ایم که مشروح پرسش‌های طرح شده و پاسخ‌های دریافت شده به این شرح است:

○ ماجرای «فاضله فلاح» چیست و چرا سازمان، سیاست سکوت در مقابل مطبوعات را پیش‌گرفت؟

● سکوت این سازمان در مقابل مسایل طرح شده پنج سال گذشته در مطبوعات و صدا و سیما، صرفاً با هدف جلوگیری از وارد آمدن ضربه روحی به کودکان این خانواده اتخاذ شده بود اما اکنون این سکوت شکسته شد و شرح کامل ماجرا را بیان خواهیم کرد.

تحصیل در مدارس این سازمان از سال اول راهنمایی و از طریق قبولی در آزمون ورودی امکان پذیر است و برای ادامه تحصیل در مقطع دبیرستان نیز دانش‌آموزان این مدارس باید بار دیگر در آزمون ورودی ویژه این مقطع شرکت کنند.

در طول یازده سال گذشته، «فاضله فلاح» تنها دانش‌آموزی بود که ۸ سال پیش به صورت استثنا و بدون شرکت در آزمون ورودی به پیشنهاد وزیر وقت آموزش و پرورش و همچنین با هدف انجام یک «تحقیق موردی» در حالی که ۴/۵ سال سن بیشتر نداشت در پایه اول راهنمایی یکی از مدارس

این سازمان پذیرفته شد.

هدف از مطالعه بر روی این دانش آموز، بررسی تأثیر «جهش تحصیلی» در فرایند یادگیری بود. وقتی کودکی در سن ۴/۵ سالگی موفق به گذراندن دوره ابتدایی می‌شود، طبیعی است که دانش آموز با استعدادی است اما وقتی او در کنار یک دانش آموز ۱۱ ساله تیز هوش که به طور معمول بین ۳ تا ۵ سال «سن عقلی» بالاتری دارد، قرار گرفت دریافتیم که در این وضعیت، پدید آمدن مشکلات مختلف و از جمله «برهم خوردن تعادل رشد اجتماعی» اجتناب ناپذیر است.

اما به هر حال سازمان به خاطر روشن شدن این مسئله و با اعتقاد بر این باور که «فاضله» مشکل اساسی در ادامه تحصیل در سطح تیزهوشان را ندارد، تمام امکانات خود را برای یاری رساندن به این کودک مستعد، بسیج کرد، منتهی پس از گذشت چند ماه از زمان اشتغال به تحصیل این کودک، مشکلات آغاز شد و گزارش‌های تحصیلی نشان داد که وی به علت سن کم با سایر دانش آموزان کلاس، هم‌گامی ندارد و به غیر از درس «آزمایشگاه» حضور او در سایر کلاس‌های درس، «مخل» آرامش دیگران بود.

بنابر این در اواخر سال اول راهنمایی، دو نکته بر ایمنان مشخص شد: اول آنکه کلاس‌های «فاضله» باید انفرادی باشد و در عین حال باید به صورت سهل‌تر و در حد مدارس عادی از او امتحان گرفته شود.

در سال دوم راهنمایی نیز به اصرار سازمان، تحصیل این دانش آموز در مدرسه فرزنانگان تهران ادامه یافت و مدیریت مدرسه هم تمام تلاش خود را برای آموزش این کودک «مستعد» که دیگر مشخص شده بود «نابغه» نیست، به کار گرفت.

در سال سوم راهنمایی نیز مرکز آموزشی تهران، قبولی وی را در این پایه در سطح سایر دانش آموزان غیر ممکن اعلام کرد بنابر این قرار شد نمرات بسیار ضعیف ثلث اول و دوم فاضله، مبنا قرار نگیرد. از آنجا که دانش آموزان مراکز این سازمان بر اساس ضوابط عمومی وزارت آموزش و پرورش، امتحانات نهایی سال سوم راهنمایی و سال چهارم دبیرستان - و از سال آینده کنکور پیش دانشگاهی - را با سایر دانش آموزان کشور برگزار می‌کنند. از همین رو به طور طبیعی این امتحان‌ها برای آنان بسیار سهل و ساده‌است.

فاضله نیز با شرکت در این امتحان ثلث سوم پایه سوم راهنمایی با کسب معدل متوسطی در مقایسه با سایر دانش آموزان مدارس سازمان - که کسی جرأت بکار بردن صفت نابغه برای آنان را ندارد -

موفق به قبولی در این پایه تحصیلی شد.

وی سپس از شرکت در آزمون ورود به دبیرستان‌های این سازمان خودداری کرد و حتی هنگامی که زمان دیگری برای گرفتن آزمون از وی تعیین شد، با سر دادن گریه (به علت سخت بودن پرسش‌ها) از ادامه امتحان خودداری کرد.

پس از این واقعه، پیشنهاد سازمان براساس نظر کارشناسی دبیران مرکز فرزندگان این بود که فاصله به علت «جهش بدون ضابطه» باید دوباره به تحصیل در دوره راهنمایی در مدارس این سازمان بپردازد تا هم «رشد اجتماعی» مناسب با سن خود را کسب کند و هم از محدوده «حفظ کردن درس» به مرحله «ادراک مفاهیم» برسد.

منتهی والدین وی به شدت با این نظر مخالفت کردند و ادعا کردند به خاطر «عدم درک فاصله» توسط مرکز آموزشی، در تحصیل او توقف هم صورت گرفته و باید در سه سال گذشته، هر سال دو پایه تحصیلی را طی می‌کرد. آنان با توجه به کسب رکورد فاصله در ورود به دوره راهنمایی گمان می‌کردند که فرزندشان می‌تواند در ورود به دانشگاه هم رکورد جدیدی بدست آورد از همین رو از آن پس، تحصیل فاصله، تحت نظر والدینش ادامه یافت.

○ دانش آموز «نابغه» چه تفاوتی با دانش آموز مستعد دارد؟

● در مورد فاصله منکر استعداد وی نیستیم اما جهش زیاد (هفت سال جهش) او را به سطح یک دانش آموز عادی رساند.

در مهرماه و آذرماه سال ۶۸ من دو بار آزمون (تست) بزرگسالان «ریون» را از او به عمل آوردم که توانست به ۳۹ پرسش از ۶۰ پرسش این آزمون پاسخ صحیح بدهد که در گروه سنی او بسیار بالاست ولی یک دانش آموز ۷/۵ ساله در سال گذشته توانست ۵۱ پاسخ صحیح به این ۶۰ پرسش بدهد و این دانش آموز اکنون در پایه سوم ابتدایی یک مدرسه عادی به تحصیل اشتغال دارد و دو سال دیگر در کنکور سازمان شرکت خواهد کرد و والدین این دانش آموز هم هیچ گونه ادعایی در مورد «نابغه» بودن فرزندشان ندارند.

○ چرا فرزندان دیگر این خانواده در مدارس این سازمان پذیرفته نشده‌اند؟

● آنان می‌توانستند مانند سایرین در آزمون ورودی مدارس این سازمان شرکت کنند. «فرهنگ

فلاح» در سن ۸ سالگی در سال سوم راهنمایی مشغول به تحصیل است و اگر خانواده فلاح او را برتر از سایر پذیرفته شدگان سازمان می‌دانند، اجازه بدهند فرزندشان در آزمون ورود به دبیرستان سازمان شرکت کند و اگر پذیرفته شد و رتبه ممتاز در میان سایر قبول شدگان بدست آورد، اصلاً ما حرف مان را پس می‌گیریم.

○ مادر خانواده فلاح معتقد است به خاطر مشکلات سال‌های اخیر، فرزندانشان گرفتار افت تحصیلی شده‌اند، پاسخ شما چیست؟

● پنج سال است که رابطه تحصیلی فاضله با سازمان قطع شده و ظرف سه سالی که او تحت پوشش این سازمان قرار داشت، امکاناتی را در اختیارش قرار دادیم که در اختیار هیچ دانش‌آموز ایرانی تاکنون قرار نداده‌ایم. اما در این مدت هیچ‌گونه درخششی مشابه دانش‌آموزانی که آنان را «نابغه» می‌نامیم از آنان دیده نشد. از طرف دیگر تا سال ۷۴، به اعتراف مادر «فاضله»، ارایه کمک‌ها ادامه داشت.

همانگونه که کارشناسان آموزشی سازمان پیش‌بینی کرده بودند، فاضله باید سه سال بازگشت تحصیلی داشته باشد که عملاً دو سال آن اتفاق افتاده است و اگر حتی این دانش‌آموز در سیزده سالگی بتواند وارد دانشگاه شود، باز هم دلیل بر نبوغ وی نیست.

در کنکور سراسری سال گذشته دانشگاه‌ها دانش‌آموزی ۱۳ ساله پذیرفته شد و این از نظر سازمان معنای خاصی ندارد، برای ما مدال طلای «ایمان افتخاری» در المپیاد ریاضی جهان، کسب مقام نخست المپیاد فیزیک جهان توسط «انوری» معنی دارد. آنان نه معلم خصوصی داشته‌اند و نه والدین‌شان از آنان به عنوان ابزار استفاده کرده‌اند.

در مورد فاضله فلاح این سؤال مطرح است که چرا در طول چهار سالی که شانس شرکت در المپیادهای جهانی را داشت در این مسابقات شرکت نکرد تا تکلیف احساسات پاک مردم روشن شود.

○ در مورد خانه واگذار شده به آنان در شهرک اکباتان، مادر فاضله مدعی است که این خانه از سوی ریاست جمهوری به آنان اهدا شده اما نپذیرفته‌اند، شما چه توضیحی دارید؟

● اول آنکه ریاست جمهوری مالک ساختمان نیست و دوم آنکه مگر می‌شود خود سرانه ملک

دولت را به کسی بخشید. در مورد سازمان هم براساس قوانین موجود حتی اگر بخواهیم خانه‌ای را به یکی از کارکنان واگذار کنیم، باید مصوبه داشته باشیم و آن هم خانه باید فروخته شود. در صورتیکه پدر فاضله از کارکنان وزارت نیرو است و در صورت امکان باید از آن وزارتخانه مسکنی را در اختیار آنان قرار می‌داد.

البته خانه سازمانی هم مشروط به سنوات خدمت، در اختیار کارکنان قرار می‌گیرد و مهم‌تر آنکه این خانواده در ۵ سال گذشته که ساکن این خانه بودند هیچ‌گونه ارتباطی با سازمان مالک این خانه، نداشتند.

○ در هر حال آیا امکان دارد باز هم برای تهیه مسکن به آنان کمکی ارایه شود؟

● دادستان محترم تهران به خانواده فلاح اعلام کرده‌اند که منزل مناسبی را برای رهن پیدا کنند تا از این طریق به آنان کمک شود در عین حال ما هم سهمی از مبلغ رهن این خانه را پذیرفته‌ایم که البته از طریق دادستان محترم تهران پرداخت خواهیم کرد.

○ آیا از سرمایه‌گذاری سه سال آموزش انفرادی برای فاضله فلاح احساس شکست می‌کنید؟

● در مسیر «پژوهش» شکست یک امر عادی است اما موفقیت بزرگ ما این بود که به جز موارد محدودی توانستیم از این گونه «جهش‌ها» جلوگیری کنیم.

ملت ایران باید بدانند که نظام مقدس ما اجازه نمی‌دهد «استعدادنابی» به هدر برود چرا که اگر چنین بود نمی‌توانستیم همین امسال سه مقام سومی تیمی در سه المپیاد جهانی را بدست بیاوریم. از میان ۱۵ نفر اعضای این سه تیم، ۱۴ نفر از دانش‌آموزان مراکز این سازمان بودند که ما امکانات ویژه‌ای را در اختیار هیچ‌کدام از آنان قرار نداده‌ایم.

سازمان مسئول فرزندان یک خانواده نیست بلکه همه دانش‌آموزان مستعد ایران حق دارند از امکانات محدود ما استفاده کنند.

○ ○ ○

در مرداد ماه ۷۵ هنگام استقبال از افتخار آفرینان تیمهای ملی المپیادهای علمی کشور در فرودگاه مهرآباد روزنامه «رسالت» این مصاحبه را با سرپرست سازمان انجام داد که با توجه به ارتباط موضوع

عیناً نقل می‌کنیم:

دکتر ازه‌ای: اکثر کسانی که به تیم‌های ملی المپیادها راه می‌یابند از طبقات متوسط و متوسطی هستند.

○ به عنوان اولین سؤال بفرمایید وقتی خبر پیروزی تیم ملی المپیاد کشورمان را شنیدید چه احساسی

به شما دست داد؟

● من چندین سال است به این پیروزیها عادت کرده‌ام، با این حال برای من بسیار خوشحال‌کننده بود که در فیزیک نفر اول را در جهان داشتیم، هر چند قبلاً در میان دختران نیز نفر اول در جهان داشتیم و در ریاضیات نیز دختران تیم ما نفر اول در جهان شدند.

به نظر من نکته‌ای که در ارتباط با مسابقات جهانی المپیادها، بسیار مهم است زحمات، تلاشها و برنامه ریزیهای بسیار وسیعی که به صورت گسترده در سطوح مختلف انجام می‌گیرد. این توانمندی تیمهای علمی ملی جمهوری اسلامی ایران را نشان می‌دهد و ما انتظار این موفقیتها را داریم و اینها گام اول است ما باید بتوانیم این عزیزان را در مرحله بعدی متعهد به ارزشهای ریشه‌دار در این خاک تربیت کنیم و امکانات لازم را که استعدادهای درخشان نیاز دارند و در شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسیده در اختیار این چهره‌های درخشان علمی کشور قرار دهیم تا بتوانیم در آینده از آنان به نحو مطلوب در سازندگی جامعه خودتان استفاده کنیم. آن چیزی که مورد نظر مقام معظم رهبری، ریاست محترم جمهوری و کلیه کسانی که نسبت به آینده علمی این مملکت نگران هستند تحقق پیدا می‌کند. و خوشبختانه ما امسال برای اولین بار از قم در تیم ملی برنده و شرکت‌کننده داشتیم، شهرستانها حضور بسیار فعالی داشتند، از مشهد مقدس طلای کشوری داشتیم و نیز دو تن از شرکت‌کنندگان که مدال نقره را کسب کردند از تبریز بودند و در تیم‌های دیگر از شهرهای قزوین و دیگر شهرها شرکت‌کننده داریم و تمامی اینها نشان می‌دهد که یک گستره بسیار وسیعی از استعدادها در ایران عزیزمان هست و ان شاء الله بتوانیم قدر شناس این استعدادها باشیم و آنها نیز قدرشناس مملکتشان.

○ جنابعالی نقش دولت آینده را مورد برنامه ریزی برای جوانان و مشارکت دادن آنان در برنامه‌های

کشور چگونه ارزیابی می‌کنید؟

● من فکر می‌کنم برنامه ریزی خوبی تا به امروز صورت گرفته است و ممکن است جناب آقای خاتمی نسبت به این مسئله حساسیت بیشتری نشان بدهند این به این معنا نیست که قبلاً این حساسیت

وجود نداشت، به هر حال آنچه در این چند سال برنامه ریزی شده است، برنامه ریزی مدیریت اجرایی و سیاستگذاری نظام بوده است و به طور کلی آنچه که ما نسبت به این بخش از نیروها به فرمایش جناب آقای هاشمی رفسنجانی باید نقد کردن این ذخایر اقدام بکنیم. نقد کردن اینها یعنی، تثبیت وضعیتی که بعد از استقلال سیاسی با استقلال علمی ان‌شاء‌الله پیدا خواهیم کرد.

○ به نظر جناب عالی عوامل این موفقیت‌ها در چه مواردی است؟

● البته فکر می‌کنم بدون برنامه ریزی امکان این کار نبود و برادرانی قبل از تشکیل باشگاه دانش‌پژوهان و پس از آن و نیز مراکز آموزشی برنامه ریزی‌هایی انجام داده‌اند که تمامی این عزیزان نقش مؤثری داشته‌اند.

تجربه نشان داده است که اگر امکانات کمک آموزشی برای دانش‌آموزان وجود نداشته باشد امکان این موفقیتها در سطح ملی و در سطح جهانی میسر نیست. بنابراین اگر بخواهیم دانش‌آموزان در سطح استانی، ملی و جهانی پیروزی به دست آورند. باید امکانات آموزشی در اختیارشان قرار دهیم و اگر این امکانات در مناطق محروم و مدارس دولتی فراهم شود نتایج بسیار مطلوبی به دست می‌آید و اطمینان دارم که دولت آینده نسبت به این موضوع هیچگونه کم توجهی نخواهد داشت.

نوع مراکزی هم که در این زمینه کمک می‌کنند از شبانه روزی‌های عشایری و روستایی گرفته تا مراکز استعداد‌های درخشان، همه یک طیف گسترده در سراسر جمهوری اسلامی هستند. اینها می‌توانند برای تثبیت و تضمین کشف و پرورش استعداد‌های درخشان این مملکت نقش تعیین‌کننده داشته باشند.

○ جناب آقای دکتر آه‌ای به نظر شما موفقیت تیم کشورمان چه پیامی به کشورهای پیشرفته جهان و

چه پیامی به کشورهای در حال توسعه و جهان سوم دارد؟

● این پیروزیها برای ما نشانگر این است که این مملکت دارای استعداد‌های بسیار بالایی است و در جمهوری اسلامی ایران نیروهای نقد نشده زیادی وجود داشته است که قبل از انقلاب به مسائلی که در خیلی از کشورهای اسلامی مثل دختر شایسته و زن روز و از این قبیل چیزها توجه می‌کردند و عیاشی و سرگرمی‌هایی که صرفاً وقت‌گذرانی باشند در جامعه مطرح بوده است، ولی بعد از انقلاب اسلامی این فرصت را پیدا کردیم که این استعدادها را نقد کنیم و این پیروزیها پیامی که برای خود ما دارد این است که اگر مرعوب غرب و تکنولوژی پیشرفته آنها بودیم قطعاً نمی‌توانستیم این موفقیتها را کسب

کنیم و این پیروزیها بیانگر این است که گام اول را محکم برداشته‌ایم.

در سطح جهان، تمامی کشورها همه ساله در این زمینه تلاشهای فراوانی انجام می‌دهند و حتی کشورهای حاشیه خلیج فارس امکانات آموزشی زیادی را برای دانش‌آموزان خود صرف می‌کنند ولی چون دارای استعداد بالقوه گسترده‌ای نیستند نمی‌توانند موفقیت کسب کنند. و ما چون این استعدادها را داریم هر چه سرمایه‌گذاری کنیم به نتیجه می‌رسد و با توجه به اینکه اکثر قریب به اتفاق کسانی که به تیم ملی و المپیادها راه می‌یابند جزء طبقات متوسط جامعه ما و مذهبی هستند. در همین تیم شیمی حافظ ۲۰ جزء قرآن داریم و یا آقای مهدی انوری که در فیزیک نفر اول جهان شد، جزء هیئت عزاداری مدرسه علامه حلی تهران است.

این موارد نکاتی است که مردم ما باید بدانند این قشر برگزیده و رها از سرگرمیهای منحرف‌کننده توانسته‌اند متمرکز در بخش علمی تلاش نمایند و انشاءالله با پرورش این بچه‌ها در آینده بتوانیم با کمک نیروهای بسیار خوب، متعهد و مستقل، در سطح جهانی حضور علمی داشته باشیم و به جای اینکه صرفاً مصرف‌کننده باشیم منابع آنها و تلاشها و تحقیقات آنها را تولید کنیم. و در کنار مجموعه دانش بشری حضوری فعال داشته باشیم و مجدداً به آن موقعی که غرب در خواب بود و جهان اسلام مهد تمدن بشری، برگردیم. این حرفها رؤیا و خواب و غیر واقعی نیست برخی تعبیر می‌کنند که با این چند نفر نمی‌شود به پیشرفت علمی دست یافت ولی من عقیده دارم که این موفقیت‌های پی در پی ما در این چند سال اخیر، بیانگر این است که ما می‌توانیم و دارای یک استعداد بسیار بالا و ارزشمندی هستیم.

○ جناب عالی آینده جوانان کشور ما را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

● من آینده جوانان کشور را بسیار تعیین‌کننده می‌بینم و با توجه به اینکه جناب آقای خاتمی رئیس‌جمهور محترم در تبلیغات انتخاباتشان به ابعاد فرهنگی بسیار توجه داشتند، انشاءالله این توجه در طول دوره ریاست جمهوری هم با آن عمل شود و آینده جوانان کشورمان بسیار روشن است. منتهی باید قدری تحمل و صبر را پیشه گرفت و به کار پژوهش اهمیت داد. کسانی که در دنیا اختراعات و اکتشافات داشتند افرادی نبودند که صرفاً براساس یک سرگرمی این کار را کرده باشند، باید مسئله پژوهش را در کشور جدی گرفت و باید بودجه‌هایی که به کار پژوهش اختصاص یافته است درست مصرف شود. که اگر سوء استفاده نشود می‌توانیم از نیروهای جوانمان استفاده مطلوبی ببریم.

○ با تشکر از وقتی که در اختیار ما قرار دادید.

خودباوری و هوش

ناصرالدین کاظمی حقیقی

در پدید آبی خودباوری فرد، عوامل عمده‌ای تأثیر می‌گذارند. یکی از اساسی‌ترین این عوامل، هوش و توانایی یادگیری فرد است. تحوّل پذیری خودباوری از هوش، از دیرباز مورد توجه و علاقه پژوهشگران و نظریه پردازان در حوزه روان شناسی نگرش بوده است، اما هنوز از زاویه برخی چشم اندازها، رابطه میان هوش و خودباوری در هاله‌ای از ابهام قرار دارد. به بیان دیگر، جنبه‌ها و پدیده‌های متنوعی بر شکل‌گیری خودباوری در بستر و زمینه هوش تأثیر می‌گذارند.

در این مقاله کوشش شده است تا به نقش برخی از بنیادی‌ترین پدیده‌های مؤثر در همبستگی «هوش» و «خودباوری» توجه شود: «جنسیت»، «تحوّل سنی»، «برنامه آموزشی»، «نوع خودباوری»، و «ابزارها»، عوامل مهمی هستند که رابطه میان هوش و خودباوری را تحت تأثیر قرار می‌دهند. همچنین، با توجه به جدیدترین دستاوردهای علمی و پژوهشی، نقش هر یک از آنها به اختصار مورد بررسی قرار گیرد.

«سمپاد»

نقش جنسیت

رابطه «خودباوری» و «هوش»، بستگی به جنسیت دارد. مطالعات و پژوهش‌های موجود، نقش جنسیت را در این همبستگی، نشان می‌دهند:

«جنسیت می تواند تفاوت های حرمت خود را در میان کودکان تیزهوش و غیر تیزهوش تعدیل کند.

نتیجه یکی از گزارش های پژوهشی آن بوده که پسران تیزهوش دبیرستانی که در یک برنامه ویژه تیزهوشان مشارکت داشتند، نمرات عالیتری در خودباوری کلی و خودباوری های تحصیلی و اجتماعی نشان دادند، اما دختران تیزهوش در مقایسه با دختران غیر تیزهوش، برتری نداشتند.

ابزارهای مورد استفاده مقیاس خودباوری تنسی و مقیاس خودباوری تحصیلی بود. البته این یافته بدین معنا نیست که خودباوری دختران تیزهوش از پسران تیزهوش پایینتر است. از سوی دیگر همچنین یافت شده است که دختران و پسران تیزهوش در ریاضی در هر دو مقیاس خودباوری (برگه تشخیص شخصیت و فهرست)، نمرات همسانی کسب کردند.^{۱۰}

«دویست و هشتاد و چهار دانشجوی تیزهوش و مستعد دختر دبیرستانی که خودشان را متفاوت می دانستند، خودنگری های کفایت اجتماعی برجسته ای بروز دارند که بر اساس فهرست رفتار اجتماعی تگزاس به عمل آمد.»^{۱۰}

«بررسی خودباوری دویست و شانزده دانش آموز پایه های هفتم و هشتم تحصیلی که از لحاظ توانایی ریاضی در سه سطح فوق العاده تیزهوش، توانا، و عادی قرار داشتند، نشان داد که توانایی ریاضی، صرفاً بر روی، دختران مؤثر است.»^{۱۱}

«مطالعه بر روی دویست و چهل تیزهوش، عادی و کند ذهن، نشان داد که پسران، نمرات بالاتری را در تشخیص و ارزشیابی خود بدست می آورند و در «خودپذیری» برتر از دختران و سایر گروه های عادی و کند ذهن هستند.»^{۱۲}

«مطالعه بر روی چهارصد و بیست تیزهوش و چهارصد و شصت و چهار دانش آموز عادی پایه های چهارم ابتدایی و سوم متوسطه، آشکار کرد که ویژگی های خودباوری دختران تیزهوش، مثبت تر از پسران تیزهوش بود.»

«برداشتها و موضع گیری های یکصد و بیست و دو دانش آموز تیزهوش پایه های چهارم تا هفتم تحصیلی نسبت به نقش های رهبری، از طریق دو فهرست مربوطه، ارزشیابی شد. در اولین فهرست، نقطه نظر تیزهوشان درباره رهبر مطلوب مورد بررسی قرار گرفت و دومین فهرست از آنها می خواست که به خود به عنوان رهبر، نمره دهند.

نتایج نشان داد که هیچ تفاوت معنی داری میان پسران و دختران در ارزشیابی خود به عنوان رهبر، و نیز ویژگی های رهبر مطلوب، وجود ندارد.»^{۱۳}

بررسی و تحلیل یافته‌ها و مطالعات فوق‌گویی آن است که قرائن متعددی برای برجستگی و برتری محرز خودباوری در جنس مذکر وجود دارد:
۱- آنها در پذیرش ویژگیها و توانمندیهای موجودشان، گرایش بیشتری نشان می‌دهند.

۲- قابلیت‌های خاص خود را می‌توانند بسنجند و این سنجش، شاخص معتبری در تشخیص هوشی آنها بشمار می‌آید.

۳- خودباوری تحصیلی و اجتماعی آنها (بویژه در مقطع تحصیلی دبیرستان). برتری قابل ملاحظه‌ای دارد.

۴- با توجه به مطالعات مربوط به بررسی «استعداد ریاضی» از حیث «جنسیت»، خودباوری ریاضی آنها برتر است. اگر این مبنا را برای جنس مذکر بپذیریم، برتری خودباوری دختران تیزهوش در پایه‌های چهارم ابتدایی و سوم متوسطه، می‌تواند ناشی از خاستگاههای زیر باشد:

۱- با توجه به تأثیر پذیری خودباوری کودکان و نوجوانان تیزهوش از برنامه آموزشی و نقش قابل ملاحظه مقتضیات محیطی (طبقه اجتماعی و اقتصادی) بر روی خودباوری و عزت نفس دختران نوجوانان تیزهوش به نظر می‌رسد که در این مطالعه، برنامه خاص بر روی جنسیت مؤنث تأثیر مثبت بیشتری گذاشته است، لذا خودباوری آنها در مقایسه با پسران، افزایش دارد.

۲- خودباوری کودکان و نوجوانان تیزهوش، تحت تأثیر نوع هوش و استعداد نیز قرار می‌گیرد. نوجوانانی که دارای استعداد تحصیلی هستند در خودباوری تحصیلی، برتری دارند. براین اساس، ظاهراً دختران مزبور دارای نخبگی تحصیلی برجسته‌ای بودند، لذا حداقل از جنبه تحصیلی، خودباوری بیشتری نشان داده‌اند.

با این توضیح، استعداد رهبری، خودباوری مشابهی را در میان دختران و پسران فراهم می‌آورد. در واقع نوعی تعامل میان جنسیت و استعداد در پدیدآیی خودباوری نوجوانان تیزهوش، دیده می‌شود؛ از این رو، مثلاً عزت نفس (حرمت خود) دختران تیزهوش، تأثیرپذیری خاصی از توانایی ریاضی نشان می‌دهد، در حالی که به نظر می‌آید نظیر چنین تأثیری برای جنس مذکر وجود ندارد.

با توضیحات فوق، به طور کلی می‌توان استنباط کرد که خودباوری جنس مذکر، برجستگی محرز دارد؛ اما نباید تعامل برنامه آموزشی، جنسیت و استعداد را در تکوین خودباوری از نظر دور داشت.

نقش تحول سنی

بررسی خودباوری کودکان و نوجوانان تیزهوش از مقطع سنی پیش دبستانی تا پانزده سالگی (پایه هشتم تحصیلی) جز در موارد معدودی، نتایج استواری را نشان می‌دهد که نقش تحول در تکوین و پدید آیی خودباوری را برجسته می‌کند: «گروهی از کودکان پیش دبستانی تیزهوش در مقایسه با همسالان غیر تیزهوش، خودباوری پایبندی را نشان دادند؛ گرچه در میان گروه مقایسه نیز، موارد متعددی از خودباوری پایین مشاهده شد.»^{۱۰}

«خودباوری، عزت نفس و روابط همسالی در میان دویست و هفتاد و یک تیزهوش پنج سال و نیم تا ده سال و نیم با میانگین هوشیهر ۱۳۹/۹، مورد بررسی قرار گرفت. این کودکان و والدین آنها، پرسش‌نامه‌هایی را پاسخ دادند که به اندازه‌گیری «رفتار تطبیقی» و محیط خانوادگی، خودباوری، و رفاقت و دوستی مربوط می‌شدند.»

چهل درصد تیزهوشان، خود را به عنوان فردی متفاوت از افراد عادی برداشت می‌کردند. نمرات عزت نفس، برای این گروه به طرز معنی داری پایبندی از افرادی بود که برای خود، تمایزی قائل نبودند.»^{۱۴}

«مطالعه خودباوری بیست تیزهوش چهار و پنج ساله و هجده تیزهوش شش و هفت ساله نشان داد که افراد تیزهوش، خود را از لحاظ حیطة شناختی، شایسته‌تر و لایق‌تر از همسالان غیر تیزهوش می‌دانستند؛ علی‌رغم آن که نتایج در مورد لیاقت اجتماعی، مبهم بود.»^{۱۶}

«مقایسه خودباوری کودکان تیزهوش شش تا ده ساله با همسالان غیر تیزهوش، تفاوت‌های قابل ملاحظه‌ای را از حیث قوی بودن خود نسبت به سایرین آشکار کرد. با این وجود، در حدود سی و هفت درصد آنها براساس مقیاس پیرز - هاریس نمره کمی بدست آوردند.»^{۱۶}

«براساس «آزمون شخصیتی کالیفرنیا»^۲ و «مقیاس موضعگیری و ارزش اجتماعی کودکان»^۴، تیزهوشان پایه سوم، خودباوری برتری نشان دادند.»^{۱۶}

«در مطالعه دیگر، تفاوت موضعگیری تیزهوش در مقایسه با فرد عادی در مورد صلاحیت شخصی نشان داده شد. پنجاه و سه دانش آموز تیزهوش و هفتاد و دو دانش آموز عادی در پایه‌های تحصیلی چهارم تا ششم مورد مطالعه قرار گرفتند. ابزارهای اندازه‌گیری مربوط به برداشت شخصی از صلاحیت خود، جهت‌گیریهای کلاسی، موضع نظارت و اضطراب تحصیلی می‌شد.

گروه تیزهوش به طرز معنی داری نسبت به گروه عادی، در ارزشیابی شخصی از صلاحیت، احساسات مربوط به مهارت فردی و نیز ترجیح تصمیمگیری مستقل، عالیتربود.^{۱۷}

«میان تواناییهای تحصیلی و خودباوری کودکان نه تا دوازده ساله رابطه معنی داری وجود دارد. چهل و هشت کودک مزبور در چهار گروه دوازده نفری (عقب‌مانده ذهنی، ناتوان در یادگیری، پیشرفته و تیزهوش) جای گرفتند. «مقیاس خودباوری پیرز - هاریس»^۷ بر روی آنها اجرا شد. میان این گروهها، تفاوتی در شش عامل مقیاس (رفتار، وضعیت هوشی و تحصیلی، شاخص بدنی، اضطراب، شهرت و خوشحالی) یافت شد. افراد پیشرفته و تیزهوشان، پاسخهای عالیترب و مثبت‌تری در مورد نگرش شخصی از توانایی تحصیلی و پیشرفت تحصیلی (در مقایسه با دو گروه دیگر) نشان دادند.^{۱۸}

« خودباوری دانش‌آموزان تیزهوش، عادی و ناتوان در یادگیری مورد مقایسه قرار گرفت. در این مطالعه، پنجاه و دو دانش‌آموز ناتوان در یادگیری، شصت دانش‌آموز عادی، و پنجاه و هشت تیزهوش در پایه‌های چهارم تا هفتم، فهرستی را که مربوط به ارزشیابی خودباوری و عزت نفس می‌شد، تکمیل کردند.

نتایج بررسی نشان داد که خودباوری تحصیلی در گروههای عادی و تیزهوش از افراد ناتوان در یادگیری بالاتر بود. گرچه ناتوانان یادگیری به تعداد کمی در جنبه‌های بدنی و اجتماعی از دانش‌آموزان تیزهوش، پیش تازی داشتند.^{۱۹}

«مطالعه بر روی دویست و شصت تیزهوش غیرتفکیکی و یکصد و پانزده تیزهوش و مستعد در پایه‌های پنجم تا هشتم تحصیلی آشکار می‌کند که دانش‌آموزان مسن‌تر، احساس گمنامی کمتری بروز می‌دهند و عزت نفس آنها در مقایسه با دانش‌آموزان خردسال‌تر، بیشتر است.

محققین نتیجه می‌گیرند که سن، در مقایسه با سایر عوامل، مشخصه مهمتری در رشد از جنبه روان‌شناختی محسوب می‌گردد.^{۲۰}

«تیزهوشان پایه هفتم تحصیلی (سیزده ساله) در مقایسه با همسالان غیرتیزهوش، احترام شخصی و اعتماد به نفس برجسته‌تری را نشان دادند؛ اما نتیجه برعکس آن

برای تیزهوشان پایه هشتم (چهارده ساله) در مقایسه با همسالان غیر تیزهوش بدست آمد.^{۱۰}

«بررسی خودباوری یکصد و چهل و هفت دانش آموز تیزهوش پایه‌های پنجم تا هشتم تحصیلی (یازده تا چهارده ساله) نشان داد که خودباوری دانش آموزان پایه هشتم (چهارده ساله) بر پایه‌های پایینتر، برتری دارد.»^{۱۱}

«عزت نفس پسران تیزهوش در ریاضی و علوم (چهارده ساله)، بالاتر از همسالان عادی بود و موضع نظارت آنها نیز درونی تر بود.

همچنین آشکار شد که عزت نفس و موضع درونی نظارت به طور مشترک چهل درصد پراکندگی پیشرفت تحصیلی تیزهوشان را تبیین می‌کند؛ حال آن که برای همسالان عادی، این تبیین معادل نوزده درصد بود.»^{۱۲}

«رابطه توانایی تحصیلی و خودباوری تحصیلی و اجتماعی در میان یکصد و چهل و پنج پسر و یکصد و بیست و یک دختر دانش آموز در پایه‌های هفتم تا نهم بررسی شد. آنها برحسب توانایی تقسیم‌بندی شدند. والدین، معلمان و همسالان دانش آموزان برای ارزشیابی سطح تیزهوشی، عادی و نیازهای یادگیری ویژه دانش آموزان تحت مطالعه، نمراتی دادند.

علاوه بر آن، همه دانش آموزان مزبور، مقیاسهای مربوط به خودباوری را تکمیل کردند. نتایج مشخص کردند که افراد تیزهوش، خودباوری تحصیلی و اجتماعی عالیتری در مقایسه با غیر تیزهوشان دارند.»^{۲۲}

«نوجوانان مستعد و تیزهوش با میانگین (پانزده سال و هشت ماه) دختر و پسر براساس «آزمون خودباوری بک»^{۱۳} نسبت به همسالان عادی، برتری نشان دادند، اما بر مبنای «فهرست عزت نفس کوپراسمیت»^{۱۴}، تفاوتی نداشتند؛ گرچه خودباوری و عزت نفس با یکدیگر همبستگی داشت. علاوه بر آن، افسردگی و اضطراب آنها نیز کمتر بود. فهرست اضطراب (حالت و رگه‌ای) اشیپلبرگر و آزمون افسردگی بک اجرا شد.»^{۲۳}

«خودباوری، موضع نظارت و سازگاری دانش آموزان با هوش و متوسط مورد مقایسه قرار گرفت. چهل و هشت دانش آموز عادی و پنجاه و هفت دانش آموز باهوش پایه‌های هفتم تا نهم تحصیلی (سیزده تا پانزده ساله) در این بررسی، شرکت داشتند.

نتایج نشان داد که توانایی هر دو گروه نسبت به سازگاری، مشابهت داشت؛ یعنی سازگاری، تحت تأثیر هوش قرار نمی‌گرفت. گرچه همبستگی مثبت و معنی‌داری میان هوش و خودباوری حاصل شد، اما به نظر نمی‌رسید که موضع نظارت، تحت

تأثیر هوش واقع شود.^{۲۴}

«تحلیل سؤالات «مقیاس پیرز - هاریس»^۷ در مورد خودباوری کودکان در میان یکصد و شصت و نه تیزهوش پایه‌های دوم تا نهم تحصیلی، نشان داد که خودباوری دانش‌آموزان تیزهوش، غالباً از عوامل درونی تبعیت می‌کنند و این نگرشها، در رابطه با تأثیرات خارجی و محیطی، تقریباً مصون هستند.»^{۲۵}

«غالب مطالعات و بررسیها پیرامون تیزهوشان از مقطع متوسطه تا سطح آموزش عالی، نشان از وجود «خودکفایی»، استقلال، نظارت درونی و خودباوری مثبت برتر از همسالان عادی دارد.»^{۱۶}

«بررسی خودباوری جوانان تیزهوش گویای آن است که یک جوان تیزهوش بدون خودباوری صحیح و واقع‌بینانه در حیطه هیجانی و بهره‌برداری از استعدادهای خود در راههای سازنده و رضایتبخش، دچار مسائل جدی می‌شود.

جوانان تیزهوش، غالباً از نقش تیزهوشی در زندگی، درک درستی ندارند؛ توقعات بسیار غیرواقعی آنها برای پیشرفت، در اهداف و مقاصد فعالیت‌هایشان، ابهاماتی ایجاد می‌کند. به علت ارزش فراوانی که به ابعاد شناختی می‌دهند، گاهی تیزهوشی را به عنوان نوعی استحقاق در جامعه تلقی می‌کنند. از این رو، جوانان تیزهوش در نیل به برداشت واقعی و درست از خودباوری، به کمک نیاز دارند تا انتظارات و توقعات صحیحی از خود بدست آورده و توانمندیهای هوشی خود را در راستای شایسته‌ای بکارگیرند.»^{۲۶}

تحلیل محتویات پژوهشها و بررسیهای یادشده، نشان می‌دهد که خودباوری کودکان و نوجوانان تیزهوش در بستر سن و تحول روانی، تقریباً به نحو استواری، مثبت و نیرومند است. جز در دو مورد (یک مطالعه پیش دبستانی و مطالعه دیگری در پایه هشتم تحصیلی) و نیز یک مورد متعارض در مقطع سنی پنج سال و نیم تا ده سال و نیم، بقیه مطالعات، با خودباوری نیرومندتر و برجسته‌تر در میان کودکان و نوجوانان تیزهوش، مساعدت و همراهی دارد.

به نظر می‌رسد سه مطالعه‌ای که نتایج متعارض داشته و یا دال بر خودباوری منفی بوده است، مربوط به جنبه‌های بدنی و یا اجتماعی می‌شود که برجستگی همسالان غیر تیزهوش را نشان داده است. چنان که حتی در برخی از پژوهشها به خودباوری منفی تیزهوشان در جنبه‌های بدنی و اجتماعی اشاره شده است.

با این توضیح به نظر می‌رسد که حداقل، خودباوری تحصیلی تیزهوشان در گذار

تحول سنی (پیش دبستانی تا پانزده سالگی) یک برتری و برجستگی قابل ملاحظه نسبت به همسالان عادی وجود دارد.

اما از سوی دیگر، مطالعات اندکی که در سالهای جوانی انجام یافته است، دلالت بر وجود نوعی آشفتگی در خودباوری تیزهوشان دارد. با توجه به آن که شواهد مقایسه‌ای میان جوانان تیزهوش و عادی از حیث خودباوری در دست نیست، نمی‌توان نتیجه گرفت که آشفتگی در خودباوری جوانان عادی یا متوسط از لحاظ هوشی، کمتر از تیزهوشان است. از این رو، به نظر می‌رسد که چنین ابهام و تزلزلی احتمالاً به عامل تحول (مقطع جوانی) بیش از هوش مربوط می‌شود.

نقش برنامه آموزشی

بررسی نقش و رابطه میان برنامه‌های آموزشی و تحصیلی با خودباوری و عزت نفس دانش‌آموزان تیزهوش، نتایج پیچیده و متعارض داشته است.

جمع‌بندی نتایج و یافته‌های مربوط به رابطه میان برنامه آموزشی و خودباوری دانش‌آموزان تیزهوش نشان می‌دهد که این یافته‌ها را می‌توان در دو طبقه استقلال و همبستگی جای داد و تحلیل کرد.

الف- استقلال خودباوری از برنامه آموزشی

برخی از مطالعات مربوط به برنامه سنجی از حیث خودباوری دانش‌آموز، گویای وجود یکسانی و مشابهت در این نگرش است.

«این مطالعات هیچ‌گونه تفاوتی را در خودباوری دانش‌آموزان تیزهوش تفکیکی و

عادی نشان نمی‌دهند.»^{۱۰}

عدم تغییر خودباوری دانش‌آموزان تیزهوش در چنین وضعیتی ممکن است ناشی از ضعف محتویات برنامه‌های ویژه باشد و یا دلالت بر آن داشته باشد که تیزهوشان خاصی یافت می‌شوند که از استحکام و استواری در خودباوری برخوردارند؛ یعنی محیط آموزشی و فضای تحصیلی، دگرگونی خاصی در خودباوری آنها ایجاد نمی‌کند.

ب- همبستگی خودباوری با برنامه آموزشی

بخش قابل ملاحظه و بلکه اغلب مطالعات انجام شده در حوزه خودباوری و برنامه

آموزشی، گویای وجود رابطه و بستگی نیرومند میان این دو جنبه است: «در یک بررسی مربوط به تغییرپذیری خودباوری تیزهوشان، شصت کودک تیزهوش سفیدپوست انگلیسی زبان هشت تا دوازده ساله در آفریقای جنوبی، یک دوره سه ماهه تربیتی را گذراندند. کودکان یادشده، قبل و بعد از دوره، «مقیاس پیرز - هاریس» را تکمیل کردند. آنها در مقایسه با گروه گواه، به طرز معنی داری خودباوری مثبت تر و یا منفی تری داشتند. به عبارت دیگر به همان اندازه که خودباوری در جهت مثبت، تغییر کرده بود، در جهت منفی نیز دستخوش تحول شده بود؛ یعنی افرادی که دچار مشکلات هیجانی شده بودند، تغییرات منفی در خودباوری نشان دادند.»^{۲۷}

علاوه بر این مطالعه، رابطه میان خودباوری و برنامه آموزشی در دو حیطه قابل

بررسی است:

۱- اثر تقویتی برخی برنامه‌ها

بخش گسترده‌ای از برنامه‌های تحصیلی، موجب تفاوت مثبت و یا تقویت

خودباوری دانش آموزان تیزهوش می‌شوند:

«خودباوری تیزهوشان پایه‌های دوم و سوم تحصیلی در مدارس ویژه و کلاسهای تفکیکی بیش از کلاسهای عادی، اتاقهای مرجع، و برنامه عادی بود. ویژگیهای یادگیری و پیشرفت تحصیلی این دانش آموزان نیز همراه با خودباوری برجستگی داشت.»^{۲۸}

«خودباوری تیزهوشان دبستانی در یک برنامه غنی سازی تفکیکی (یک روز در هفته) با خودباوری کودکان تیزهوش در طی برنامه مقایسه شد. نتایج نشان داد که گروه نخست خودباوری عالیتتری نشان می‌دهند. گروه دوم نازلترین خودباوری را نمایاندند؛ اما نمرات خودباوری آنها از دانش آموزان عادی، بالاتر بود.»^{۱۶}

«یک پسر تیزهوش یازده ساله که براساس «مقیاس پیرز - هاریس»، نمره پایینی در خودباوری داشت، در وضعیتی قرار گرفت که می‌توانست از رایانه، بهره‌گیری آموزشی و علمی کند. مثلاً او با تعداد زیادی از بازیهای رایانه‌ای آشنا شد و علاقه و شایستگی بسیاری را در کار با رایانه نشان داد. پس از طی این دوره بهره‌وری از رایانه، مجدداً آزمون خودباوری بر روی وی اجرا شد که نمره بالایی بدست آورد و بهبودی قابل ملاحظه‌ای در عزت نفس بروز داد.»^{۲۹}

«کودکان تیزهوش تحت برنامه ویژه آموزشی، خودباوری و عزت نفس بالاتری

از همسالان تیزهوش برنامه عادی نشان دادند.»^{۱۰}

۲- اثر تضعیفی برخی از برنامه‌ها

مطالعاتی وجود دارند که حاکی از تأثیر منفی و تضعیف‌کننده برخی برنامه‌های آموزشی بر خودباوری و عزت نفس دانش‌آموزان تیزهوش هستند:

«خودباوری و عزت نفس نوجوانان تیزهوش پایه‌های متوسطه تحصیلی به طرز قاطعی بالاتر از دانش‌آموزان تیزهوش برنامه ویژه بود.»^{۱۰}

«اثرات یک برنامه ورود زودرس به دانشکده بر روی عزت نفس یکصدونه دانش‌آموز چهارده تا هفده ساله بررسی شد. دانش‌آموزان برگه بزرگسالان مربوط به فهرست عزت نفس «کوپر اسمیت» را تکمیل کردند. این اجراء در دو وهله صورت پذیرفت: در هفته شروع برنامه و پس از طی یک نیم‌دوره تحصیلی.

نتایج دو اجراء حاکی از وجود یک سقوط و نزول معنی‌دار و قابل ملاحظه در عزت نفس دانش‌آموزان بود. عزت نفس این دانش‌آموزان، پائینتر از عزت نفس دانشجویان بود. این استنباط وجود داشت که یافته‌ها، احتمالاً تحت تأثیر مسائل سازگاری کلی در سطح دانشکده هستند تا این که ناشی از ورود زودرس به مقطع آموزش عالی باشند.»^{۱۱}

«پنجاه و سه دختر و چهل و شش پسر پایه چهارم تحصیلی (با میانگین هوشبهر ۱۳۴/۶۳) با آزمون خودباوری پیرز - هاریس در چهار نوبت، یعنی پاییز و بهار سالهای ۸۱-۸۰ و ۸۲-۸۱ مطالعه شدند.

یافته‌ها نشان دادند که قضاوت کودکان تیزهوش در مورد تواناییهای خودشان در ارتباط با افرادی است که مستقیماً در محیط آنها وجود دارند و این قضاوت بدین معنی که قضاوت کودکان تیزهوش از آن جهت که دیگران نیز شبیه آنها بودند، انجام می‌گرفت؛ به طوری که این برداشتها، پایه‌هایی برای رقابتهای اجتماعی بوجود می‌آورند.

محقق نتیجه‌گیری می‌کنند که تفکیک کودکان تیزهوش حتی به طور جزئی ممکن است پیامدهایی در نزول خودباوری در برخی کودکان، در برداشته باشد.»^{۱۲}

به نظر می‌رسد که تأثیرگذاری برنامه‌های آموزشی بر روی خودباوری و یا پیوند آنها با یکدیگر بستگی به جنبه‌های زیر داشته باشد.

۱- امکانات و تسهیلات آموزشی و تحصیل که در داخل یک برنامه ویژه از این حیث، موجب تفاوت (مثبت و یا منفی) در خودباوری خواهد شد.

۲- هر برنامه ویژه‌ای جنبه تفکیکی دارد و عنصر تفکیک، به طور تلویحی همراه با

عنواندهی «تیزهوش» به یک دانش آموز است. معمولاً تفکیک با چنین خصوصیتی به تقویت خودباوری می انجامد.

۳- محتواها و مضامین برخی برنامه‌های ویژه، سبب ایجاد تفاوت در خودباوری دانش آموز تیزهوش می شوند محتویات ضعیف، ناتوانی را ثمر می دهد و قوت مضامین و مواد، به توان افزایی می انجامد و میزان توانایی دانش آموز تیزهوش تعیین کننده تراز خودباوری وی است.

۴- اجرای برخی برنامه‌های ویژه توأم با شکل‌گیری مقتضیات محیطی و فضای انسانی خاصی است. میزان حمایت محیطی و پیوندجویی و فقدان حمایت محیطی از سوی دانشجویان عادی، عزت نفس تیزهوشان جهشی را کاهش داده است و عامل این ناسازگاری محیطی و افسردگی، ورود زودرس بوده است. علاوه بر ورود زودرس نامناسب که منجر به ضعف در خودباوری و عزت نفس می شود، ممکن است فضای تحصیلی برنامه خاص، دانش آموز تیزهوش را دچار برخی حالات هیجانی کند که این هیجان به ضعف در خودباوری می انجامد.

نقش نوع خودباوری

تفاوت خودباوری فرد تیزهوش با غیر تیزهوش بستگی به نوع خودباوری دارد. تا کنون مطالعات مقایسه‌ای فراوانی میان کودکان و نوجوانان تیزهوش و عادی به عمل آمده است و نتایج مهمی در برداشته است. یکی از دلایل ابهام نتایج مزبور، غفلت از نوع خودباوری است که موجب سردرگمی پژوهشگران و مفسران در تحلیل یافته‌ها شده است.

ابزارهای موجود در سنجش خودباوری غالباً به سه نوع آن توجه بیشتری دارند: خودباوری تحصیلی، اجتماعی، و جسمانی که بررسی تفکیکی آنها، تصویر روشن تری را از رابطه میان هوش و خودباوری در اختیار می گذارد.

الف: خودباوری تحصیلی

بررسیهای دقیقتر نتایج مربوط به پژوهشهای تطبیقی خودباوری از حیث تراز هوشی، نشان می دهد که برجستگی و برتری خودباوری تحصیلی تیزهوشان (در مقایسه با افراد

عادی) در همه سالهای چهار تا پانزده سالگی، امری محرز و پایدار است که تاکنون پژوهش متناقضی با آن یافت نشده است:

«خودباوری شناختی تیزهوشان چهار تا هفت ساله برجسته‌تر از غیر تیزهوشان بود.»^{۳۲}

«خودباوری تحصیلی کودکان نه تا دوازده ساله تیزهوش و پیشرفته از کندذهنان و ناتوانان یادگیری، برتر بود.»^{۱۸}

«تیزهوشان ده تا دوازده ساله بیش از همسالان عادی، خود را در امر تحصیل توانمند می‌دانند.»^{۳۳}

«خودباوری تحصیلی تیزهوشان و افراد عادی ده تا سیزده ساله، بیش از ناتوانان یادگیری بود.»^{۱۹}

«خودباوری تحصیلی یکصد و چهل و هفت تیزهوش پایه پنجم تا هشتم به طرز معنی داری بیش از خودباوری اجتماعی بود و علاوه بر آن، خودباوری دانش‌آموزان پایه هشتم بر پایه‌های پایینتر، برتری نشان داد.»^{۱۰}

پس خودباوری تحصیلی تیزهوشان نه تنها برتر از همسالان عادی است، بلکه حتی بر اساس نتایج یکی از پژوهشهای یادشده، از خودباوریهای غیر تحصیلی (اجتماعی و جسمانی) خود تیزهوشان نیز بیشتر است.

ب: خودباوری جسمانی

نتایج دو مطالعه که به مقایسه خودباوری جسمانی نوجوانان تیزهوش و عادی توجه داشته، برتری تقریباً محرز افراد غیر تیزهوش را نشان داده است:

«مقایسه خودباوری جسمانی نوجوانان ده تا سیزده ساله تیزهوش با همسالان ناتوان در یادگیری آشکار کرد که خودباوری جسمانی نوجوانان ناتوان در یادگیری، کمی برتری دارد.»^{۱۹}

«خودباوری جسمانی دانش‌آموزان عادی پایه‌های هفتم و هشتم تحصیلی در مقایسه با همسالان تیزهوش، مثبت بود.»^{۱۰}

تاکنون مطالعه متناقضی در این امر بدست نیامده است. پس اگر دو مطالعه مزبور را ملاک قرار دهیم، می‌توان بر پایه آنها استنباط کرد که خودباوری جسمانی پسران و دختران عادی (حداقل در مقطع سنی ده تا چهارده سالگی) بر همسالان تیزهوش آنها برتری و امتیاز دارد، به عبارت دیگر نوجوانان تیزهوش، از حیث قابلیت‌های جسمانی،

اعتماد به نفس کم و خودباوری ضعیفی دارند.

ج: خودباوری اجتماعی

به نظر می‌رسد که حوزه پیچیده و ابهام برانگیز مطالعات تطبیقی، به جنبه اجتماعی مربوط می‌شود. در برخی از مطالعات، نتایج مهمی وجود دارد در دسته‌ای دیگر، برتری ناتوانان یادگیری دیده می‌شود و بعضی از پژوهشها برجستگی تیزهوشان را نشان می‌دهند:

«مقایسه خودباوری اجتماعی تیزهوشان چهار تاهفت ساله با همسالان عادی نتایج مبهمی داشت.»^{۳۲}

«خودباوری اجتماعی ناتوانان یادگیری ده تا سیزده ساله کمی بیش از همسالان تیزهوش بود.»^{۱۹}

«خودباوری پسران تیزهوش دبیرستانی از حیث کلی، تحصیلی و اجتماعی در مقایسه با همسالان عادی، برتری داشت، اما برای دختران، تفاوتی حاصل نشد.»^{۱۰}
«رابطه میان هویت جنسی و عزت نفس اجتماعی دویست و شصت دختر مستعد و تیزهوش پایه‌های دوم و سوم متوسطه در یک دوره چهارده ماهه، مورد بررسی قرار گرفت.

نتایج مطالعه آشکار کرد که در عضویت گروهی و طبقه‌ای، طی مدت مزبور، تنوع اساسی رخ داده است، اما رابطه میان عضویت گروهی و طبقه‌ای با عزت نفس اجتماعی، نسبتاً استوار باقی ماند.»^{۳۴}

«مطالعه بر روی دویست و هشتاد و چهار دختر تیزهوش و مستعد دبیرستانی که خود را واجد خصوصیات هر دو جنس تصور می‌کردند، نشان داد که خونگرمیهای کفایت اجتماعی و عزت نفس بالاتری بر اساس «فهرست رفتار اجتماعی تگزاس»^۹ داشتند.»^{۱۰}

روشن‌ترین یافته در این باب، برتری محرز خودباوری اجتماعی پسران تیزهوش دبیرستانی است. اگر این یافته را ملاک تفسیر و بررسی سایر مطالعات مذکور قرار دهیم، به نظر می‌رسد که خودباوری اجتماعی، دارای یک اساس محرز جنسیتی (مذکر) است؛ لذا هر جا که جنسیت مؤنث، خود را دارای برخی ویژگیهای مردانه انگاشته است، خودباوری و عزت نفس اجتماعی وی نیز افزایش داشته است.

از سوی دیگر، استنباط می‌شود که تأثیرپذیری محیطی جنسیت مؤنث در خودباوری

اجتماعی، بیشتر است؛ از این رو، عضویت‌های گروهی و طبقه‌ای بر روی عزت نفس اجتماعی دختران نوجوان تیزهوش تأثیر می‌گذارد.

در مقطع پیش دبستانی نیز ظاهراً نوعی تعادل میان جنسیت و استعداد در رابطه میان هوش و خودباوری اجتماعی وجود دارد. نوعی ناهمگونی جنسیتی در میان دو گروه مقایسه‌ای دیده می‌شود؛ یعنی در میان تیزهوشان مورد مطالعه، نوعی غلبه جنسیتی برای دختران وجود داشته و در میان همسالان غیر تیزهوش، پسران بیشتری یافت شده‌اند. اگر رابطه میان خودباوری اجتماعی را با جنسیت مدگر پذیریم، این امر موجب بروز نوعی ابهام در نتیجه مطالعه شده است. و یا آن‌که نوع استعداد در این امر، دخالت دارد؛ یعنی برجستگی‌های تحصیلی و احتمالاً خلاقیت تیزهوشان پیش دبستانی، موقعیت‌های اجتماعی مطلوبی را برای آن‌که در میان همسالان فراهم نمی‌آورند تا منجر به خودباوری مثبت اجتماعی شود. لذا نتایج مطالعه، مبهم بوده است. نظیر همین تأثیر را در مطالعه دیگر می‌توان مورد بررسی قرار داد. در مطالعه مربوط به مقایسه خودباوری اجتماعی ناتوان در یادگیری و تیزهوشان، - که برجستگی قابل توجهی به سود ناتوانان در یادگیری بدست آمد - به نظر می‌رسد که نوعی دخالت را باید برای عامل استعداد در نظر گرفت. ظاهراً ناتوانی در یادگیری گروه مقایسه‌ای، در زمینه مواد درسی علوم پایه و ریاضی است و احتمالاً دانش آموزان مزبور دارای قابلیت و کفایت اجتماعی برجسته‌ای هستند که در قیاس با تیزهوشان تحصیلی (علوم پایه و ریاضی)، خودباوری اجتماعی برجسته‌ای نشان داده‌اند.

با توضیحات فوق به نظر می‌رسد که رابطه میان خودباوری اجتماعی و هوش، بستگی به عوامل جنسیت و استعداد دارد.

نقش ابزارها

برای سنجش و تشخیص خودباوری، عزت نفس و مفاهیم مربوط به آنها، از آزمون‌ها و ابزارهای گوناگون استفاده می‌شود؛ ولی برخی از آنها از رواج و استعمال بیشتری برخوردارند. متداولترین آزمون‌های موجود در مطالعات و پژوهش‌ها را ابزارهای زیر تشکیل می‌دهند:

«مقیاس خودباوری پیرز- هاریس»^۷، «فهرست عزت نفس کوپراسمیت»^۵، «مقیاس خودباوری تنسی»^۸، «مقیاس خودباوری تحصیلی»^۱، «فهرست رفتار اجتماعی تگزاس»^۹، «سؤالیه اسنادهای شخصی»^۶، «مقیاسهای موضعگیری و ارزش اجتماعی کودکان»^۴، «آزمون شخصیتی کالیفرنیا»^۳، «آزمون خودباوری بک»^۲.
بکارگیری و استعمال آزمونها و ابزارهای یادشده در مطالعات تطبیقی خودباوری افراد تیزهوش و عادی نتایج متفاوت و پراکنده‌ای داشته است:

«مقیاس پیرز- هاریس در میان کودکان ۹ تا ۱۲ ساله نشان داد که خودباوری کلی برجسته در میان تیزهوشان و دانش‌آموزان پیشرفته تحصیلی یافت شد و در مقایسه، عقب‌ماندگان و ناتوانان یادگیری، خودباوری پایینی بروز دادند»^{۱۸}
«بر اساس مقیاس پیرز- هاریس در میان دانش‌آموزان پایه‌های دوم تا نهم تحصیلی آشکار شد که خودباوری تیزهوشان غالباً از عوامل درونی (نه خارجی) تبعیت می‌کند»^{۲۵}

«اجرای مقیاس پیرز- هاریس نشان داد کسانی که دچار مشکلات هیجانی بودند، خودباوری منفی بروز دادند. این مطالعه در میان دانش‌آموزان هشت تا دوازده ساله انجام شد»^{۲۷}

«تأثیر جداسازی آموزشی بر روی خودباوری تیزهوشان پایه چهارم، براساس «مقیاس پیرز- هاریس»، قبل و بعد از آموزش نشان داد که تفاوت‌های موجود در خودباوری دانش‌آموزان، بستگی به سطح هوش دارد. تیزهوشان دارای هوش پایینتر، خودباوری کمتری نیز نشان دادند.»

«ظاهراً کلیه مطالعاتی که بر مبنای «مقیاس پیرز- هاریس» انجام شده، برتری عزت نفس و خودباوری تیزهوشان را نشان داده است»^{۱۹}

«خودباوری ۱۵۹۳ دانش‌آموز تیزهوش (۱۳۷ IQ برپایه استانفورد - بینه) پایه دهم تحصیلی براساس «مقیاس پیرز- هاریس» بالاتر از هنجار و سطح عادی بود؛ اما عزت نفس (بعد عاطفی خودباوری) آنها بر مبنای «فهرست عزت نفس کوپراسمیت»^۵ در تراز عادی و متوسط قرار داشت»^{۱۹}

«فهرست عزت نفس کوپراسمیت نشان داد که رابطه‌ای میان خلاقیت و عزت نفس وجود ندارد.»

«فهرست رفتار اجتماعی تگزاس»^۹، عزت نفس برجسته‌ای را برای دختران نوجوان تیزهوش و مستعد در مقایسه با همسالان عادی نشان داد»^{۱۵}

«پسران تیزهوش دبیرستانی براساس «مقیاس خودباوری تنسی»^{۱۵} از همسالان خود در خودباوری کلی، اجتماعی و تحصیلی برتر بودند.»^{۱۶}

«مقیاس خودباوری تنسی، ارزش شخصی و اعتماد به نفس بالاتری را برای تیزهوشان پایه هفتم تحصیلی در مقایسه با همسالان غیرتیزهوش نشان داد؛ اما در پایه هشتم، خودباوری بدنی برتری برای دانش‌آموزان عادی بدست آمد.»^{۱۷}

«براساس آزمون شخصیت کالیفرنیا^{۱۸} و مقیاسهای موضعگیری و ارزش اجتماعی کودکان، خودباوری تحصیلی و اجتماعی تیزهوشان پایه سوم، برتری داشت.»^{۱۹}

«فهرست کوپراسمیت نشان داد که عزت نفس پسران تیزهوش چهارده ساله بالاتر از همسالان عادی است.»^{۲۰}

«خودباوری نوجوانان تیزهوش ۱۵/۸ ساله براساس آزمون بک، بالاتر از همسالان عادی بود؛ اما عزت نفس آنها براساس فهرست کوپراسمیت، تفاوتی را نشان نداد.»^{۲۱}

«مقیاس پیرز - هاریس» در گستره تحولی و سنی هشت تا هفده سالگی در هر دو جنس، نتایج سودمندی برای تیزهوشان داشته است؛ اما سودمندی مقیاس تنسی برای تیزهوشان بستگی به جنس مذکر، نوع خودباوری (غیربدنی)، و پایه تحصیلی (هفتم) داشته است.

در چهار مطالعه‌ای که از ابزار «کوپراسمیت» استفاده شده است، در سه مطالعه، هیچ تفاوتی میان دو گروه مقایسه‌ای (تیزهوش و عادی) حاصل نشده است و تنها در یک مطالعه، پسران تیزهوش نوجوان (چهارده ساله) در مقایسه با همسالان عادی، عزت نفس برتری داشتند.

در تبیین نتایج فوق می‌توان نکات زیر را مورد نظر قرار داد:

۱- بر مبنای این ابزار (فهرست کوپراسمیت)، عزت نفس «مستقل» از هوش است؛ چنان که در سه مطالعه از چهار مطالعه فوق، تفاوتی میان تیزهوشان و افراد عادی مشاهده نشده است.

۲- رابطه «عزت نفس» و «هوش» بستگی به نوع تیزهوشی دارد. تشابه عزت نفس تیزهوشان و افراد عادی محدود به نوع خلاقیت می‌شود و برای انواع دیگر تیزهوشی نظیر تیزهوشی تحصیلی، رهبری و ... تعمیم‌پذیر نیست.

۳- رابطه عزت نفس و هوش بستگی به ویژگیهای تحولی دارد؛ چنان که در دو مطالعه،

میان تیزهوشان و افراد عادی ۱۵/۸ ساله و یا ۱۶ ساله تفاوتی مشاهده نشده است؛ اما در مقاطع تحولی دیگر، باید بررسی دقیقتری انجام گیرد.

۴- رابطه عزت نفس و هوش بستگی به جنسیت دارد؛ چنان که در یکی از مطالعات، نشان داده شده است که عزت نفس دختران و پسران ۱۵/۸ ساله تیزهوش، مشابه همسالان عادی است. از آن سو، براساس یک مطالعه دیگر - در همین فضای فرهنگی و اجتماعی - پسران نوجوان (چهارده ساله) تیزهوش، عزت نفس برتری نسبت به همسالان عادی خود نشان دادند.

بر این مبنا به نظر می‌رسد که رابطه عزت نفس با هوش، محدود به جنسیت مذکر می‌شود و آنچه که باعث تشابه و آمیختگی نتایج مطالعه نخست شده است، احتمالاً عزت نفس برتر دختران عادی بوده که منجر به عدم تفاوت دو گروه مقایسه‌ای تیزهوش و عادی شده است.

۵- علی‌رغم آن که مطالعاتی وجود دارند که از پیوند «خودباوری» و «عزت نفس» حکایت می‌کنند، اما اصولاً عزت نفس و خودباوری از همبستگی مستحکم و استواری برخوردار نیستند؛ یعنی عناصر و سازه‌هایی که هر یک می‌سازند با مؤلفه‌های دیگری کاملاً مشابه و یکسان نیست. از این رو، نتایج مطالعات مقایسه‌ای تیزهوش و عادی دچار ابهام و آمیختگی شده‌اند. اگر این نکته را بپذیریم، استنتاج می‌شود که ضروری است تا مطالعات مقایسه‌ای مزبور با تفکیک عزت نفس و خودباوری انجام گیرد.

۶- اگر بپذیریم که خودباوری و عزت نفس از رابطه مستحکمی برخوردارند، تنها نکته‌ای که باقی می‌ماند آن است که بنظر می‌رسد، فهرست کوپراسمیت قادر نیست عزت نفس افراد تیزهوش را از افراد عادی، متمایز و مشخص کند.

سایر ابزارها، نتایج مساعدی از حیث خودباوری برتر برای جامعه تیزهوش به همراه داشته‌اند. با این توضیح به نظر می‌رسد که رابطه میان هوش و خودباوری بستگی به نوع ابراز دارد.

یادداشت‌ها:

1- Academic Self - Concept Scale	6- Personal Attributes Questionnaire
2- Beck Self - Concept Test	7- Piers - Harris Children's Self - Concept
3- California Test of Personality	8- Tennessee Self- Concept Scale
4- Children's Social Attitude and Value Scales	9- Texas Social Behavior Inventory
5- Coopersmith Self - Esteem Inventory	

منابع:

- ۱۰- اژه‌ای، جواد و ترخان، مرتضی، بررسی رابطه بین موضع نظارت، عزت نفس و پیشرفت تحصیلی در دانش‌آموزان تیزهوش و عادی، مجله استعدادهای درخشان، سال دوم، (۱۳۷۲)، صفحات ۳۸۵-۳۹۷.
- ۱۱- دادستان - پریخ و فتیحی آشتیانی، علی، بررسی تحوّل تصوّر از خود، حرمت خود، اضطراب و افسردگی در نوجوانان تیزهوش و عادی، مجله استعدادهای درخشان (۱۳۷۵)، صفحات ۷-۳۳.
- ۱۲- کاظمی حقیقی، ناصرالدین، روان‌شناسی کودکان تیزهوش و روشهای آموزش ویژه، سایه نما، تهران، ۱۳۷۶، صفحه ۱۴۰.
- ۱۳- کاظمی حقیقی، ناصرالدین، عوامل مؤثر بر بازخورد تیزهوش، مجله استعدادهای درخشان (۱۳۷۱) صفحه ۳۷۸.

- 14- Adams, P.(1982). Using a personal computer to build self- esteem, Australian Writings, 116.
- 15- Brown, & Karnes (1982). Representative and nonrepresentative items for gifted students on the Piers - Harris Children's Self- concept Scale, Psychological Reports. 151 (3pt1), 781-790.
- 16- Chaudhari & Sanjukta (1992). A study of self- concept, locus of control and adjustment of control and adjustment of intellectually superior and normal students , Indian Journal of Behavior, 16 (3), 24-26.
- 17- Chauvin & Sanjukta (1984). Perceptions of leadership characteristics by gifted elementary students, Roeper Review 6(4), 230-240.
- 18- Chovan & Morrison (1984). Correlates of self- concept among variant children. Psychological Reports, 54(2), 536-538.
- 19- Coleman & Fults (1983). Self-concept and the gifted child, Roeper Review 5(40).
- 20- Coleman & Fults (1985). Special class placement, level of intelligence and the self-concepts of gifted children, Remedial and special Education, 6(1), 7-12.
- 21- Davise & Connell (1985). The effect of aptitude and achievement statues on the self- system.

- Gifted Child Quarterly*, 29(3),131-136.
- 22- **Horowitz & O'Brien (1985)**. *The gifted and talented. Developmental perspectives.*(APA). 160-163.
- 23- **Hung, Ju-Yih (1982)**. *Psychological characters among the mentally retarded, and gifted students in Junior high school*, *Bulletin of Educational Psychology*, 15,162-193.
- 24- **Janos & et al. (1985)**. *Self- concept, self- esteem, and peer relations among gifted children who feel different*, *Gifted Child Quarterly*, 29(2), 78-82.
- 25- **Kaplan, Leslie, (1983)**. *Mistakes gifted young people too often make*. *Roeper Review*, 6 (2), 73-77.
- 26- **Kelly & Colangelo (1984)**. *Academic and social self - concepts of gifted, general and special students*. *Exceptional Children*, 50(6), 551-554.
- 27- **Kittano & Kirby (1986)**. *Gifted Education*. Little, Brown, 61-63.
- 28- **McEwin & Cross (1982)**. *A comparative study of perceived victimization, perceived anonymity, self- esteem, and preferred teacher characteristics of gifted and talented and non-labeled early adolescents*. *Journal of Early Adolescence*, 2(3), 247-254.
- 29- **Moon & Chung (1992)**. *Korean gifted and non- gifted children's attitudes towards family, teacher, friend and self as assessed by sentence completion tests*. *Talent for the Future*. Van Gorcum & Comp, 213-221.
- 30- **Solano, Cecilia (1983)**. *self-concept in mathematical gifted adolescents*, *Journal of Psychology*, 108 (1), 33-42.
- 31- **Simmons & Zumpf (1986)**. *The gifted child: perceived competence, prosocial moral reasoning, and charitable donations*, *Journal of Genetic Psychology*. 147 (1), 97-105.
- 32- **Stander, Cora (1984)**. *Self-concept changes of gifted children*, *South African Journal of Psychology*, 14(3), 90-94.
- 33- **Williams & et al. (1997)**. *The creativity / self- concept relationship reviewed*, *Australian Psychologist*, 12 (3), 313-317.
- 34- **Winne & et al.(1982)**. *Comparability of self- concept among learning disabled, normal and gifted students*, *Journal of Learning Disabilities*, 15(8), 470-475.

مقایسه ویژگیهای شخصیتی دانش‌آموزان خلاق و غیر خلاق مراکز آموزشی استعدادهای درخشان بیرجند

پایان نامه کارشناسی ارشد / سیروس سورکی^۱
دانشگاه علامه طباطبائی / دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی
استاد راهنما / دکتر احمد اعتمادی
استاد مشاور / دکتر هادی بهرامی

○ ○ ○

از آنجا که مجله «استعدادهای درخشان» رها از نتایج بدست آمده ، در تلاش است کلیه پژوهشهایی که در ارتباط با فرزندان ایران اسلامی در حوزه فعالیت های «سمپاد» است را ، منتشر نماید لذا نتایج تحقیق حاضر را که با توصیه‌ها و تأکید سرپرست محترم سازمان بر همکاری مراکز بیرجند با پژوهشگر صورت گرفته است . به اطلاع خوانندگان می‌رساند. به منظور اطمینان از نتایج بدست آمده این نتایج باید با جامعه‌های آماری دیگری نیز مورد بررسی و مقایسه قرار گیرد.

هر چند نتایج موافقت‌های به عمل آمده قبلی در پژوهش‌های مرتبط با سمپاد در اکثر مراکز ، به علت کم توجهی مدیرانی که در اغلب موارد خود درخواست‌کننده این پژوهش‌ها بوده‌اند بدست ما نرسیده است با وجود این انتظار داریم از طریق این مراکز ، یک نسخه از پژوهش به عمل آمده در اختیار مجله قرار گیرد تا ضمن انعکاس نتایج به خوانندگان ، در مجموع تصویر جامعی از نتایجی پژوهشهای به عمل آمده در حوزه «تیزهوش» در اختیار پژوهشگران قرار گیرد. با ذکر این نکته در انتها که معادل فارسی عوامل شخصیتی در این گزارش در همه موارد همسان با معادل‌های فارسی انتخاب شده توسط محقق نمی‌باشد.

«سمپاد»

مقدمه

□ این پژوهش در پی شناخت ویژگی‌های شخصیتی «دانش‌آموزان خلاق» و مقایسه آنها با ویژگی‌های شخصیتی دانش‌آموزان «غیر خلاق» بر اساس «آزمون تصاویر گاکولین» است.

□ جامعه آماری این پژوهش دانش‌آموزان شاغل به تحصیل در مراکز آموزشی «شهید بهشتی» و «فرزانگان» وابسته به سازمان ملی پرورش استعداد‌های درخشان در شهر «بیرجند» در سال تحصیلی ۷۵-۱۳۷۴ شامل ۲۱۰ دانش‌آموز دختر و پسر می‌باشد.

□ به علت محدود بودن اعضای جامعه، مرحله اول تحقیق جهت مشخص کردن گروه‌های «خلاق» و «غیر خلاق» بررسی بر روی کلیه افراد جامعه صورت گرفت، که شامل ۱۰۳ دانش‌آموز دختر و ۱۰۲ دانش‌آموز پسر شاغل به تحصیل در پایه‌های اول و دوم مقطع متوسطه مراکز فوق بودند.

در مرحله بعد پس از مشخص شدن گروه‌های خلاق و غیر خلاق در دو «جنس» پرسشنامه شخصیت بر روی ۵۱ دانش‌آموز خلاق شامل (۲۶ پسر و ۲۵ دختر) و ۵۱ دانش‌آموز غیر خلاق (۲۶ پسر و ۲۵ دختر) اجرا شد.

برای انتخاب آزمودنی‌های خلاق و غیر خلاق، بعد از اجرای «آزمون خلاقیت» و نمره‌گذاری آن، در جدول توزیع فراوانی به تفکیک «جنس» آزمودنی‌هایی که بالای چارک سوم (Q۳) قرار گرفتند بعنوان خلاق و آزمودنی‌هایی که نمره آنها پائین‌تر از چارک اول (Q۱) در توزیع فراوانی نمرات خلاقیت بود، بعنوان غیر خلاق در نظر گرفته شدند.

□ در این تحقیق از «روش» زمینه‌یابی استفاده شده است. از این روش می‌توان برای کشف رابطه بین متغیرهای مختلف استفاده کرد، بعبارت دیگر این روش به منظور کشف داده‌ها یا اطلاعاتی بکار برده می‌شود که از طریق آنها می‌توان روابط بین متغیرها را مورد بحث و بررسی قرارداد. تحقیق زمینه‌یابی برای تعیین روابط علت و معلولی قطعی بکار برده نمی‌شود، بلکه بیشتر به منظور کشف این رابطه و مستندسازی فرضیه‌هایی که بصورت علت و معلولی صورت‌بندی می‌شوند مورد استفاده قرار می‌گیرد. (دلاور، ۱۳۶۸)

□ برای جمع‌آوری اطلاعات در این تحقیق از دو نوع آزمون بهره گرفته شده است.

برای سنجش خلاقیت از «آزمون تکمیل تصاویر گاکولین»^۱ و برای ارزیابی ویژگی‌های شخصیتی آزمودنی‌های گروه خلاق و غیر خلاق از «پرسشنامه شخصیتی شانزده عاملی کتل فرم الف»^۲ استفاده شده است.

آزمون تکمیل تصاویر گاکولین یکی از انواع آزمون‌هایی است که توسط گاکولین تهیه و بکار رفته است، از دیگر آزمون‌هایی که توسط وی تهیه شده است می‌توان آزمون خلاقیت کلامی و آزمون تفسیر تصاویر را نام برد.

در آزمون تکمیل تصاویر گاکولین، آزمودنی باید بر اساس یک تصویر ذهنی یا اندیشه، بدون آنکه افکار خود را به طور منطقی کنترل کند، چیزهایی را خلق کند، در این آزمون از آزمودنی خواسته می‌شود تا هر چه سریعتر به خلق تصاویر ذهنی پردازد و مخصوصاً آنها را هر چه متنوع تر بیان کند و بدین ترتیب ظرفیت ذهن خود را نشان دهد، به همین دلیل در این آزمون از آزمودنی می‌خواهیم که تا بر اساس یک موضوع معین پاسخهای متعددی بدهد. پاسخهای او نه خوب خواهد بود و نه بد. موفقیت در این آزمون، زمانی بهتر خواهد بود که آزمودنی پاسخهای متعددی را کشف کند. (گنجی، ۱۳۷۰).

در این تحقیق آزمون خلاقیت بصورت گروهی برای هر کلاس و در وضعیت امتحان اجرا شد در این بررسی ملاک روایی، مقیاس درجه بندی رفتار خلاق بود که توسط دونفر از معلمان تکمیل شد، همچنین ملاک روایی دیگر آزمون تفکر خلاق تورنس تصویری فرم ب بود که ضریب روایی بدست آمده $r=0/65$ و $t=4/57$ بود که در سطح اطمینان ۰/۵ معنا دار بود.

□ پرسشنامه شانزده عاملی شخصیتی کتل^۳ یکی از معتبرترین آزمونهای ارزیابی و شناخت ویژگیهای مختلف شخصیت می‌باشد. این آزمون در اواسط قرن حاضر و بر اساس پژوهش‌ها و بررسی‌های زیادی که توسط ریموند کتل^۴ با استفاده از روش تحلیل عاملی انجام شده، طراحی و ساخته شده است. یکی از ویژگی‌های این پرسشنامه این است که در مدت زمان کوتاهی اطلاعات کاملی در مورد شانزده ویژگی عمده شخصیت در اختیار محقق می‌گذارد، این پرسشنامه بصورت گروهی و در گروه‌های ده نفره اجرا شد.

□ در این تحقیق از روشهای آمار توصیفی برای بیان در صدها، میانگین‌ها و رسم

نمودارها و از میان روش‌های آمار استنباطی از آزمون t (آزمون معنی‌دار بودن تفاوت بین میانگین دو گروه مستقل) برای آزمون فرضیه‌های تحقیق استفاده شده است.

□ شاخص‌های توصیفی مورد استفاده در این پژوهش، شامل تهیه و تنظیم جدول توزیع فراوانی، ترسیم نمودار، محاسبه میانگین و انحراف استاندارد نمرات عوامل شخصیتی در دو گروه مورد مطالعه و شاخص استنباطی مورد استفاده، آزمون مقایسه میانگین‌های دو گروه مستقل «آزمون t استودنت» می‌باشند.

یافته‌های تحقیق و تجزیه و تحلیل آنها

همانطور که در ستون اول و دوم جدول یک «مقایسه ویژگی‌های شخصیتی دانش‌آموزان خلاق و غیر خلاق» ملاحظه می‌شود، گروه دانش‌آموزان خلاق در عوامل I, A, C, F, H و Q_1 نسبت به دانش‌آموزان غیر خلاق نمرات بالاتری را کسب کرده‌اند، بنابراین می‌توان گفت، دانش‌آموزان «خلاق» گرایش بیشتری بسوی ویژگی‌های «ادواری خوبی»، «پایداری هیجانی»، «برونگردی»، «ادواری خوبی متهورانه»، «حساسیت هیجانی» و «مهار کردن اراده» دارند. همچنین دانش‌آموزان «خلاق» در عوامل N, M, E و Q_1 نسبت به دانش‌آموزان غیر خلاق نمرات پایین‌تری را کسب کرده‌اند، که در نتیجه می‌توان گفت: در کل، دانش‌آموزان «غیرخلاق» گرایش بیشتری به ویژگی‌های «سلطه‌گری»، «کولی‌گری» (تخیلی بودن)، «ظرافت کاری» و «حادثه جویی» دارند.

بیشترین تفاوت مشاهده شده در عوامل شخصیتی دانش‌آموزان خلاق و غیر خلاق مربوط به عوامل I و N می‌باشد، که دانش‌آموزان خلاق در ویژگی «حساسیت هیجانی» و دانش‌آموزان غیر خلاق در ویژگی «ظرافت کاری» نمرات بالاتری را بدست آورده‌اند. میانگین بالاتر از متوسط دانش‌آموزان خلاق در معیارهای C و I نشان‌دهنده گرایش دانش‌آموزان خلاق به ویژگی‌های «پایداری هیجانی» و «حساسیت» می‌باشد.

همانطور که در ستون سوم و چهارم جدول شماره یک ملاحظه می‌شود، گروه دانش‌آموزان «دختر خلاق» در عوامل I, H, F, A و Q_1 نسبت به دانش‌آموزان «دختر غیر خلاق» نمرات بالاتری کسب کرده‌اند، بنابراین می‌توان گفت: دانش‌آموزان دختر خلاق گرایش بیشتری بسوی ویژگی‌های «ادواری خوبی»، «برونگردی»، «ادواری خوبی متهورانه»،

جدول ۱- میانگین نمرات عوامل شخصیتی دانش‌آموزان خلاق و غیرخلاق به تفکیک جنس و کل

عوامل	معیار	خلاق		غیرخلاق		دختر		پسر		کل	کل دختران
		خلاق	غیرخلاق	خلاق	غیرخلاق	خلاق	غیرخلاق	خلاق	غیرخلاق		
A	ادواری خوبی / گسیخته‌خویی	۴/۵۴	۴/۳۷	۴/۶۴	۴/۳۶	۴/۴۶	۴/۳۸	۴/۴۶	۴/۳۸	۴/۴۲	۴/۵۰
B	هوش عمومی / نارسایی عقلی	۴/۸۰	۴/۹۰	۵/۰۴	۵/۲۸	۴/۵۷	۴/۵۳	۴/۵۷	۴/۵۳	۴/۵۵	۵/۱۶
C	پایداری هیجانی / نوزنگری	۶/۲۱	۶	۶/۲۸	۶/۲۰	۶/۱۵	۵/۸۰	۶/۱۵	۶/۲۸	۵/۹۸	۶/۲۴
E	استیلا / اطاعت و تسلیم	۵/۷۴	۵/۹۶	۵/۲۰	۵/۸۴	۶/۲۶	۶/۰۷	۶/۲۶	۶/۲۸	۶/۱۷	۵/۵۲
F	برونگردی / نابرونگردی	۵/۴۱	۴/۹۸	۵/۲۰	۴/۶۴	۵/۶۱	۵/۳۰	۵/۶۱	۵/۳۰	۵/۴۶	۴/۹۲
G	خلق استوار / خلق نارس و وابسته	۵/۵۸	۵/۴۵	۵/۶۰	۵/۴۸	۵/۵۷	۵/۴۲	۵/۵۷	۵/۶۰	۵/۴۸	۵/۵۴
H	ادواری خوبی متهورانه / گسیخته‌خویی اساسی	۵/۸۲	۵/۶۰	۶/۱۲	۵/۸۸	۵/۵۳	۵/۳۴	۵/۵۳	۶/۱۲	۵/۸۸	۶
I	حساسیت هیجانی / زمختی و رشد یافتگی	۶/۰۵	۵/۱۷	۶/۳۲	۵/۹۳	۵/۸۰	۴/۴۶	۵/۸۰	۶/۳۲	۵/۱۳	۶/۱۲
L	گسیخته‌خویی یا ژنویاگونه در دسترس بودن اعتماد آمیز	۵/۳۹	۵/۵۶	۵/۷۲	۵/۷۶	۵/۰۷	۵/۳۸	۵/۰۷	۴/۴۴	۵/۷۶	۵/۷۴
M	کولی‌گری / رغبت‌های عملی	۴/۳۹	۴/۸۸	۴/۴۴	۴/۸۴	۴/۳۴	۴/۹۲	۴/۳۴	۴/۸۰	۴/۶۳	۴/۶۴
N	ظرافت‌کاری / سادگی بی‌ظرافت	۵/۰۷	۵/۷۰	۴/۸۰	۵/۳۶	۵/۳۴	۶/۰۳	۵/۳۴	۴/۸۸	۵/۶۹	۵/۰۸
O	بی‌اعتمادی اضطراب‌آمیز / اعتماد توأم با آرامش	۴/۸۴	۴/۹۸	۴/۸۸	۴/۸۸	۴/۸۰	۵/۰۷	۴/۸۰	۵/۳۲	۴/۸۸	۴/۸۸
Q1	حادثه‌جویی / محافظه‌کاری	۵/۰۱	۵/۳۷	۵/۳۲	۴/۹۲	۴/۷۳	۵/۸۰	۴/۷۳	۴/۷۳	۴/۹۲	۵/۰۲
Q2	خودکفایی / ناتوانی در اخذ تصمیم	۵/۱۷	۵/۳۱	۵/۰۸	۵/۸۸	۵/۲۶	۴/۷۶	۵/۲۶	۴/۹۶	۵/۸۸	۵/۴۸
Q3	مهارت‌زدن اراده / پایداری خلق و خوی	۵/۳۳	۴/۹۴	۴/۹۶	۵/۲۸	۵/۶۹	۴/۶۱	۵/۶۹	۴/۹۲	۵/۲۸	۵/۱۲
Q4	تنش عصبی	۴/۷۸	۴/۸۸	۴/۹۲	۴/۸۰	۴/۶۵	۴/۹۶	۴/۶۵	۴/۹۶	۴/۸۰	۴/۸۶

«حساسیت هیجانی» و «حادثه جویی» دارند. همچنین دختران خلاق در عوامل E, M, N, Q2 و Q3 نسبت به دختران غیر خلاق نمرات پائین تری کسب کرده‌اند، که در نتیجه می‌توان گفت: دختران غیر خلاق گرایش بیشتری به ویژگی‌های «سلطه‌گری»، «کولی‌گری»، «تخیلی بودن»، «ظرافت‌کاری»، «خودکفایی» و «مهارت‌زدن اراده» دارند. همچنین براساس همین نتایج گروه «دختران خلاق» در عوامل C, H, I میانگین‌هایی بالاتر از متوسط کسب کرده‌اند، پس می‌توان گفت که آنها بسوی ویژگی‌های «پایداری هیجانی»، «ادواری خوبی متهورانه» و «حساسیت هیجانی» گرایش دارند.

همانطور که در جدول شماره یک بخش «مقایسه ویژگی‌های شخصیتی دانش‌آموزان پسر خلاق و پسر غیرخلاق» ملاحظه می‌شود، گروه دانش‌آموزان «پسرخلاق» در عوامل E, C, Q₃, I, G, F, Q₂ نسبت به دانش‌آموزان «پسر غیر خلاق» نمرات بالاتری بدست آورده‌اند، بنابراین می‌توان بیان داشت: پسران خلاق گرایش بیشتری بسوی ویژگی‌های «پایداری هیجانی»، «سلطه‌گری»، «برونگردی»، «خلق استوار»، «حساسیت هیجانی»، «خودکفایی» و «مهار کردن اراده» دارند.

همچنین «پسران خلاق» در عوامل O, N, M, L, Q₁ نسبت به «پسران غیر خلاق» نمرات پائین‌تری کسب کرده‌اند، که نشان دهنده گرایش بیشتر پسران غیر خلاق به ویژگی‌های «گسیخته‌خویی پارانو یا گونه»، «تخیلی بودن»، «ظرافت کاری»، «بی‌اعتمادی اضطراب آمیز» و «حادثه جویی» می‌باشد.

همچنین بر اساس «داده‌های جدول» بیشترین تفاوت مشاهده شده در عوامل شخصیتی دانش‌آموزان «پسر خلاق و غیر خلاق» مربوط به عوامل Q₁, N, I, Q₃ می‌باشد که پسران خلاق در ویژگی‌های «حساسیت هیجانی» و «ظرافت کاری» و پسران غیر خلاق در ویژگی‌های «زیرکی» و «مهار کردن اراده» نمرات بالاتری را بدست آورده‌اند.

در جدول شماره یک همینطور «مقایسه ویژگی‌های شخصیتی دانش‌آموزان پسر و دختر خلاق» ملاحظه می‌شود، گروه دانش‌آموزان «پسر خلاق» در عوامل N, G, F, E, Q₃ نسبت به «دختر خلاق» نمرات بالاتری کسب کرده‌اند، بنابر این می‌توان گفت: «پسران خلاق» گرایش بیشتری به ویژگی‌های «سلطه‌گری»، «برونگردی»، «خلق استوار»، «ظرافت کاری» و «مهار کردن اراده» دارند.

از سوی دیگر کسب نمرات بالاتر توسط «دختران خلاق» نسبت به «پسران خلاق» در عوامل L, I, H, A, X, Q₁ نشان دهنده این است که دختران خلاق گرایش بیشتری به ویژگی‌های «ادواری خوبی»، «ادواری خوبی متهورانه»، «حساسیت هیجانی»، «گسیخته‌خویی پارانو یا گونه» (بدگمانی) و «حادثه جویی» دارند.

همچنین بر همین اساس، گروه «پسران خلاق» در عوامل E و C میانگین‌هایی بالاتر از متوسط کل پسران کسب کرده‌اند که می‌توان گفت آنها بسوی ویژگی‌های «پایداری هیجانی» و «سلطه» گرایش دارند و گروه «دختران خلاق» در عوامل I و C میانگین‌هایی

بالاتر از متوسط بدست آورده‌اند که می‌توان گفت: آنها بسوی ویژگی‌های «پایداری هیجانی» گرایش دارند.

همانطور که در «مقایسه ویژگی‌های شخصیتی دانش‌آموزان پسر و دختر غیر خلاق» جدول یک ملاحظه می‌شود، گروه دانش‌آموزان «پسر غیر خلاق» در عوامل N, F, E و Q_1 نسبت به «دختران غیر خلاق» نمرات بالاتری بدست آورده‌اند، بنابر این می‌توان گفت: پسران غیر خلاق گرایش بیشتری بسوی ویژگی‌های «سلطه»، «برونگردی»، «ظرافت کاری» و «حادثه جویی» دارند.

از سوی دیگر کسب نمرات بالاتر توسط «دختران غیر خلاق» نسبت به پسران غیر خلاق در عوامل Q_2, L, I, H, C و Q_3 نشان‌دهنده این است که دختران غیر خلاق گرایش بیشتری بسوی ویژگی‌های «پایداری هیجانی»، «ادواری خوبی متهورانه»، «حساسیت هیجانی»، «گسیخته خوبی پارانویاگونه» (بدگمانی)، «خودکفایی» و «مهارکردن اراده» دارند.

بر همین اساس گروه «پسران غیر خلاق» در عوامل E و N میانگین‌هایی بالاتر از متوسط کسب کرده‌اند که می‌توان گفت: آنها بسوی ویژگی‌های «سلطه‌گری» و «ظرافت کاری» گرایش دارند و گروه «دختران غیر خلاق» در عوامل I, H, C و Q_7 میانگین‌های بالاتر از متوسط بدست آورده‌اند که می‌توان گفت: آنها بسوی ویژگی‌های «پایداری هیجانی»، «ادواری خوبی متهورانه»، «حساسیت هیجانی» و «خودکفایی» گرایش دارند. همانطور که در میانگین‌های جدول یک «مقایسه ویژگی‌های شخصیتی دانش‌آموزان پسر و دختر» ملاحظه می‌شود، گروه دانش‌آموزان پسر در عوامل N, F, E, C و Q_1 نسبت به دختران نمرات بالاتری بدست آورید. بنابر این می‌توان گفت: «پسران» گرایش بیشتری بسوی ویژگی‌های «پایداری هیجانی»، «سلطه‌گری»، «برونگردی»، «ظرافت کاری» و «حادثه جویی» دارند. از سوی دیگر کسب نمرات بالاتر از سوی «دختران» نسبت به پسران در عوامل L, I, H, C و Q_7 نشان‌دهنده گرایش بیشتر «دختران» به ویژگی‌های «ادواری خوبی متهورانه»، «حساسیت هیجانی»، «گسیخته خوبی پارانویاگونه» و «خودکفایی» می‌باشد. گروه پسران در عوامل E, C میانگین‌هایی بالاتر از متوسط کسب کرده‌اند که می‌توان گفت، آنها بسوی ویژگی‌های «پایداری هیجانی» و «سلطه‌گری» گرایش دارند و گروه دختران در عوامل I, H میانگین‌های بالاتر از متوسط کسب کرده‌اند که نشان‌دهنده گرایش بیشتر آنها بسوی ویژگی‌های

«ادواری خوبی متهورانه» و «حساسیت هیجانی» است.

جدول ۲ - میانگین نمرات خلاقیت دختران و پسران

جنسیت	میانگین	انحراف استاندارد	N
پسران	۶۶/۲۹	۲۱/۷۸	۱۰۲
دختران	۵۴/۹۶	۱۸/۴۳	۱۰۳

همانطور که در جدول ۲، «مقایسه میانگین خلاقیت دانش‌آموزان دختر و پسر» ملاحظه می‌شود، گروه دانش‌آموزان پسر، نمرات خلاقیت بیشتری کسب کرده‌اند، که در نتیجه می‌توان گفت: پسران نسبت به دختران در این تحقیق از خلاقیت بیشتری بهره‌مند بوده‌اند.

محاسبه و بررسی تفاوت بین گروهها

در این پژوهش برای محاسبه تفاوت بین گروهها از فرمول محاسبه تفاوت میانگین بین دو گروه مستقل استفاده شده است و به دلیل اینکه در مقایسه بین گروهها N بزرگتر از ۳۰ است بجای جدول توزیع t از جدول توزیع طبیعی Z برای مقایسه‌ها استفاده شده است. در آزمون فرضیه‌های تحقیق بر اساس دو فرض صفر (H₀) (بین ویژگی‌های شخصیتی دانش‌آموزان خلاق و غیر خلاق تفاوت معنی داری وجود ندارد) و فرض خلاف صفر (H_A) (بین ویژگی‌های شخصیتی دانش‌آموزان خلاق و غیر خلاق تفاوت معنی داری وجود دارد) نتایج زیر بدست آمد:

در «مقایسه ویژگی‌های شخصیتی دانش‌آموزان خلاق و غیر خلاق» در عامل I پرسشنامه شانزده عاملی شخصیت، Z بدست آمده (۲/۵۶) از مقایسه میانگین نمرات دانش‌آموزان خلاق و غیر خلاق از Z جدول (۱/۹۶) در سطح اطمینان ۹۵ درصد (P=۰/۹۵) بزرگتر است، بنابر این با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان گفت که دانش‌آموزان خلاق «حساسیت هیجانی» بیشتری نسبت به دانش‌آموزان غیر خلاق دارند.

در «مقایسه ویژگی‌های شخصیتی دختران خلاق با دختران غیر خلاق» در هیچیک از عوامل شخصیت، Z بدست آمده بزرگتر از Z جدول (۱/۹۶) نیست، بنابر این فرضیه دوم تحقیق مبنی بر تفاوت بین ویژگی‌های شخصیتی دختران خلاق و غیر خلاق رد می‌شود و بر این اساس می‌توان گفت: بین ویژگی‌های شخصیتی دانش‌آموزان «دختر خلاق» و «دختر غیرخلاق» تفاوت معنی داری وجود ندارد.

در «مقایسه ویژگی‌های شخصیتی پسران خلاق و غیر خلاق» I , $Q1$ و $Q3$ پرسشنامه شانزده عاملی شخصیت، Z بدست آمده از Z جدول بزرگتر است. بنابر این با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان گفت: دانش‌آموزان «پسر خلاق» نسبت به دانش‌آموزان «پسر غیر خلاق» گرایش بیشتری بسوی ویژگی‌های «حساسیت هیجانی»، «حادثه جویی» و «مهار اراده» دارند. همچنین با اطمینان ۹۹ درصد می‌توان بیان داشت که دانش‌آموزان «پسر خلاق» از «حساسیت هیجانی» بیشتری نسبت به «پسران غیر خلاق» برخوردارند.

بدین ترتیب فرضیه سوم تحقیق مبنی بر «تفاوت بین ویژگی‌های شخصیتی پسران خلاق و پسران غیر خلاق» تأیید می‌گردد.

در «مقایسه ویژگی‌های شخصیتی دانش‌آموزان پسر خلاق با دختر خلاق» در عامل E پرسشنامه شانزده عاملی شخصیت، Z بدست آمده (۱/۹۶) برابر با Z جدول (۱/۹۶) است، بنابر این با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان گفت: دانش‌آموزان پسر خلاق دارای ویژگی «سلطه‌گری» بیشتری نسبت به دختران خلاق هستند.

در «مقایسه ویژگی‌های شخصیتی دانش‌آموزان پسر و دختر غیر خلاق» بوده‌است، در عامل I و $Q2$ پرسشنامه شانزده عاملی شخصیت، Z بدست آمده از Z جدول بزرگتر بوده است، بنابر این با توجه به میانگین‌های بدست آمده در دو گروه مورد نظر با اطمینان ۹۹ درصد می‌توان گفت دختران «غیر خلاق» از «حساسیت هیجانی» بیشتری نسبت به پسران غیر خلاق برخوردارند و با اطمینان ۹۵ درصد دختران غیر خلاق نسبت به پسران غیر خلاق از «خودکفایی» بیشتری برخوردارند.

در «مقایسه ویژگی‌های شخصیتی دختران و پسران» در عامل I پرسشنامه شانزده عاملی شخصیت، Z بدست آمده (۲/۸۹) از Z جدول (۱/۹۶) بزرگتر بوده است، بنابر این با اطمینان ۹۹ درصد می‌توان گفت: دختران نسبت به پسران از «حساسیت هیجانی» بیشتری

برخوردارند.

جدول ۳ - مقایسه خلاقیت در دختران و پسران

جنسیت	N	M	S	t	P
پسران	۱۰۲	۶۶/۲۹	۲۱/۷۸	۴/۰۲	۰/۹۹
دختران	۱۰۳	۵۴/۹۶	۱۸/۴۳		
جمع	۲۰۵				

همانطور که در جدول ۳ - «مقایسه خلاقیت در دختران و پسران» ملاحظه می‌شود، Z بدست آمده (۴/۰۲) حاصل از مقایسه میانگین خلاقیت دختران و پسران از Z جدول (۱/۹۶) در سطح اطمینان ۹۹ درصد بزرگتر است، بنابر این با اطمینان ۹۹ درصد می‌توان بیان داشت: پسران نسبت به دختران از «خلاقیت» بیشتری برخوردارند.

خلاصه و نتیجه‌گیری

گرچه نتایج بدست آمده از تحقیقات انجام شده در سایر کشورها حاکی از وجود تفاوت‌های زیاد در ویژگی‌های شخصیتی افراد «خلاق» و «غیرخلاق» دارد. اما نتایج حاضر نشان دهنده این است که بجز در عوامل I «حساسیت هیجانی» در برابر «زمختی و رشد یافتگی»، Q1 «حادثه جویی» در مقابل «محافظه کاری» Q3 «مهار کردن اراده» در برابر «پایداری خلق و خوی»، که تفاوت‌های معنی داری بین گروه‌های خلاق و غیرخلاق بدست آمد، در سایر عوامل شخصیتی پرسشنامه شانزده عاملی شخصیت کتل (16PF) تفاوت معنی داری بین ویژگی‌های شخصیتی دانش‌آموزان خلاق و غیرخلاق مشاهده نشده است. نتیجه بدست آمده از این تحقیق می‌تواند نشان دهنده این امر باشد که عوامل متعدد دیگری غیر از «خلاق بودن» موجب بروز ویژگی‌های خاص شخصیت در افراد می‌شود، احتمال دیگر اینکه ویژگی‌های خاص شخصیتی مرتبط با «خلاقیت» ممکن است در این سن هنوز جزء ساختار شخصیتی افراد مورد تحقیق، نشده باشد. از سوی دیگر

پژوهش‌های گسترده و جامعی در مورد پرسشنامه شانزده عاملی کتل در ایران انجام نشده است و تحقیقات محدود انجام شده هم بیشتر در تهران بوده است که در نتیجه شاید نتوان نتایج تست شانزده عاملی کتل در مورد ویژگی‌های شخصیتی افراد را به سایر مناطق از جمله جامعه مورد نظر در این تحقیق تعمیم داد.

○ ○ ○

یادداشت‌ها:

۱- سورکی، سیروس: بررسی و مقایسه ویژگی‌های شخصیتی دانش‌آموزان خلاق و غیرخلاق مراکز آموزشی استعداد‌های درخشان بیرجند به تفکیک جنسیت، پایان‌نامه کارشناسی ارشد در رشته مشاوره، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه علامه طباطبایی، تهران ۱۳۷۵.

2- Gauquelin

3- Sixteen Personality Factors Questionnaire (16 PF- Form A)

4- Cattell, R. B.

○ ○ ○

تصویری از یک مدرسه

ملک‌سیما احمدیه

«آنچه در این قسمت می‌خوانید فصل ۲۰ از کتاب «بازیابی ارزشها در کودکان و نوجوانان» است که توسط یکی از همکاران قدیمی سمپاد در مرکز فرزندان تهران، تدوین و نگاشته شده است. از خانم احمدیه قبلاً کتاب «روانشناسی پرورش استعدادها» به چاپ رسیده است که فصل ۱۱ آن کتاب در شماره ۴ سال دوم (زمستان ۱۳۷۲) مجله به چاپ رسید.

«سمپاد»

با یکی از همکارانم طبق برنامه‌ای از پیش تنظیم شده به یکی از مراکز راهنمایی آموزش تیزهوشان رفته بودیم. پس از کسب اجازه در کلاس درس شیمی نشستیم. همچنانکه دبیر شیمی جریان اکسیژن و هیدروژن و کربن را برای بچه‌های اول راهنمایی در قالب فرمولهای شیمیایی می‌شکافت و فرمولها را روی تخته می‌نوشت فلسفه سوختن انسانهای راستین را که از درون می‌سوزند، برای آنها از دیدگاه شیمیایی بیان می‌کرد. می‌گفت سوختن گاهی از درون انسانهاست و آن را «اکسیدشدن» می‌نامیم و گاه هم طوری است که شعله می‌کشد و از بیرون دیده می‌شود. این هر دو سوختن ممکن است جهانی را متحول گرداند. سپس دبیر شیمی شروع کرد به ادامه دادن آموزش فرمولهای شیمیایی. شاگردانش با شوق و علاقه‌ای وافر همه سراپا گوش بودند. معلم با دقت و حوصله قصه سوختن و ترکیبات شیمیایی آن را بیان می‌کرد.

معلم برای آموختن بهتر مفاهیم درس شیمی با بچه‌ها به ساختمان‌های نیمه‌ساخته اطراف مدرسه رفته بود و با همدیگر آهن‌پاره جمع کرده بودند. سپس خسته از راه و شاد از کار به مدرسه بازگشته بودند. آهن‌پاره‌ها را توی آزمایشگاه، درون سطل باریکی از اسید سولفوریک ریخته بودند. بچه‌ها هر روز به آزمایشگاه سرک کشیده بودند. روزهایی را در انتظار به سر برده بودند تا آرام آرام بلورهای زاج سبز به دست آید. درختچه‌های بلوری کوچک زاج سبز بر روی قفسه‌های آزمایشگاه خودمانی شیمی بچه‌ها، حکایت گویایی از آن گردشهای صمیمانه ضمن مدرسه بود.

درختچه‌های «کات کبود» هم حکایتی از صمیمیت استاد با شاگردان خردسالش داشت. در نوبتی دیگر، آنها خرده ریزه‌های مس را توی ظرفی از اسید سولفوریک ریخته بودند و دو هفته صبر کرده بودند. بعد محلول را صاف و از آن بلورهای «کات کبود» تهیه کرده بودند.

در آن مدرسه راهنمایی کار بچه‌ها و استادان شیرین و دوست‌داشتنی بود. در همین مدرسه، در کارگاه کوچک دیگری بچه‌ها با کمک معلم راهنمای خود با قطعات سرب قالب می‌ساختند. سرب را در کوره‌ای که خودشان ساخته بودند، توی قوطی فلزی ساده‌ای ذوب کرده و در قالبهایی که اشکال آن را از روی وسایلی که از منازلشان آورده و ساخته بودند می‌ریختند. آنها با این کار قالب‌گیری و ریخته‌گری را به سادگی تمرین می‌کردند.

کارگاه نجاری آنها خود جوش بود و با شرکت تمام بچه‌ها شکل گرفته بود. عده‌ای از آنها هواپیمای کوچکی ساخته بودند و عده‌ای مشغول تکمیل هواپیمای مفصل‌تر دیگری بودند.

میزهای آزمایشگاه زیست‌شناسی را که با کمک معلم زیست‌شناسی آنها به پایه‌ها جوش داده شده بود، بچه‌ها خودشان رنگ کرده بودند. هر چه در آزمایشگاه زیست‌شناسی دیده می‌شد با همکاری کلیه بچه‌های کلاس اول راهنمایی تهیه شده بود و داشت به آزمایشگاه کاملی تبدیل می‌شد.

طرحهای روی دیوار راهروها کلاً به وسیله یکی از معاونین آن مرکز کشیده شده بود. بعد بچه‌ها طرحها را رنگ آمیزی کرده بودند. انگار که آن مدرسه میراث مشترک

همه معلمین و شاگردان آنجا بود.

موضوع درس فیزیک آن روز آموزش الکتریسیته مالشی بود. معلم ماهرانه وانمود می‌کرد که با لوله شیشه‌ای و پارچه پشمی و همچنین با لوله پلاستیکی و پارچه ابریشمی چشم‌بندی زیبایی را به شاگردان می‌آموزد. موضوع درس، آموزش بار الکتریکی مثبت و منفی و انتقال بار از یک گوی فلزی کوچکتر به بزرگتر و بالعکس بود. به قدری شیرین و جذاب و در میان التهاب و کنجکاوی و جو کاملاً محترمانه، دوستانه و در عین حال پرهیجانی، این بده - بستان علمی میان شاگردان و دبیر فیزیک صورت می‌گرفت که گویی در یک سیرک خیلی بزرگ نشسته‌ای و کسی در مقابلت شعبده‌بازی می‌کند. بعد مجری صحنه از میان جمعیت کس یا کسانی را صدا می‌زند تا شریک کار او شوند و یا در اعجابی که او تولید می‌کند مشارکت کنند. لحظه‌ای که بر اثر ایجاد ذرات الکتریسیته از دستگاه تولید الکتریسته ساکن، بچه‌ها و معلم قادر شدند کاغذی را آتش بزنند فوق‌العاده پرهیجان بود. یا مثلاً آن هنگام که ذرات الکتریسیته، چون فواره‌ای ریز و سرخ‌رنگ به درون یک «مداد» کشانده شد و سپس از نوک آن خارج شد نیز همینطور. گویی که بچه‌های کلاس سحر شده بودند و همه با هیجانی خاص به نتیجه چشم‌بندی هیجان‌آفرین چشم دوخته بودند. در آن جلسه، حال من و همکارم نیز دست کمی از آنها نداشت! با قدرت حاصله از همین بارهای الکتریکی، استاد توانست داستان چگونگی تولید «باد» را به بچه‌ها بیاموزد. زنگ خورد و هیچ یک از ما مایل نبودیم که کلاس را ترک کنیم! چشم‌بندیهای استاد با تردستی خاصی همچنان ادامه داشت. مثل اینکه باغبانی با مهارتی کم‌نظیر داشت دانه‌هایی از درخت باروری به نام «فیزیک» را در زمین وسیع و بکر و آماده اندیشه بچه‌ها به سهولت می‌کاشت. و من در آئینه خیال شاهد رشد آن گیاه بودم.

استاد درس آموزش علوم دینی، در آن مدرسه، با دادن اطلاعاتی از مسافرت خود به مسجدالخلیل، در سی سال پیش، درسش را شروع کرد. او ضمن درس به بیان چگونگی مشاهده مقبره حضرت یعقوب، مقبره حضرت یوسف و همسران ایشان و نیز مقبره غریب و گمنام حضرت موسی، علیهم‌السلام اجمعین، در همان تاریخ، همچنین ویژگی جایگاه تولد حضرت مسیح (ع) در «بیت‌الحم»، پرداخت. او به این ترتیب با ارائه

مشاهدات خود، توجه شاگردان را به نکات تاریخی و مذهبی و سرفصل‌های مهم رویدادهای جهان جلب کرد. او می‌خواست از این طریق ذهن آنها را به یادگیری بیشتر و عمیقتر از مفاهیم تاریخ ادیان دعوت کند. بچه‌ها با شنیدن این گونه حکایات، کنجکاوانه و منتظرانه بحث را دنبال می‌کردند.

وجود یک ظرف دربسته در وسط یکی از راهروها، که عملاً به بخشی از آزمایشگاه زیست‌شناسی، تبدیل شده بود، گویای نوآفرینی و پویایی روح معلمین و شاگردان بود. با مشاهده آن ظرف شیشه‌ای دربسته که درونش با خاکی مرطوب و گیاهی سبز (از نوع پیچ رونده) پر شده بود، بچه‌ها می‌خواستند این پدیده را آزمایش کنند که آیا گیاهان در چنان وضعیت و موقعیتی می‌توانند تا مدت‌ها زنده بمانند یا نه. آزمایش آنها نشان می‌داد که چون گیاهان در روز اکسیژن تولید می‌کنند، پس براساس همان مقدار از اکسیژن عملاً نیاز زیستی آنها می‌توانست تا مدت‌ها برطرف شود.

در وسط همین راهروی باریک و طولانی، ظرف شیشه‌ای دیگری مشاهده می‌شد، که خاک خشکی درون آن بود. گیاهان و حیواناتی که مناسب آب و هوای بیابانی بودند در آن میان دیده می‌شدند؛ نظیر انواع خار، کاکتوس، مار و سوسک.

دیوارهای اتاق بزرگ آموزش علوم انسانی با نقشه‌های دوره‌های تاریخی متعددی نظیر زمان سلجوقیان، تیموریان، اشکانیان، هخامنشیان و ... پر شده بود. هر زمانی که شاگردان به اطلاعات روی نقشه‌ها نیاز داشتند می‌توانستند به اتاق آموزش علوم انسانی مراجعه کنند. انصافاً بچه‌ها در نگهداری مدرسه همراه و مهربان بودند. گویا آنجا خانه‌ای بود که با اطلاع از آمدن میهمانانی چند، از سالها قبل آماده پذیرایی شده بود! تلاش مشترک آنها (معلمین و شاگردان) بسیار قابل تحسین و احترام برانگیز بود.

کتابخانه‌ای در مدرسه وجود نداشت. بچه‌های هر کلاسی مسؤول نگهداری کتابهای مربوط به درسهای متشکله در همان کلاس بودند. چند تن از آنها به مرور اصول کتابداری را آموخته بودند و مشکلی برای اداره کارهای مربوط نداشتند. کتابهای مرجع در اتاق ستاد آموزشی قرار داشت. شاگردان می‌توانستند با کسب اجازه از مسؤولین ستاد آموزشی از آن استفاده کنند. یک دستگاه فتوکپی در همین اتاق ستاد آموزشی مشاهده می‌شد. گفته می‌شد که در یکی دو هفته اول دانش‌آموزان کنجکاو در هیچ زمانی

دستگاه فتوکپی را تنها نگذاشته بودند و تا جایی که ممکن بود آن را دستکاری کرده بودند! ولی به مرور و با دریافت آموزش کافی جهت چگونگی استفاده صحیح از دستگاه، و ارضاء حس کنجکاویهای نیمه کودکانه - نوجوانانه خود اوضاع عادی شده بود. به مرور بچه‌ها یاد گرفته بودند فقط زمانی از آن استفاده کنند که به راستی به آن نیاز داشتند.

مسئول مدرسه می‌گفت که در آنجا کارگاههای جوجه کشی، ماکت‌سازی هواپیما، نجاری، برق، قالب‌ریزی و ...، نه به صورت تشریفاتی و فرمایشی، بلکه به صورت عملی و قابل استفاده وجود داشت. پراکندگی شاگردان در این محوطه‌ها و استفاده عملی آنها از این امکانات گواهی بر صدق آن گفتارها بود.

حیاط را به تازگی درختکاری کرده بودند و پسر بچه‌ها فعال و بی‌قرار، همگی اخلاقاً قول داده بودند که به مدت یک ماه در حیاط فوتبال بازی نکنند. ولی در عوض می‌توانستند در راهروهای مدرسه با توپهای ماهوتی با «داستان» فوتبال کنار بیایند! این «آقای» و «خوش‌قولی» بچه‌ها برای معلمین مدرسه و ما بسیار جالب و قابل احترام بود. بچه‌ها با کمک همدیگر دستگاه ترابوم (محیط خاکی برای حشرات) درست کرده بودند. گاه با معلمین خود به جنگلهای اطراف لویزان می‌رفتند و با جمع‌آوری حشرات، خرچنگ، موش، کبوتر و مانند آن کارگاههای زیست‌شناسی خود را رونق بیشتری می‌بخشیدند.

جالب آنجا بود که در هفته چند ساعت کلاسهای «ممارست» داشتند. در این کلاسها، با کمک معلمین راهنما، تکالیفی را که معلمین دیگر به طور کتبی و رسمی به مسئولین قسمت‌ها داده بودند انجام می‌دادند. آن طور که می‌گفتند دانش‌آموزان کاری برای منزل به عنوان تکلیف منزل نمی‌بردند. البته من در دلم دعا کردم که انشاءالله همیشه بتوانند به جد این کار را دنبال کنند و بچه‌ها را در خانه‌ها آزاد بگذارند تا خلاقیت ذهنی آنها فرصتی برای آفریده شدن بیابید.

در کنار زنگ ممارست، زنگ دیگری وجود داشت به نام «زنگ فعالیت». در این ساعتها هنرهای مختلف نظیر عکاسی، نقاشی، خط، نگارش - اعم از داستان‌نویسی و مقاله‌نویسی - انواع تمرینهای عملی شیمی، زیست‌شناسی، ریاضی و فیزیک به صورت

فردی و گروهی و اغلب به شکل گروهی، صورت می‌گرفت. معمولاً چند نفر با یک مربی در این کارگاهها کار می‌کردند.

در این واحد آموزشی، هر کلاس درس یک ساعت و بیست دقیقه و تفریحهای میان آن بیست دقیقه و وقت نهار و نماز نیز یک ساعت بود که بیست و پنج دقیقه آخر آن مخصوص برگزاری نماز بود.

در آن مدرسه کارهای مشاوره شاگردان را «ستاد آموزشی» شامل معلمین راهنما، معاونین آموزشی، مسئولین گروههای آموزشی و مسؤول ارزیابی و کامپیوتر، انجام می‌دادند. به این ترتیب عملاً مشاوره به شکل شورایی انجام می‌شد. به نظر من این نقطه قوت کار در موضوع مهم مشاوره بود. استفاده همزمان از فکر چند مربی آگاه و کارگشته.

یکی از معاونین آن مرکز می‌گفت از نظر مدرسه آنها دانش آموز ممتاز کسی است که در پایان سال نام او یادآور یکی از عناوین درسی و یا کارگاهی باشد. یا عنوان درسی و کارگاهی یادآور نام او. آنها در شرایط موجود غایت گرایی را در آن مدرسه کنار گذاشته بودند و به دنبال راه حلی می‌گشتند تا با دست یازیدن به آن کاری کنند که ابتدا استعدادها شناسایی و سپس با تمهیداتی شکوفا شود.

آنها می‌خواستند با احترام گذاشتن به شاگردها و برانگیختن انواع تواناییهای آنان به دیواره دیرینه و قدیمی یاد دادن و تربیت کردن، نقبی نو بزنند. واضح است که جامعه ما بیش از هر زمان دیگر به این دسته از نوآورها و شناسایی استعدادها و پرورش نیروهای تفکر، تصور، تجسم، پیش‌بینی و تجزیه و تحلیل نیازمند است.

پژوهشگران جوان

تنظیم کنندگان / زینب اژه‌ای، زهرا اژه‌ای

پژوهشها و مقالات خود را فقط به آدرس :

تهران - صندوق پستی ۶۱۹ - ۱۳۱۸۵، مربوط به پژوهشگران جوان،
مجله استعدادهای درخشان

ارسال کنید. در ضمن فراموش نکنید بر روی مقاله ارسالی نام «مرکز»، «پایه
تحصیلی» و «سال تدوین» حتماً نوشته شود.

با تشکر «سمپاد»

آب

فرزاد شیدری، سیدجواد پیرایش،
سیدحسین عندلیب مقدم - مرکز شهید بهشتی
بیرجند.

o'c{ J o{ J C n±nj TM1&du
BQMAaCμ o'c{ J C S ¼Cf° ,kCC]o¼CM
/k{BM«³@%p -1Anj » ¼uj B' @z!Q

اسیدهای نوکلئیک

فاطمه پورنقی آذر، راحله کافیه -
دیرستان فرزندگان تبریز.

nBQYnj TM1&du -CAnj -h±«Cy 7j
°Buk¼CWA» \$± \$±C« -B²Ti BQW » wnoCQM
jn±«nj R B¼zY° B'T-øz!Q-BAM ¼ÄY±
/k-A³Ti 7j oQj A±« -1A

اخلاق پزشکی

بهناز ایران دوست اصل - سال چهارم
تجربی مرکز فرزندگان تبریز.

احمدی، فرهاد میر سپهوند، آرش رشیدی -
 سال سوم راهنمایی مرکز شهید بهشتی خرم آباد.
 ۳ QMP BE AK] TM1 § dU5 nj -A ± « Cy Ĥ
 ° B' « o Ç pA » { BC ° B' ½ B^{a1} QME A ± A » -o «
 , u ½ BC wC , nAKM Ç ° o Ç k^o BC » | Ç Ç -A
 /k^a Ti Ĥ o Q // ° B^o p ± Tv ¼

انواع بمبها

محسن فیروزمندان، احسان دامن افشان -
 مرکز شهید بهشتی لار.
 , » ½ A¹ Ç Ç { ° B' e À Ç w , B' L^a QME A ± Ç Ç A
 ° B' e À Ç w R A Ç A , ± ½ Ĥ A ± ½ Ĥ A ° » Mo ¼
 Ç E Ç j » Ç ± Ç a , S v Ĥ ... ½ d « o M » ½ A ¼
 TM1 § dU - ½ B^o » ° o Ĥ - K a M » ½ A ¼
 /k μ j » « ½ ¼ z U Ĥ

ایدن

فیروزه افیونی، محبوبه رفیعی، الهام
 طاهری، بی نظیر گنجی - سال دوم دبیرستان
 فرزندگان شهر کرد.
 , pk Ç A ° » Ç A Ç Tv Ĥ w , ° r ± ½ k Ĥ Ç A
 ° B' Ç Ĥ , - Ĥ nj ° S ± - Ç » Ç M • Ĥ Ĥ
 } ½ Ç z U ° o ½ y Ĥ Ç ° o T Ç , S ½ w
 » | Ç A - ½ B^o HIV S ± - » μ B Ç z Ĥ p C
 /k μ j » « ½ ¼ z U Ĥ y μ ° s Q - ½

براکوه

امیر چرخعی، حسین بهشتی نژاد، علی
 عباسی - مرکز شهید بهشتی بیرجند.
 » B Ç v - A ° B Ç A ' Ç] j n ± Ç Ç nj TM1 § d Ç Ç U
 k^o Ĥ A - B Ĥ wo { M U p A « براکوه » - B Ĥ v μ j

/k { BM « - Ĥ B A

اماکن متبرکه و قدیمی شهرستان بیرجند.

مجید جمیع، ابوالفضل ترنجبینی، علی
 فروتن تنها - سال دوم دبیرستان شهید بهشتی
 بیرجند.

» a Ĥ Ç S - B M » w n o Ç M Ç M¹ § d Ç U - ½
 n B C p A ° j A k U » -o « ° k^o Ĥ o Ĥ A - B Ĥ wo {
 p A » ½ v ½ Ĥ A B M A a μ » a Ĥ » ° n B^a «
 /j p Ĥ o Q » « B' B » - ½

انرژی

پرستو شیرزادی، نسیم نورعلی
 پورنهادی، نورالعین صدیقی - مرکز
 فرزندگان بروجرد.

³ B E A k] TM1 § d U³ w n j - A ± « C y Ĥ Ĥ - ½
 ° ° A T Ç v μ , ° k Ĥ n ± i ° B' ½ o Ĥ j n ± « nj
 ° B Ç w n A Ĥ » | S Ĥ Ç S - Ç nj j ± | ± Ç ° ro A
 /k^a j ± a⁻

انرژی اتمها و خورشید

شهاب الدین کامیاب - مرکز شهید بهشتی
 لار.

° ° A T Ç v μ ° ro Ç A Ĥ n B M j TM1 § d U - ½
 p A - C ° B Ĥ j o M B Ç Ĥ , ° A T Ç v μ ° B Ĥ y Ç Ĥ A
 ° ° k Ĥ n ± Ç Ĥ ° ro Ç A ° » { q Ç nj ³ | a]
 /k { BM « - C " n B ~ «

انگلهای بدن انسان

احسان جزایری، سید سعید معزی، حامد

/k{BM}«

فرزانگان شیراز.

3MP/k> -A'A'A>»wnoMfAu Q3S«
BM-C 3v1B«° -BC K μAnk° -B/A>wnoM
/j pA oQ» «AwA-1/2» -1/2

بررسی خواص و نیروهای سطحی مایعات

پویان خشایی - سال سوم راهنمایی مرکز شهیدبهبشتی ارومیه.

:pAk@hBC 3S« -CARB ±f±C»
jAc ctwy μB, RB 1/2» dtw° Bu° o1/4
B'Ada ±Ai A-COMkj oYA» dtwy zY
oQU^ Bcd\$PARB 1/2° RB 1/2 | A-i nj
/»fk«

بهداشت آب آشامیدنی

ریحانه جاهد، مرضیه شرفزاده - مرکز فرزانگان لار.

,» k1/4BC J C 31/4Unj » wBwARBkAk>A
©Tv1/6w° nAk' C' » @-RB ° J C . 1/4~U
¥1/6 zUA 3S« -CA-1/2B« » Bwm J C
/k@j» «

برکند و سفرنامه‌ها

امیر حسامی - مرکز شهید بهشتی بیرجند.
» h1/4BCU™Qw » wnoM™M1/4dU-1A
° Bu° Bo-w nj (k@Mk@oM-Bfwo' {
/j pA oQ» «@k»

بهداشت دهان و دندان

دانا دخت دانشجو - سال سوم راهنمایی فرزانگان شیراز.

,» CAkCj K 1/4hQU, B' CA' A' BM 1/2B«C
, 3S° nB1M-Ak' j » fk 1/4±QpA° o1/4 z1/4Q
-1A-1/2B° pAB' Ak' j -j oVq1/4U» C±Ca
/k{BM}™1/4dU

بناها و آرامگاههای نیشابور

امیر مداح، کامییز کوثری، هامون هدایت‌زاده - سال سوم دبیرستان مرکز شهیدبهبشتی نیشابور.

° nAq« S «kCj jn±» nj -A±«Cy A
±BaCY, nBfC, BQi ° Bu° oIs« RA 1/4QU
k\Cv« ° BuBQM -A B« -M, -, |aSA
° 2B«kC, ~° odC, 2j A«BCC»A, «BCC»
» «B]™1/4dUn±Mz1/4» a1k» ° Buov'A nBY
/k'Az±a-3A

بینایی سنجی

یاسمن بزرگ‌نیا- دبیرستان فرزانگان مشهد.

,, BQhA» wnoQM±S° 3My μ° sQ-1A
-kCQ, p° n nj 3 S†C« nAkS«S, S Yh°
B' Cμ nj 3 S†C« A Ca j ±]°, -±1/41/4|U
3M²k{ B\A°za -k{ • 1/4 f BM S†«
nB/i Anj ° ©1/4U° A«BzwoQn±S° -1/4μ
[1/4C° S wAk{ 2jA nA» p±«Cy A 56
/S wA²k«C S wkM} S] ° nB«C

بومیان ایرانی و مذهبشان

مریم فاضل زاده - سال سوم راهنمایی

/j pA oQ> « » anB ° B' 1/2 B' 1/2 A ° j A k U

بیونیک

حمیده فیض دیسفانی - سال سوم
 راهنمایی فرزنانگان مشهد.
 « BC' SABC/2 1/2 ± 1/2 QVBM, BQhAnj 3SS »
 - 1/2 k ° 2 nBM - 1/2 Anj ° S WAS š i pAS ®
 - B/QMS ° nj ° iC - CA² j B-TGWA³ ± aC
 /S wKk {

تئوری اعداد

نسرین بیگ زاده، پری ناز تسییحی -
 دبیرستان فرزنانگان تبریز.
 , B/4 f j A k A p A k ° h B L - 1/2 B ° p A » i o M
 J B C V e , - T C V T A B ° B d C C ° , ± ° A j A k C C C C A
 , ... ! Th « j A k A , 1/4 v š U ° T h ± C S A » w n ± " B V / 4
 / B k o ° 1/4 > ° B ' 1/2 z ' ° μ

تولی و تبری

سجاد نبی زاده - مرکز شهید بهشتی لار.
 » C T v I S j , - B A z 1/2 Q ° - 1/2 S i B ° q S
 1/2 B ' 1/2 S 1/2 , (E) ° B k A ° n B T w ° j ° o l μ n ° 3 M
 , 3/8 C h A ° R k e ° - « B f ° » § ± U , 2 k p S | «
 ° ° n B ° μ ° B p o « , - C p A " k μ ° ° o l U
 / S w A y μ ° S Q - 1/2 A - 1/2 B ° , n B - Y B M ° T w ° j

تیشه بر گام گاه

علی نیک بین، مجید حق گو، محمد
 خسروی، علی خسروی - مرکز شهید بهشتی
 بیرجند.
 k ° j o 1/2 A B T w A - j B « j n ± « n j T M 1/2 d U - 1/2 A

بیماریهای خون

مرضیه قنبری، زهرا حقیقت لاری، عاطفه
 صادق زاده، سمیه مصلحی - مرکز راهنمایی
 فرزنانگان لار.

j n ± C n j Y ~ - C n ± C t ° 3 M - A C z μ ° S Q
 © (Y) » a ° C (E A - A Y 1/2 p A » ± i ° B ' 1/2 B 1/2 M
 ° q 1/2 ± C i ° B ' 1/2 B 1/2 Q M » a C w ± S , (» ± C i
 / k K j ± a - 3 A A A » I S T « (» | 1/2 ± a μ) 2 k Q j

بیماریهای عفونی باکتریال

شهاب الدین کامیاب، محسن فیروزمندان،
 ایمان سکوتی، احسان دامن افشان - مرکز
 شهید بهشتی لار.

- B k n j ° ° o 1/2 z 1/2 Q ° B ' μ A ° A , Y |
 , Y w k ° B » B / o T Y B M ° B ' 1/2 B 1/2 A ° j A k U
 K S T C k / / / ° ° 3 - o w 2 B w , - ± B t , B M , " A n j
 / k μ j » « Y 1/4 z U A T M 1/2 d U - 1/2 A

بیماریهای عفونی باکتریها

پیام کمالوند - مرکز شهید بهشتی خرم آباد.
 ° B ' 1/2 B 1/2 Q M A 1/2 o Q μ T M 1/2 d U - 1/2 A n j
 2 B w (E A - A » Y ± Y ± « Q 3 1/2 S A R A » B / o T Y B M
 , R h μ B S U o S ° p A ° v 1/2 U M ° , p a q Y , B ' a i p
 » w n o Q M P o 1/2 z 1/2 Q ° - B k n j , ° n B 1/2 A o 1/2 «
 / k K k {

بیماریهای قارچی

علیرضا مهر آزمای، حامد آهنی، صابر
 مریدی، فیصل اطمینان - مرکز شهید بهشتی لار.
 ° B ' C a n B C (E A - A » - o « p A u Q T M 1/2 d U
 » - o « 3 M B ° C p A ° j A k U ° j B - T A S 1/2 μ A

° RA B T Q Q C A ° | ± ~ h Q Q Q M
n A Q Q » w n o Q Q M n ± Q Q A ° ° B u ³ z ½ k C C A
/ S w A j A

, S ½ C A f C A A k B C - C » k « ° B ' C Q W °
² o š C ° u « , S S h B M S ½ q ½ Q , S ½ « O C »
/ k { B M «

درمان طبیعی

مریم حقیقت آذری - سال اول دبیرستان
فرزانگان ارومیه.

° » ½ k - B k n j ± A ³ M J A T M ½ d U
° k { B M « - B ½ M L C . š t Q » ½ n A - B u B A
R B - » ½ A K t ± ± A - B A M M ° A - C n j
- B A k { k ½ F U - C o M A w A n j ³ Y » T A k ' M
/ S w A ² k {

دنباله دارها

حسین دهنوعلیان - سال دوم دبیرستان
شهید بهشتی نیشابور.

, B u n A ³ S L j j A k U ° S o w , A j A u Q
½ ½ C C , B C u n A ³ S L C j » S A T C e A R A t C i
- ½ ½ u n A ³ S L j p A » ½ B v ° ° n A n C « B
/ k μ j » « ½ ¼ z U A ³ S S « - ½ A - ½ B ° N B M

رهیافتی به ترمودینامیک

سجاد نبی زاده - مرکز شهید بهشتی لار.
° » ½ B o C E ° B ' Q ½ B C , B o C E , n B C Y , B k j
T M ½ d U - ½ A » ½ Y - ½ B ° ½ B Q ± « O U - ½ A »
/ k Q j » « ½ ¼ z U A

زمین شناسی

آرش فرهوشی - سال دوم راهنمایی شهید
بهشتی خرم آباد.
, B u n ± Q M n ± « n j A » I S t « p ± « C y A

تیفوئید

مریم آذری، سیمین کوهیان افضل، تهمنه
کیانی دهکردی - سال دوم دبیرستان فرزانگان
شهرکرد.

³ Y S w A j B e » ± - ° n B A M ½ k ½ A - ½ U
B Q M k ½ « C j ±] ° ³ M P o T Y B M ½ . w ± U
, ± B d t » f n q M K U , j n j o w ³ a] p A » a A A
³ M y μ ° s Q - ½ j ± { » « } h z « / / ° » Q ± §
, } ½ n C z U , ° r ± ½ k ½ Q , ³ h ½ B U » w n o M
/ S w A ³ T i A o Q ° n B A M A - B k n j ° n A

جانداران چگونه حیات یافتند

مهسا هدایتی - مرکز فرزانگان بروجرد.
• ' T h C « M R p A ² j B - T w A B M ± « C y A
A - B C v A B U ° o T Y B M p A - A A k B] R B / e o ½ w
/ S w A j ± a - B M

جنگ چالدران

مینا فخریه اصل، مریم شریفیان - سال
سوم راهنمایی فرزانگان شیراز.
½ | » w n o M M S S « - ½ A n j - A ± « C y A
² B C - B C p n j - A k S a i Q ° B u ³ Q p °
/ k p A o Q « ° ± - ½ ¼ B a w A

حکیم ناصر خسرو

مهشید کاوند - مرکز فرزانگان بروجرد.
° o C v i o B C n B C C ° » f k C C p ³ S S C k

$pA^2j B-TwABM^TM \frac{1}{2} dU - \frac{1}{2} Anj p \pm \langle Cy \bar{A} \rangle$
 $\gg \frac{1}{2} qC^{\circ} - B \langle qSAoi C \bar{A} \rangle jk T \bar{M} \bar{R}$
 $- B \bar{A} \bar{A} ([] - B \langle qSAKeB \text{ Ro, en} \pm \langle$
 $/S wA^2j \pm a^{\circ}$

$,^2k \langle ,^{\circ} o \langle ,^TM | e , \gg Buj \langle o-e \circ B^{\circ} B \bar{t}ow$
 $\gg B \bar{t}ow \pm \langle w \circ \rangle B^{\circ} U \gg \frac{1}{2} \bar{t} - B \bar{K}nj , // \langle kL \bar{Y}$
 $- \bar{C} \bar{A} \gg \langle \bar{Y} - \frac{1}{2} B^{\circ} \rangle , - B \bar{t}ow kf^{\circ} B \bar{u}^{\circ} n \bar{A}^{\circ}$
 $/kuj \gg \langle \bar{Y} \frac{1}{4} zU \bar{A} y \mu^{\circ} sQ$

عین الدوله

رضا رضایی ثانی - سال دوم دبیرستان
 شهید بهشتی نیشابور.
 $\gg \frac{1}{2} S^{\circ} kSA - \frac{1}{4} \gg \bar{f}k p j n \pm \langle nj^TM \frac{1}{2} dU$
 $\circ^{\circ} y \bar{s}^{\circ} - \bar{A} \bar{A} g \frac{1}{2} BU \gg wB \bar{w}^{\circ} B \bar{u}^{\circ} o^{\circ} a p A$
 $/S wA^3 \frac{1}{2} B \bar{J} B^2 n^{\circ} j nj$

فدائیان اسلام

رضا صالح، محمدحسین دانشور - سال
 دوم دبیرستان شهید بهشتی نیشابور.
 $,^{\circ} \pm - J A \bar{e} \gg \bar{I} T \langle k \frac{1}{2} w k \frac{1}{4} \{ \gg \bar{f}k \bar{p}$
 $S v h^{\circ} , \bar{A} w A - B \bar{A} \bar{K} - R B \bar{A} \bar{K} \bar{A}^{\circ} R \bar{A} \frac{1}{4} z U$
 $p A k Q M \bar{A} \bar{C} w A - B \bar{A} \bar{K} - , \sim k \sim \langle o \bar{T} \bar{Y} \rangle \circ o \frac{1}{2} \circ$
 $R j B^{\circ} \bar{C} \bar{C} \langle \circ o \frac{1}{2} \bar{C} T \bar{C} w j , j \bar{A} o \langle 28 \circ B J \pm \bar{Y}$
 $TM \frac{1}{2} dU - \bar{C} \bar{A} R B \pm f \pm \bar{C} \bar{C} \bar{A} \bar{C} w A - B \bar{A} \bar{K} \bar{C} \bar{C} -$
 $/k \{ B \bar{M} \langle$

فلسفه غرب

فائزه مجلسی - سال اول دبیرستان
 فرزندگان امین اصفهان.
 $, o \bar{C} \frac{1}{2} \bar{A} \bar{M} \pm \bar{A} \bar{I} , B L h A , ^3 - v \bar{I} - \bullet \frac{1}{2} U$
 $\circ B^{\circ} U P B - Q U , ^3 - v \bar{I} - \circ \bar{I} \pm \bar{I} \bar{Y} \bar{B} \bar{T} \bar{K} \circ B^{\circ} a \bar{Y}$
 $g \frac{1}{2} BU , ^3 - v \bar{I} - \circ - \frac{1}{2} \circ B^{\circ} U P B - U , \bar{C} \bar{I} \circ ^3 - v \bar{I} -$
 $TM \frac{1}{2} dU - \frac{1}{2} \bar{A} \gg \bar{A} - \frac{1}{2} B^{\circ} \rangle , - B \pm \frac{1}{2} - v \bar{I} : ^3 - v \bar{I} -$
 $/kuj \gg \langle \bar{Y} \frac{1}{4} zU \bar{A}$

○ ○ ○

سیاهچاله‌ها

مهتاب صدری جهانشاهی، ایلناز قهرمان
 بامدادی - سال سوم فرزندگان ارومیه
 $\gg \bar{C} \pm \bar{C} a^{\circ} B \bar{u}^{\circ} S^{\circ} \bar{B} \mu B \bar{w} \gg \bar{O} \langle ^3 M^{\circ} S^{\circ} \bar{S} \langle$
 $/j p \bar{A} o Q \gg \langle B^{\circ} T \bar{C} \bar{Y} \frac{1}{4} z U$

شیشه‌گری

فاطمه طاهری - راهنمایی فرزندگان لار.
 $^2 j B - T w A j n A \bar{A} \langle \circ ^3 \frac{1}{4} U p o \bar{I}^TM \frac{1}{2} dU - \frac{1}{2} Anj$
 $, q U h A \bar{e} \bar{Y} , R B \frac{1}{4} w^{\circ} o M \gg S^{\circ} a \langle \circ B \bar{u}^{\circ} z \frac{1}{4}$
 $, ^3 S^{\circ} \bar{I} \bar{f} k \bar{C} \bar{C} f , \gg M \bar{C} \bar{C} \bar{C} w , - \bar{C} \bar{C} \bar{C} z^{\circ} , \gg \bar{C} \bar{C} \bar{C} \bar{C} n$
 $^2 k \{ - B \bar{A} \bar{M} z \frac{1}{4} \} B \bar{S} \bar{A}^{\circ} \gg \bar{I} T \bar{C} \bar{A} \frac{1}{4} o \bar{Y} \pm T -$
 $/S w A$

عجایب هفتگانه طبیعی جهان

علی ایران‌دوست اصل - سال پنجم دبستان
 شاهد تبریز.

$^2 n B M j \bar{A} \gg \bar{I} S \bar{T} \langle B \bar{K} a \pm \bar{Y} S w^{\circ} j - \frac{1}{2} \bar{A}$
 $, - \pm \bar{I} \bar{B} \bar{Y} k \bar{C} \bar{A} \bar{C} \bar{C} : k^{\circ} B \bar{K} - B^{\circ}] \gg \frac{1}{2} \bar{I} \langle k \frac{1}{2} Q 7$
 $^3 \frac{1}{4} U B \bar{A} \pm T \frac{1}{2} \circ B \bar{u} m B z M^{\circ} \bar{A} B \bar{I} \bar{M} \bar{P} a B \bar{A} \bar{J}$
 $\circ B^{\circ} \bar{s} \frac{1}{2} d U k \mu B \bar{C}^3 \bar{A}^{\circ} \circ p n C B M S w \bar{A}^{\circ} j \pm a^{\circ}$
 $/ \bar{C} \bar{I} \bar{A} \bar{B} \bar{M} \bar{A} \bar{I}] n B \bar{A} \bar{M} \bar{C} z \mu^{\circ} s Q - \frac{1}{2} \bar{A} \bar{A}^{\circ} o \bar{C} \frac{1}{2}$

علائم آخرالزمان

سمانه صوفی ملکی - دبیرستان فرزندگان
 ارومیه.

«آسم» مژگان روشنی.

□ **مرکز شهید بهشتی بیرجند:** «انیشیتین» احمد کاشانی، «ژنتیک» سیدفرزاد یوسفیان، مازیار مهدوی «صدوا سیما» هادی مرادی، سیده‌ادی خاتمی، «نژادهای معتبر گوسفند در دنیا» سیدامین زراره‌ای، حسن خسروی.

□ **مرکز فرزنانگان تبریز:** «قارچ کومبوجا» نسترن رضوی خسروشاهی، «۲۱ ستاره ادب» یلدا کاظمی اصل، مریم فرهادی، سمیرا اکرمی، «نسبیت اینشتین» الهامه مدبر.

□ **مرکز شهید بهشتی خرم‌آباد:** «کانی‌ها» فرزنان خمسه، نوید اناری، محمد امین شجاعی، «اعتیاد» امیرنادری، «قرآن» احسان سرشاری، سجاد ولدی، وحید نیری، رضا تاجفر، میلاد کشوری فرد، بهروز دهقانی، رضا میرزائیان، نیما بهادری، محمدحسین اکباتان، «صفات خدا» مسعود کرم‌وندی، «نهج البلاغه» مجید ناصریان، «قرآن و نهج البلاغه» امین روشنی، آرش حسن نژاد مقدم، «تحقیق جغرافیا» رضا فلاح.

□ **مرکز میرزا کوچک خان رشت:** «دستگاه‌های بدن» محمد گرجی سفیدمزیگی.

□ **مرکز فرزنانگان رشت:** «تله‌پاتی»، «کودکی نواغ جهان» لیلا توتچی.

□ **مرکز فرزنانگان زنجان:** «برنامه نویسی به زبان پاسکال» لمانا پروینی ثانی.

□ **مرکز فرزنانگان سمنان:** «دنیای حیوانات» الهام خضرائی، زینب مرادی.

□ **مرکز شهید بهشتی سنندج:** «فلزات» عارف یوسفی.

□ **مرکز فرزنانگان شیراز:** «موجودات زنده چگونه انرژی بدست می‌آورند؟» مرجان مجتهد جابری، «لایه‌اوزن» انسیه ایزدپناه، «نادر شاه افشار» نجمه یزدانی، «دستگاه گردش خون انسان» نسیم پاک‌نیت، «بدن انسان» صدف ادیبی، مرزده نصیری، «خون» نجمه هاشمی، «آسم» سارا جاویدی، «بدن انسان» سارا میرزاد، «گیاهان» ونوس نعمتی، «بیماریها» انسیه ایزدپناه، مهسا شیخ عطار، «موادآلی بدن» بنفشه لشکری، «تولیدمثل» مانده مطوس، آوا رفعتی، «حیوانات چگونه با یکدیگر تماس می‌گیرند؟» الناز حاتمی، «کلیه‌ها» معصومه رستمی، «مثلث مرگ» فرزانه زمانی، «تکامل زمین» شقایق لطف الهی، «کانادا» مریم شریفیان، «ماه» گل‌سا علوی، «سر و تنه انسان» فریبا صدیقی.

□ **مرکز علامه حلی کرمان:** «ستارگان» هادی مینویی، احسان مالکی.

□ **مرکز شهید بهشتی لار:** «ادبیات فارسی در دوره اسلامی» حسین رادمرد، «استاد شهید مرتضی مطهری» سجاد حق پرست، «سهراب سپهری» محمدعلی پیر غیبی، «حکیم نظامی گنجوی» علی جعفرپور، «عبید زاکانی» شجاع الدین کامیاب، نوید جمالزاده، «تاریخچه پزشکی هسته‌ای» حامد قاصر، «معاد» حامد ندیمی، سید عبدالعلی قرشی، «هفت خوان رستم» یوسف مهندس، «حافظ شناسی» عبدالرضازمانی، «انرژی نوری» احسان طاهری، احسان منبری، محمد محسن رفیعی، مهدی حق‌شناس.

□ **مرکز فرزنانگان لار:** «تاریخچه المپیک» انسیه علیشیری، «سیدجمال الدین اسدآبادی» هدی نیک‌پور، «تیمور لنگ» راضیه غلامی، «سرگذشت آدم و حوا» مرضیه خورشیدسوار، «حضرت یوسف (ع)» عالییه رفعت حقیقی، صفورا اکبری، «زندگانی حضرت محمد(ص)» معصومه جمشیدی، هدی مرادی، فاطمه حق‌خواه، ثریا سلیم، اسماء دامن‌کشان، مرضیه حمیدی، زهرا خودمهر، «زندگانی حضرت آدم» رویا مقیمیان، زهرا رفعتی، «بازیهای محلی لارستان» اطهرسادات کشفی‌نیا، «زندگانی حضرت علی (ع)» ابراهیمی، وقار فرد، مریم بندری، انسیه رحیمی نژاد، زینب روانبخش، فضیلت سوفکیان، «عجایب هفتگانه جهان» صفورا اکبری، «زندگانی حضرت فاطمه (س)» فرشته محسن زاده، سامیه مقیمیان، «ورزش و سلامتی» مریم افتخار، «لیزر» جعفری، زارع زاده، شریعتی‌راد.

□ **مرکز فرزنانگان مشهد:** «ویکتور هوگو» شیما فریب، «نفت» سودابه حسینی، «محمد حسین شهریار»

یلدا گلریز، «شگفتیهای آفرینش» حمیده فیض، «حافظ» صفورا جعفرزاده، «اتم چگونه کشف شد؟» سوسن توکلی، «دایره» آذر لقایی، آرزو عرفانیان، شایسته شجعی، «پزشکان و ریاضیدانان نامی» حمیده فیض، فهیمه آرمین.

□ مرکز شهیدبهشتی نیشابور : «ترجمه متون زبان انگلیسی» سید صالح صبأغی، امیرحسین سروری، «حرکت» جعفر شایان، «زمان سنجی» سامان عوضوردی، «اتم چگونه کشف شد؟» محمدرضا قدیری، «عدسیهای نازک» احمد رضا کسائیان نائینی.

پرسشهای شما

شد احساس کردیم دست اندرکاران مجله راضی نیستند دانش آموزان از زحمات مدیران و سرپرستان قدردانی کنند.

● هیچ چیز زیباتر از شادمانی عزیزانمان از داشتن مدیران و سرپرستان مطلوب نیست ولی اگر قرار باشد مطالب مثبت فقط منعکس شود، خلاف عدالت است، اگر مکاتبات منفی چاپ شود اعتباری برای مدیر نمی ماند بخصوص که در «شیفتگی»ها و «اشکال گیری ها» هر دو افراط و تفریط است. البته در مورد فارغ التحصیلان فرق می کند.

از سوی دیگر در مواردی در ارتباط با یک مدیر مکاتبات متناقض با ما می شود. اینکه مدیر شاغل به کار در مراکز مورد تأیید

○ در ارتباط با مطلب صفحه ۷۶ شماره ۲۱

مجله در سال ۷۶ باید به اطلاع برسانیم هر سه دانش آموز متخلف بر اساس تخلفی که کرده بودند مجازات شدند هم آن دو تایی که ولی آنها پزشک و داروساز بود هم دانش آموزی که پدرشان کارمند آموزش و پرورش بودند. کارنامه ضمیمه است. حالا چرا دانش آموز چنین تلفی داشته است شما جواب دهید؟ (مدیر مرکز)

● جواب شما را چاپ کردیم و کارنامه ارسالی را هم دیدیم، برای ما روشن شد که شما به عدالت رفتار کرده اید.

○ ما در نامه ای تلاش کرده بودیم گوشه ای

از زحمات مدیران و فارغ التحصیلان را ارج نهاده و از آنها تشکر کنیم. اما وقتی نامه چاپ

بدین دلیل بود که اولاً: تا حد امکان بتوانیم دانش‌آموزان ممتاز واجد شرط از دیگر مدارس را بپذیریم، ثانیاً: تعداد کمتری به مدارس عادی منتقل شوند. ولی وقتی امتیاز بسیار پایین باشد و پیشرفت تحصیلی هم همگون با نتایج کنکور چاره‌ای جز این انتقال نیست.

○ در مواردی دانش‌آموزی امتیاز قبولی را در سقف پذیرش نیاورده ولی زیاد هم فاصله با پذیرفته‌شدگان نداشته است، علت عدم پذیرش چیست؟

● در بررسی وضعیت تربیتی دانش‌آموزان پس از سه سال حضور در مدرسه اگر نارسائی‌های شدید تربیتی مشاهده شود. دلیلی ندارد، این دانش‌آموز که امتیاز لازم را هم کسب ننموده است در مدرسه ادامه تحصیل دهد. ما معمولاً این نارسائیها را در پرونده تحصیلی دانش‌آموز ثبت نمی‌کنیم تا مشکل دیگری بر مشکل او نیفزاییم. البته برخی از کسانی که بخاطر فاصله زیاد در امتیاز کسب شده به مدارس دیگر منتقل می‌شوند فکر می‌کنند، علت انتقال آنها مسائل ارزشی بوده است که چنین نیست و خوشبختانه ما با دانش‌آموزان خوبی طرف هستیم.

ما است تردیدی نیست ولی این‌گونه تقدیرها چه بهتر که در برنامه‌های داخلی مرکز ارائه شود تا هم قدردانی از این عزیزان شود هم با آشنایی که دانش‌آموزان با هم دارند، فضا طبیعی بنماید و بوی تصنعی بودن به مشام نرسد. بخصوص آنجا که اسم مشخص در پای نامه دریافتی وجود ندارد. البته ما در صورت وارد نمودن اشکال نیز، نام دبیر و شهر را حذف می‌کنیم تا «نقص» مطرح شود نه «فرد».

○ آیا در کنکور ورود به دبیرستان، دانش‌آموزان «سمپاد» از اولویت برخوردارند؟

● تردیدی نیست که اگر بخواهیم بر اساس رتبه کنکور بپذیریم تعداد زیادی امتیاز سقف تعداد پذیرش را ندارند ما نیز اصراری به انتقال دانش‌آموزان مراکز به مدارس عادی نداریم. میانگین این انتقال برای هر مرکز که دو کلاس در پایه سوم دارد بیش از ۳ نفر نیست که برخی مراکز اصولاً هیچ انتقالی ندارند. بهمین دلیل است که تعداد دانش‌آموزان اول دبیرستان در هر کلاس به طور متوسط ۲۵ درصد بیشتر از دانش‌آموزان هر کلاس در سوم راهنمایی است. این پذیرش اضافی که در سال جاری در اغلب مراکز به ۳۳ درصد افزایش داشت

«افتادگی»، پذیرش حقارت نیست، مسیری است که انبیاء و دانشمندان بزرگ در این مسیر گام نهاده‌اند، علمای الهی مظهر اینگونه صفات بوده‌اند، امام عزیزمان چنین بود که اینهمه شیفته دارد. فقیه بزرگی چون آیت الله العظمی اراکی از همین افراد بود، حتی سالهای سال بجز «خواص» کسی ایشان را نمی‌شناخت. حالا دانش آموزی بخاطر قبول شدن در یک آزمون و حضور در یک مرکز آموزشی از ارزشها فاصله بگیرد. وقتی فرزندان ایران اسلامی مدال طلای جهانی المپیاد را هم کسب کنند تازه اول راه هستند، تازه گام نخستین را برداشته‌اند. البته به برخی از خانواده‌ها هم توصیه می‌کنیم باعث تشدید این ذهنیت در فرزندان خود نشوند. ضمن اینکه با هرگونه «تحقیر» به عنوان مقابله به مثل به شدت مخالفیم.

○ در برخی موارد اعضاء «انجمن اولیاء و مربیان» در امور دخالت می‌کنند؟

● خوشبختانه در اغلب مراکز همکاری صمیمانه و مشارکت مطلوبی بین مرکز و اولیاء عزیزانمان وجود دارد گزارش دخالت‌های بعضی از اعضاء انجمنها، چشمگیر نیست ولی بهر حال دخالت، کاری غیر منطقی است و ما موافق آن نیستیم.

○ چرا ما حق نداریم کتابهای «مرجع» و یا «لغت نامه»ها را امانت بگیریم و به خانه ببریم؟

● از یک دانش آموز درس خوان پرسیدند: چی داری حفظ می‌کنی؟ جواب داد: «دیکشنری!!». همانگونه که در سؤال شما آمده است کتابهای «مرجع» محل رجوع و نیاز اکثر افراد است. لذا مطالعه آنها صرفاً در محیط کتابخانه باید صورت گیرد.

○ بعضی‌ها از اینکه در مراکز «سمپاد» هستند به دیگران «بیز» می‌دهند در اینمورد چه نصیحتی دارید!

● نصیحت ما اینست که «بیز» ندهند. اما کمی صریحتر به شما عزیزان می‌گوئیم: خداوند به شما توانمندی داده است که با تلاش بیشتر با «تعقل» و «تفکر» رشد یابید، «متحول» شوید و «الگوی خوبی» برای دیگران باشید. ما در جامعه‌ای زندگی می‌کنیم که افراد «افتاده» و «فروتن» برای مردم ما جذاب تر و مطلوب تر هستند. چرا اولین رئیس جمهور ایران با یازده میلیون رأی از ۱۴ میلیون به نیمه راه نرسیده از ایران گریخت. یکی از دلایل آن غرور، خودخواهی و «کیش شخصیت» بود که اتفاقاً وی کتابی به همین عنوان هم نوشته بود.

○ آیا درست است که درصد قبولی مراکز

«سمپاد» در دانشگاه بیشتر است؟

● ما درصد قبولی فرزندان «سمپاد» به طور کلی در طول هشت سال و به تفکیک جنس و رشته در سال جاری را در مجله آورده ایم. اگر مراکز دیگری خارج از سمپاد بازده بهتری داشته اند به آنها تبریک می گوئیم نکته ای را هم که نباید از آن غافل ماند رشته های انتخابی فرزندان سمپاد است که در عدم قبولی برخی از داوطلبان بی تأثیر نیست. ○ می دانید ما ها خیلی باهوش هستیم و از نژاد «ژرمن» می باشیم. به ماها خیلی بیشتر برسید!

● داغ دل ما را تازه کردید و قیافه «هیتلر» و دار و دسته اش را در مقابل چشمانمان مجسم نمودید عزیز من، ما منکر استعداد در شهر شما نیستیم ولی در زاهدان، آبادان، اصفهان، مشهد، تبریز، ارومیه، سنندج، بندرعباس، رشت و ... همه جای ایران عزیز افراد مستعد داریم، وظیفه خود هم می دانیم به همه آنها برسیم. اگر هم امکانات مراکز کم است نخواستن ما نیست، در مواردی کم نتیجه بودن تلاشهای ما و همکاران ما می باشد.

○ اگر می خواهید «امتحان مشترک»

بگیرید چرا سه ماه قبل خبر نمی دهید که

وضع فجیعی!! پیش نیاید؟

● اگر مدیران مراکز به اطلاع شما رسانده اند، ما به آنها گفته ایم در آخرین زمان ممکن ما اعلام می کنیم چه درسی امتحان مشترک دارد. این بخاطر اینست که مراکز «بودجه بندی» حجم کتب و محتوای تکمیلی کلیه دروس را رعایت کنند.

○ می گوئیم ما را ببرید «اردو» می گویند:

ما سعی کردیم ولی نتوانستیم.

می گوئیم ما را ببرید «موزه» می گویند: ما

سعی کردیم ولی نتوانستیم.

می گوئیم ما احتیاج به کلاس فوق العاده

داریم می گویند: ما سعی کردیم ولی نتوانستیم.

نشد ما چیزی بخواهیم آنها بتوانند انجام دهند.

● متن سؤال فوق باگوش محلی نوشته

شده بود که چون می خواستیم کلام،

«فراشهری» باشد نگارش آنرا به عادی تبدیل

کردیم. بررسی کردیم برخی از موارد فوق

متأسفانه در تعدادی از مراکز صادق است.

انشاءالله مدیران مراکز برنامه ریزی کنند که

در محدوده امکانات آنان، دانش آموزان

بتوانند از «فوق برنامه ها» استفاده نمایند.

○ بعد از یکی از امتحانات ما یکی از

معلمین به دیگری می گفت: «کیف کردم امروز

مسابقات هنری شهر خود عمدتاً رتبه‌های خوبی را در بین کلیه مراکز ناحیه یا شهر خود بدست می‌آورند و تقریباً در جشنها و مراسم نیز از همه جهت خودکفا هستند. در ضمن شاگرد اول و دوم کنکور هنر امسال نیز هر دو از «سمپاد» بودند.

○ من به «مجله استعدادهای درخشان» بسیار علاقه دارم ولی سؤال من اینست که چرا مرتب به دستمان نمی‌رسد؟

● کم شدن این سؤال از ما دلیل بر دراختیار قرارگرفتن مجله بموقع است. منتها همانگونه که قبلاً تذکر داده‌ایم، مجله «بهار» در تیرماه از چاپ خارج می‌شود و برخی مراکز در آغاز سال تحصیلی یک‌ماهی را هم به رتق و فتق امور که ضروری هم هست می‌پردازند، لذا در این مراکز مجله‌ای که در تیرماه به مدرسه ارسال شده در آبان بدست دانش‌آموز می‌رسد، برخی از مراکز هم تازه در آبان درخواست ارسال مجله می‌کنند!!

○ روز دومی که به مدرسه آمدم تعدادی را بخاطر موی بلند نگذاشتند به کلاس بروند و گفتند: موی بلند در «شعر» (شأن) یک دانش‌آموز تیزهوش نیست؟

● حتماً موها خیلی بلند بوده است. بهر حال در هر مدرسه حداقل انضباط باید

پدر بچه‌ها را با سؤالات خود در آوردم»، آیا این درست است؟

● خود شما هم نوشته‌اید «یکی از معلمین» خوشبختانه کادر آموزشی مراکز عمدتاً تلاش دارند رشد و ترقی دانش‌آموزان را فراهم کنند. آزمون نسبتاً سخت هم به تفکیک و جداسازی توان دانش‌آموزان - که در مراکز ما بسیار بهم نزدیک هستند - کمک می‌کند. ما نمرات و معدل ثلث سوم سال راهنمایی را که نگاه می‌کنیم نمرات مدارس عادی هیچ قدرت تشخیص مطلوبی به ما نمی‌دهد.

○ ما را فدای مدرسه پسرانه کرده‌اید؟!

○ چرا هر چه امکانات است به مرکز

فرزندان داده‌اید؟!

● دو اعتراض که بارها تکرار شده است و متضاد. آنچه مسلم است برای «سمپاد» عزیزان ما فرقی ندارند. جز اینکه مدیران مراکزیکه شهر آنها تلسکوپ دارد در نحوه استفاده با هم هماهنگی لازم را بعمل آورند. ○ چرا در سازمان اسمی از «هنر» و استعداد هنری نیست؟ مگر استعداد فقط ریاضی و فیزیک است؟

● نمیدانم مقصود از این سؤال داشتن رشته هنر است یا توجه به هنر. مراکز ما در

○ آیا دانش آموزان سال سوم تجربی در صورتیکه شرط معدل را دارا باشند می توانند در المپیادهای ریاضی، فیزیک و کامپیوتر شرکت کنند؟

● مشکل نمره دروسی است که در رشته ریاضی - فیزیک باید جهت ثبت نام ارائه شود اگر این امر تحقق یافته باشد و کارنامه رسمی شما هم، آن درس را در خود ثبت نموده باشد، نباید با مشکل روبرو شوید.

○ چرا در مجله به معرفی رشته‌های دانشگاهی نمی پردازید؟

● معمولاً عوامل متعددی در انتخاب رشته تحصیلی در دانشگاه وجود دارد. این رشته‌ها هم روز بروز تخصصی تر و متنوع تر می شوند. حضور فارغ التحصیلان می تواند در مرحله مقدماتی کمک رسان به شما باشد اگر ما بخواهیم وارد این میدان شویم، برایمان مقدور نیست.

○ چرا دانش آموزی که سه سال راهنمایی را در سمپاد با معدل ۱۸ یا ۱۹ خوانده با یک امتحان به مدارس دیگر منتقل می کنید؟ از طرف دیگر دانش آموزی را جذب می کنید که در مدارس عادی درس خوانده و ورود او به مراکز باعث ضربه روحی می شود!

● اینکه پذیرفته شدگان جدید دبیرستان

رعایت شود ما به سخت گیریهای سلیقه‌ای و غیر ضروری اعتقادی نداریم و در «شان» نظام آموزشی هم نیست.

○ من در کنکور ورود به دبیرستان قبول نشدم، می توانم سال بعد شانس خود را بیازمایم؟

● کنکور سازمان شانسی نیست، قبول نشده‌ها هم کم هوش نیستند افراد آماده تر و توانمندتر معمولاً امکان قبولی بیشتری دارند. بخصوص در جاهائیکه رقابت فشرده است. در ضمن صرفاً برای اول راهنمایی و اول دبیرستان، سمپاد کنکور دارد.

○ من امسال دیپلم گرفته‌ام ولی در رشته مورد علاقه‌ام قبول نشدم. آیا با معدل زیر ۱۸ اگر در کنکور سراسری سال بعد رتبه زیر ۵۰۰ بیاورم می توانم از طرح «دکترای پیوسته» استفاده کنم؟

● همانطور که در شماره ۲۲ مجله در آئین نامه دوره دکترای پیوسته آمده است صرفاً امتیاز علمی و حدنصاب قابل قبول مطرح است نه معدل دیپلم. البته نکته دیگری که در صفحات گزارش و خبر این شماره هم به آن اشاره نموده ایم رشته‌هایی است که در آن اصولاً دوره دکترای پیوسته دانشجویی پذیرد که انشاءالله بتدریج که این رشته‌ها تصویب شد به اطلاع شما عزیزان خواهیم رساند.

خودم دارم به ریاضی - فیزیک علاقه دارم امکان گرفتن همزمان دو دیپلم وجود دارد؟
● در نظام جدید متوسطه - اگر مجدداً تغییراتی در آن صورت نگیرد - نظام واحدی برقرار است. بنابراین گذراندن واحدها مشکل نیست. منتها در ورود به پیش‌دانشگاهی که مبنای ورود به دانشگاه است شما باید یکی از دو رشته را انتخاب کنید. از طرفی در کارنامه‌ای که تهیه می‌شود فقط واحدهای یک رشته ثبت می‌شود و این امر منع قانونی دارد. البته قبلاً با «امتحان زیست» در نظام قدیم می‌شد تغییر رشته داد ولی اکنون در نیمسال ششم این امکان وجود ندارد.

○ قبلاً در نامه‌ای نوشته بودم که چرا نام بچه‌های کرمانشاهی در لیست «پژوهشگران جوان» نیست شما جواب دیگری دادید من از دبیر مشاور سؤال کردم ایشان گفتند: سید و اندی تحقیق به تهران فرستاده‌ایم، آنها هستند که کم لطفی می‌کنند.

● کاری به صحت و سقم این مطلب که از دبیر مشاور شده نداریم ولی نفهمیدیم که «پستخانه مبارکه» چرا فقط با مرکز فرزندگان کرمانشاه بد است. درحالی‌که نشانی صندوق پستی و آدرس مشخص است. جز اینکه

به آنها ضربه روحی وارد می‌شود را قبول نداریم، بخش قابل توجهی از موفقترین دانش‌آموزان را همین ورودیها تشکیل می‌دهند وگرنه مدیران مراکز به شدت با ورود آنها مخالفت می‌کردند. از طرفی وقتی داوطلبی رتبه سی‌ام را دارد و دانش‌آموز سمپاد رتبه ۴۰۰ آیا عدالت حکم میکند رتبه سی‌ام نیاید و رتبه ۴۰۰ بماند؟ هر چند ما تمام جوانب را بررسی می‌کنیم و موفقیت تحصیلی نسبی دانش‌آموز در طول سه سال برایمان مطرح است.

○ مرکز ما مبلغ ۵۶۰۰ تومان جدا از حق‌الثبت برای جزوات تکمیلی و سه عدد نوار زبان و مجله دریافت نموده است. چون پشت جلد کتابها مبلغی چاپ نشده می‌خواستیم سؤال کنیم آیا این قیمت از سوی سازمان تعیین شده است؟

● فهرست جزوات تکمیلی بجز زبان همراه با قیمت آن در مجله چاپ شده است. قیمت نوار کاست هم بستگی به نوع آن دارد. قیمت مجله هم برای دانش‌آموزان با سوبسید (یارانه) است و مشخص.

○ علاقمند به رشته «علوم تجربی» هستیم و دوست داریم در آزمون تجربی دانشگاهها شرکت کنیم. از طرفی با توجه به شناختی که از استعداد

○ در مورد المپیادها و طریق شرکت آن

توضیح مختصری بدهید!

● در شماره قبل مجله در صفحه ۲۲۳ ضوابط شرکت در المپیادها را نوشته‌ایم به آن مراجعه کنید ولی از جهت آمادگی باید مرکز شما از المپیادهای سابق سمپاد دعوت کند تا اطلاعات شما تکمیل شود.

○ آیا در مرحله «پیش‌دانشگاهی»

می‌توانیم «سه باره» در المپیاد شرکت کنیم؟

● در فیزیک و شیمی یکبار شانس شرکت وجود دارد و در کامپیوتر و ریاضی هم دوبار. بنابراین «سه باره» نداریم. البته دو سال قبل شانس شرکت در ریاضی برای سه سال وجود داشت زمانی که «ایمان افتخاری» برای اولین بار در سال دوم دبیرستان عضو تیم شد. منتها چون سوم را جهشی خواند برای بار دوم صرفاً شرکت نمود و تنها دانش آموز پسر «دو طلایی» شد. خانم میرزاخانی هم از فرزندانگان تهران تنها دختر «دو طلایی» ایران است. اما از سال قبل که قرار شد جهت المپیادها یک سال زودتر انتخاب‌کنند عملاً کسیکه در سال سوم دبیرستان برگزیده مقدماتی است برای سال بعد که سال چهارم است آماده خواهد شد.

محموله‌ها به آدرس دیگری رفته باشد که خود باید داستان دیگری باشد. ما در ده ماه گذشته دو مورد از شهید بهشتی کرمانشاه دریافت داشته‌ایم که در شماره ۲۱ مجله یکی معرفی و دیگری اعلام وصول شده است.

○ من سال قبل جزء بچه‌های المپیادی

محسوب می‌شدم ولی امسال فقط به خاطر ۲۵٪ نمره از شرکت در المپیاد - ریاضی فیزیک - محروم گردیدم. آیا در جایی که در مدارس عادی به بچه‌ها ۲ تا ۳ نمره اضافه می‌کنند تا در المپیاد حق شرکت داشته باشند و است که به خاطر چند صدم نمره از شرکت در المپیاد بی‌نصیب بمانیم؟

● ما ادعای شما را که در مدارس عادی به بچه‌ها ۲ تا ۳ نمره اضافه می‌کنند قبول نداریم ولی مدارس عادی امتحانات سهل‌تری دارند و عملاً در همین حدود معدل آنها بالاتر می‌شود. منتها یک سؤال داریم چه حدی را شما قبول دارید اگر ۱۷ نشد و ۱۶/۷۵ شد نفر بعدی می‌گوید ۱۶/۵۵ چرا نباید بیاید. اصل همانست که با مدیران مطرح ساخته‌ایم: سخت‌گیری بیجا ممنوع. بخصوص در مورد دانش‌آموزانی که توانمندی دارند. البته نمرهٔ آبکی هم هیچ «افاقه» نمی‌کند که برعکس «صفر» می‌افزاید.

گزارش و خبر

چهار المپیاد سال ۷۷ و برندگان طلایی آن

از میان ۴۶۱۷۵ واجد شرط حضور در چهار المپیاد ریاضی، کامپیوتر، شیمی و فیزیک که در مرحله اول از بین آنها ۲۶۳۶ نفر گزینش شدند ۱۵۵ نفر به اردوی تابستانی راه یافتند تا در رقابتی سخت و فشرده، در آخرین روزهای تابستان ۷۶، طلایی‌های این گروه توانمند مشخص، و دوره آموزشی آنان آغاز شود.

■ از ۱۵۵ نفری که به مرحله کشوری راه یافتند ۱۰۴ نفر (۶۷/۱ درصد) از مراکز آموزشی سازمان بودند. در سال قبل دانش آموزان ۲۳ مرکز آموزشی سمپاد موفق شدند در مرحله کشوری به کسب مدالهای طلا، نقره و برنز المپیادهای چهارگانه موفق شوند. امسال این عدد به ۲۵ مرکز آموزشی رسید با این تفاوت که چهار مرکز آموزشی که در سال قبل موفق به کسب مدال کشوری شده بودند از گردونه خارج و ۶ مرکز جدید در مجموعه امسال جایگزین شدند (جهت مقایسه با سال قبل، صفحه ۳۳۱ شماره ۳ سال پنجم مجله استعدادهای درخشان دیده شود).

■ از مجموع ۲۹ مدال طلای کشوری، ۲۲ مدال (۶۴ درصد - سال قبل ۹۴ درصد) و از ۵۸ مدال نقره کشوری ۳۵ مدال (۶۰ درصد - سال قبل ۶۷ درصد) و از ۶۸ مدال برنز کشوری ۴۴ مدال (۶۵ درصد - سال قبل ۵۱ درصد) را فرزندان سمپاد کسب نمودند که کاهش درصد مدال طلا و نقره و افزایش مدال برنز را بیانگر است. در مجموع در سال قبل از ۱۵۱ مدال کشوری صد مدال (۶۶ درصد) و امسال از ۱۵۵ نفر، تعداد ۱۰۴ نفر (۶۷ درصد) از مراکز سازمان موفق به کسب مدال شدند که «علامه حلی تهران» با ۳۲ مدال (۹ طلا، ۹ نقره و ۱۴ برنز) همچنان رکورد دار ایران

تعداد مدالهای کشوری مراکز سمپاد در المپیادهای چهارگانه فیزیک، شیمی، ریاضی و کامپیوتر
برای سال ۱۳۷۷ به تفکیک نوع مدال، شهر و مرکز

شهر	مرکز آموزشی	فیزیک			شیمی			ریاضی			کامپیوتر	
		طلا	نقره	برنز	طلا	نقره	برنز	طلا	نقره	برنز	نقره	برنز
ارومیه	شهید بهشتی	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
اصفهان	شهید اژه‌ای	۲	۲	۱	۰	۱	۱	۱	۰	۰	۱	۰
	فرزانگان امین	۰	۰	۲	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۱
اهواز	شهید بهشتی	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰
بندرعباس	شهید حقانی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱
تبریز	شهید مدنی	۰	۱	۰	۲	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰
	فرزانگان	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰
تهران	علامه حلی	۳	۳	۷	۲	۱	۱	۲	۱	۱	۲	۳
	فرزانگان	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۳
رشت	میرزا کوچک خان	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
زنجان	شهید بهشتی	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
ساری	شهید بهشتی	۰	۰	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰
شهر ری	شهید بهشتی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲	۱	۰	۰	۰
شهر کرد	شهید بهشتی	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰
	فرزانگان	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰
شیراز	شهید دستغیب	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۱	۰
	فرزانگان	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۱
قزوین	شهید بابایی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰
قم	شهید قدوسی	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
کرج	شهید سلطانی	۱	۲	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۲
	فرزانگان	۰	۰	۱	۰	۰	۲	۰	۰	۰	۰	۰
کرمانشاه	شهید بهشتی	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
مشهد	شهید هاشمی نژاد	۱	۰	۰	۱	۲	۰	۰	۰	۰	۱	۲
	فرزانگان	۰	۰	۰	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۱
یزد	شهید صدوقی	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰
جمع مدالهای سمپاد		۷	۱۱	۱۵	۴	۸	۱۰	۶	۶	۸	۵	۱۰
جمع کل مدالهای چهار المپیاد		۷	۱۴	۲۳	۶	۱۴	۱۸	۱۰	۱۹	۱۴	۶	۱۳

است «شهید اژه‌ای اصفهان» با ۴ طلا، ۲ نقره و ۲ برنز، «شهید سلطانی کرج» با ۲ طلا، ۶ نقره و ۴ برنز و «شهید هاشمی نژاد مشهد» با ۲ طلا، ۳ نقره و ۳ برنز در رده‌های بعدی قرار دارند.

برندگان مدال طلای کشوری فیزیک برای سال ۱۳۷۷

ردیف	نام و نام خانوادگی	استان	شهرستان	دبیرستان
۱	پاشار احمدیان تهرانی	تهران	تهران	علامه حلی *
۲	محمد حافظی	تهران	تهران	علامه حلی *
۳	حسین رخساری آذر	شهرستانهای تهران	کرج	شهید سلطانی *
۴	سهند سجودی	تهران	تهران	علامه حلی *
۵	ایمان عقیلیان	خراسان	مشهد	شهید هاشمی نژاد *
۶	علی مانی	اصفهان	اصفهان	شهید ازهای *
۷	سروش محقق زاده	اصفهان	اصفهان	شهید ازهای *

* دانش آموز از مراکز سمپاد می باشد.

■ «شهید بهشتی شهر ری» با دو مدال طلای کشوری اولین موفقیت طلایی خود را در ریاضی، همینطور «فرزانگان مشهد» اولین طلای کشوری را در ریاضی و «شهید بهشتی اهواز» اولین طلای کشوری در کامپیوتر را کسب نمودند. با آرزوی موفقیت هرچه بیشتر برای همه دانش آموزان ایران اسلامی، بخصوص آنانکه این موفقیتها را مقدمه خدمت به میهن اسلامی شان می دانند.

■ از نگاهی دیگر ۱۳ مدال طلا از مجموع ۲۹ مدال را (۴۵ درصد) شهر تهران کسب نموده است که اگر شهرستانهای تهران را نیز اضافه کنیم این رقم به ۱۷ مدال طلا یعنی ۵۸/۶ درصد میرسد.

برندگان مدال طلای کشوری شیمی برای سال ۱۳۷۷

ردیف	نام و نام خانوادگی	استان	شهرستان	دبیرستان
۱	پدرام انصاری آستانه	خراسان	مشهد	شهید هاشمی نژاد *
۲	امین حقیقت جهرمی	فارس	جهرم	نیک ذات
۳	رضا شرقی	آذربایجان شرقی	تبریز	شهید مدنی *
۴	امیر مسلم قاسمی ورنامخواستی	تهران	تهران	علامه حلی *
۵	علیرضا مشاوری نیا	خراسان	مشهد	مالک اشتر
۶	مهدی نجفی	تهران	تهران	علامه حلی *

* دانش آموز از مراکز سمپاد می باشد.

برندگان مدال طلای کشوری هفتمین المپیاد کامپیوتر برای سال ۱۳۷۷

ردیف	نام و نام خانوادگی	استان	شهرستان	دبیرستان
۱	شهاب اویس قرن	اصفهان	اصفهان	شهید ازهای *
۲	بهشاد بهزادی	خوزستان	اهواز	شهید بهشتی *
۳	آرش حسینی علمداری	همدان	ملایر	سیفیه
۴	پویان خواجه پور	شهرستانهای تهران	کرج	شهید سلطانی *
۵	ناصر فرامرزیور	تهران	تهران	علامه حلی *
۶	آرش فرزاد	تهران	تهران	علامه حلی *

* دانش آموز از مراکز سمپاد می باشد.

برندگان مدال طلای کشوری پانزدهمین المپیاد ریاضی برای سال ۱۳۷۷

ردیف	نام و نام خانوادگی	استان	شهرستان	دیرستان
۱	امیر آچرلو	تهران	تهران	نمونه رشد
۲	امید امینی	شهرستانهای تهران	شهر ری	شهید بهشتی *
۳	سهند حاج‌علی‌احمد	تهران	تهران	علامه حلی *
۴	زهرا رزاقی مقدم کاشانی	خراسان	مشهد	فرزانگان *
۵	علی عسگری	تهران	تهران	انرژی انمی
۶	فرهاد فراهانی	تهران	تهران	علامه حلی *
۷	حسین کاظمی	شهرستانهای تهران	شهر ری	شهید بهشتی *
۸	علیرضا کشاورز حداد	تهران	تهران	نمونه رشد
۹	مهدی متین‌فر	تهران	تهران	امام خمینی (ره)
۱۰	کسری علیشاهی	اصفهان	اصفهان	شهید اژه‌ای *

* دانش‌آموز از مراکز سمپاد می‌باشد.

«ارمیا» و تقدیر ویژه بهترین کتابهای دفاع مقدس

در مراسم معرفی آثار برگزیده سومین دوره انتخاب بهترین کتابهای دفاع مقدس که در تاریخ ۱۶ مهرماه ۱۳۷۶ برگزار شد، از داستان «ارمیا» نوشته فارغ‌التحصیلان سخت‌کوش سازمان، رضا امیرخانی، «تقدیر ویژه» به عمل آمد. «ارمیا» داستانی است که بخشی از آن ابتدا، صورت پاورقی در ضمیمه مجله استعداد‌های درخشان، «روایت»، به چاپ رسید و سپس «نشر سمپاد» آنرا در مجموعه کتب منتشره خود، به چاپ رساند.

در سومین دوره انتخاب بهترین کتابهای دفاع مقدس، آثار مکتوب منتشر شده درباره جنگ، در سالهای ۱۳۷۳ و ۱۳۷۴ در شانزده رشته و به مدت یکسال بررسی و از میان پانصد عنوان کتاب گردآوری شده، هیچ اثری رتبه اول نیافت و برخی آثار مورد «تقدیر ویژه» و یا حائز رتبه‌های دوم یا سوم گردیدند.

المپیادهای ایران در کجا مشغول تحصیل هستند؟

یک سؤال جدی ذهن برخی خواص و غیرخواص را بخود مشغول نموده است که آیا شرکت در «المپیادهای جهانی دانش‌آموزی» یک توطئه جهت ربودن شعرهای ارزشمند کشورهای جهان سوم نیست؟

در پی همین ذهنیت سال گذشته با طرح یکی از اعضاء هیئت امناء باشگاه دانش‌پژوهان جوان،

قرار شد توسط باشگاه گزارشی تهیه و وضعیت المپیادی‌ها به هیئت امناء داده شود. براساس این گزارش که تا آبان سال ۱۳۷۶ را بیانگر است. تعداد کمی از این عزیزان در خارج از کشور مشغول تحصیل هستند.

همانطور که جدول نشان می‌دهد از ۲۱۰ المپیادی، ۲۱ نفر (۱۰ درصد) در خارج از کشور مشغول تحصیل هستند و آن عده که از مراکز سازمان هستند به تناوب در تابستانها هنگام سفر به ایران با برگزاری کارسوق‌ها و گردهمایی‌های علمی تلاش داشته‌اند دانش خویش را به دیگران انتقال دهند و انشاءالله پس از اتمام تحصیل در خدمت رشد و عالی علمی ایران اسلامی باشد.

اما نکاتی که در ارتباط با این آمار باید بدان توجه داشت اینستکه:

الف- از بین المپیادیهای شاغل به تحصیل در خارج ۲ نفر پس از دیپلم و بقیه پس از اخذ کارشناسی از کشور خارج شده‌اند.

ب- اکثر قریب به اتفاق افراد با استفاده از مقررات وزارت فرهنگ و آموزش عالی برای ادامه تحصیل به خارج رفته‌اند.

ج- طبق آخرین اطلاع، هنوز هیچ یک دکتری نگرفته‌اند که اقامت دائم آنان در خارج از کشور محرز شود.

د- تعدادی از این افراد در تابستان جهت دیدار از خانواده‌هایشان به طور متناوب به ایران سفر کرده‌اند و در کلاس‌های کوتاه‌مدت در دانشکده‌های خود و مراکز سمپاد تدریس کرده‌اند.

ه- در تماس با تعدادی از این دانش‌پژوهان، تنها مزیت دانشگاه‌های خارج را دسترسی به اطلاعات علمی روز آمد از قبیل کتابخانه، مجلات، شبکه جهانی اینترنت، و اساتید مجرب می‌دانند نه جاذبه‌های دیگر.

توزیع دانش‌پژوهان المپیادها در رشته‌های مختلف دانشگاهی از ابتدا تا آبان ۱۳۷۶

(منبع: باشگاه دانش‌پژوهان جوان)

المپیاد	ریاضی	برق	فیزیک	مکانیک	عمران	کامپیوتر	پزشکی	دندانپزشکی	شیمی	صنایع	مهندسی پزشکی	معماری	جمع	خارج از کشور
ریاضی	۴۲	۲۳	۲	۲	۳	۱	-	-	-	۲	-	-	۷۵	۱۴
کامپیوتر	۳	۸	-	۱	۲	۲۲	-	-	-	-	-	۱	۳۷	-
فیزیک	۱	۳۳	۲۴	۱	۱	-	-	-	-	-	۲	-	۶۲	۶
شیمی	-	۲	-	۱	۲	۱	۲۲	۴	۳	۱	-	-	۳۶	۱
جمع	۴۶	۶۶	۲۶	۵	۸	۲۴	۲۲	۴	۳	۳	۲	۱	۲۱۰	۲۱

و - رفتن به خارج برای ادامه تحصیل مختص المپیادی‌ها نیست و دانشجویان ممتاز غیرالمپیادی دانشگاهی نیز برای ادامه تحصیل به خارج رفته‌اند.

پنجمین جلسه شورای هدایت استعداد‌های درخشان و مسأله دکترای پیوسته

پس از چند ماه وقفه در تشکیل جلسه «شورای هدایت استعداد‌های درخشان در دانشگاهها» - آخرین جلسه ۱۷ خرداد ۷۶ تشکیل شده بود - این شورا پنجمین جلسه خود را در تاریخ پنجشنبه ۲۲ آبان ۷۶ در دفتر وزیر محترم فرهنگ و آموزش عالی تشکیل داد. همانطور که در شماره ۲۲ (تابستان ۱۳۷۶) منعکس نمودیم در جلسه ۱۷ خرداد ۷۶، «آیین‌نامه دوره دکتری پیوسته در رشته‌های خاص برای استعداد‌های درخشان» در ۱۹ ماده و ۱۱ تبصره به تصویب نهایی رسید. براساس مواد این آیین‌نامه مقرر شده بود دانشگاه‌هایی که آمادگی برگزاری «دکترای پیوسته» دارند برنامه پیشنهادی خود را به معاون آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و دبیرخانه شورا ارسال نمایند.

براساس گزارش اعلام شده در جلسه آبان ۷۶ در سه رشته: «بیوتکنولوژی»، «فیزیک» و «ریاضی» به ترتیب «مرکز مهندسی ژنتیک»، «مرکز تحصیلات تکمیلی زنجان» و «دانشگاه صنعتی شریف تهران» برنامه‌های پیشنهادی خود را جهت بررسی ارسال نموده بودند.

○ از سوی دیگر «مرکز فیزیک نظری» نیز جهت این گرایشها اعلام نموده است برنامه خود را تنظیم و ارسال خواهد نمود:

«فیزیک پلاسما» (فیزیک)، «محاسبات عددی» (ریاضی) و سه گرایش در زمینه رایانه: «Paralel Processing» (محاسبات موازی)، «Cryptology» (کدگذاری) و «Complexity theory» (نظریه مرکب).

لازم به یادآوری است هنوز هیچ گرایش و یا رشته‌ای جهت دکترای پیوسته به تصویب نرسیده است و صرفاً موارد فوق به صورت پیشنهاد می‌باشد منتها با توجه به توانمندی دانشگاههای ذکر شده به نظر می‌رسد، مرکز مهندسی ژنتیک، مرکز تحصیلات تکمیلی زنجان و دانشگاه صنعتی شریف و مرکز فیزیک نظری، توانمندیهای لازم جهت اجرای این دوره‌ها را خواهند داشت و به احتمال قوی برنامه پیشنهادی آنها مورد تصویب قرار خواهد گرفت.

از آنجا که عزیزان «سمپاد»، حساس‌ترین دانش‌آموزان و دانشجویان نسبت به مصوبه دکترای

پیوسته هستند، مجله تلاش خواهد نمود موثق ترین خبرها در اینمورد را به اطلاع خوانندگان خود برساند.

○ ○ ○ ○

هشتمین سال فارغ التحصیلی مراکز

○ در سال گذشته آماری کوتاه و گذرا از قبولیهای مراکز آموزشی سازمان در سراسر کشور داشتیم در طول سالهای تحصیلی ۶۸-۶۹ تا ۷۴-۷۵ جمعاً ۵۳۴۹ دانش آموز از مراکز سازمان فارغ التحصیل شده اند که اولین فارغ التحصیلان مراکز شهرستانی در سال ۷۱-۷۲ از همدان و کرمان بودند در این سال از ۶ مرکز آموزشی ۳۲۳ نفر فارغ التحصیل داشتیم که ۸۲/۶۶ درصد آنها (۲۶۷) به دانشگاه راه یافتند.

○ در سال جاری ۴۸ مرکز آموزشی فارغ التحصیل داشتند که ۸ مرکز، فارغ التحصیلی اولین دوره فارغ التحصیلان خود را جشن گرفته اند از این ۴۸ مرکز آموزشی ۱۲۹۵ پسر و ۱۳۶۲ دختر جمعاً ۲۶۵۷ فارغ التحصیل داشته ایم که از مراکز پسرانه ۱۰۸۹ نفر (۸۴/۹ درصد) و از مراکز دخترانه ۹۸۰ نفر (۷۱/۹۵ درصد) به دانشگاهها راه یافتند که ۷۷/۸۷ درصد کل فارغ التحصیلان امسال را در بر می گیرد.

○ اما از فارغ التحصیلان سالهای قبل نیز ۶۸ پسر و ۶۲ دختر به جمع دانشجویان سمپاد اضافه شده است.

○ با توجه به ۵۳۴۹ فارغ التحصیل سالهای قبل و ۲۶۵۷ فارغ التحصیل سال جاری تعداد فارغ التحصیلان سمپاد از مرز هشت هزار نفر گذشت (۸۰۰۶ نفر).

○ امسال درصد پذیرفته شدگان با ۷۷/۸۷ درصد نسبت به دو سال قبل بهتر بود. برخی از شهرها هم صد در صد قبولی داشتند منجمله شهید بهشتی ارومیه (تجربی) شهید مدنی تبریز (تجربی و ریاضی) علامه حلی تهران (تجربی و ریاضی) شهید بهشتی قائمشهر (تجربی) شهید سلطانی کرج (تجربی) فرزنانگان تهران (ریاضی) فرزنانگان اسلامشهر (ریاضی) فرزنانگان کرمان (ریاضی) فرزنانگان کرمانشاه (ریاضی).

○ ○ ○ ○

فارغ‌التحصیلان مراکز «سمپاد» در طول هشت سال تحصیلی و درصد قبولی آنها در دانشگاهها در هر سال

سال تحصیلی	تعداد مرکز	تعداد دانش‌آموز	قبولی	درصد قبولی	قبولی سالهای قبل
۶۸-۶۹	۲	۱۴۶	۱۲۴	٪۸۵	-
۶۹-۷۰	۲	۱۸۷	۱۴۶	٪۷۸/۰۷	۱۰
۷۰-۷۱	۲	۱۶۴	۱۳۴	٪۸۱/۷	۱۵
۷۱-۷۲	۶	۳۲۳	۲۶۷	٪۸۲/۶۶	۱۹
۷۲-۷۳	۱۶	۷۸۰	۶۱۳	٪۷۸/۸۹	۶۵
۷۳-۷۴	۳۰	۱۵۶۷	۱۱۶۵	۷۴/۳۵	۱۲۹
۷۴-۷۵	۴۰	۲۱۸۲	۱۶۵۸	٪۷۶	۳۱۷
۷۵-۷۶	۴۸	۲۶۵۷	۲۰۶۹	٪۷۷/۸۷	۲۳۰
جمع کل					۷۸۵

○ از قبول نشدگان سالهای قبل و عمدتاً سال قبل نیز ۲۳۰ نفر به دانشگاهها راه یافتند. این آمار علاوه بر این، ارقام روشنی از تبدیل محل تحصیل از دانشگاه آزاد به دولتی را برای ما نشان نمی‌دهد ولی با وجود کاهش پذیرفته‌شدگان سالهای قبل در مجموع در طول سالهای ۶۸-۶۹ تا ۷۵-۷۶ حدود ۸۷ درصد کل فارغ‌التحصیلان مراکز آموزش سازمان به دانشگاه راه یافته‌اند که اگر فارغ‌التحصیلان سال جاری را حذف کنیم عدد مورد قبول بالاتر از ۹۱ درصد می‌شود. با تشکر از پذیرش و امتحانات سمپاد جهت گزارش آمار سال جاری.

آمار قبول‌شدگان فارغ‌التحصیلان ۴۸ مرکز آموزشی به تفکیک رشته و درصد قبولی و قبولی‌های سال قبل

در سال ۱۳۷۵-۷۶

فارغ‌التحصیل	ریاضی	تجربی	ریاضی		تجربی		قبولشده سالهای قبل	
			قبولشده	درصد	قبولشده	درصد	ریاضی	تجربی
پسر	۱۰۵۶	۲۳۹	۸۷۶	۸۲/۹۵	۲۱۳	٪۸۹/۱۲	۴۴	۲۴
دختر	۵۶۶	۷۹۶	۴۶۹	۸۲/۸۶	۵۱۱	٪۶۴/۲۰	۵۶	۱۰۶
جمع	۱۶۲۲	۱۰۳۵	۱۳۴۵	۸۲/۹۲	۷۲۴	۶۹/۹۵	۱۰۰	۱۳۰

کارسوق سراسری شیمی دانش آموزان سوم دبیرستان

بابک فرزاد

کارسوق سراسری شیمی جهت دانش آموزان دبیرستان در تهران برگزار شد. آزمون ورودی این کارسوق در تاریخ ۲۱ مهرماه ۷۶ برگزار و شامل ۵۰ تست چهارجوابی با نمره منفی بود. این کارسوق به تمامی مراکز سازمان که دانش آموز در پایه سوم دبیرستان دارند اعلام شده بود که فقط ۲۱ مرکز پسرانه در وقت مقرر نتایج آزمون را ارسال نمودند. این شهرها عبارتند از: شهرکرد، ساری، بابل، قائم شهر، کرمان، اراک، اصفهان، بیرجند، دزفول، تبریز، ارومیه، شیراز، شاهرود، سمنان، قزوین، یزد، کرمانشاه، بندرعباس، زنجان، خرم‌آباد و همدان.

دانش آموزان شرکت کننده در مرحله نهایی ۵۵ نفر بودند و دوره از صبح بیست و یکم آبان تا ظهر روز بیست و سوم آبان ۷۶ در پژوهشگاه شهیدبهشتی تهران برگزار گردید. هیأت علمی این کارسوق از برگزیدگان المپیاد شیمی و غالباً از دانش آموختگان مراکز سمپاد هستند و هماهنگی علمی - اجرایی این برنامه را جمعی از دانش آموختگان مرکز شهید هاشمی نژاد مشهد بر عهده داشتند. بحث‌های ارائه شده در کارسوق عبارت بودند از: «ساختار مولکولی و اتمی» (مهرداد حفاظی)، «تعادل‌های شیمیایی» (افشین شاملی)، «ترموشیمی» (کیوان محرم زاده)، «مفاهیم شیمی تجزیه» و «اکسیداسیون و احیاء» (علیرضا شایسته)، «استوکپوتری» (علیرضا حیدری)، «سینتیک» (رضا شاه‌اکبری)، «محلول‌ها» (کاوه کاهن)، «اسید و باز» (هادی مازوچی)، «ترمودینامیک» (بابک حیدری)، «مهندسی شیمی» (مهندس فروغمند).

سرپرست سازمان در دیدار با عزیزان سمپاد

با وجود ضرورت حضور هر چه بیشتر مسؤولان ستادی سازمان در بین همکاران و دانش آموزان مراکز و سفرهای مدیریت‌های مختلف به مراکز باز، انتظار عزیزانمان حضور بیشتر است. گزارش فهرست گونه‌ای از حضور سرپرست سازمان در دیدار با دانش آموزان، همکاران آموزشی و اولیاء محترم دانش آموزان را در اینجا ملاحظه می‌نمائید:

- چهارشنبه ۹ مهر ۷۶: حضور در سمینار علمی مرکز راهنمایی «فرزانگان تهران».
- دوشنبه ۲۱ مهر ۷۶: حضور در جمع دانش آموزان مرکز «شهید سلطانی کرج» و گفتگو با دانش آموزان.
- پنجشنبه ۲۴ مهر ۷۶: حضور جداگانه در مراکز «فرزانگان» و «شهید بابائی» قزوین، گفتگو و

پاسخ به سئوالات دانش آموزان.

□ شنبه ۲۶ مهر ۷۶: حضور و صحبت در جلسه انجمن اولیاء و مربیان مدرسه «راهنمایی شماره ۱ علامه حلی» تهران.

□ پنجشنبه ۱ آبان ۷۶: ● دیدار و گفتگو با دانش آموزان دبیرستان «شهید بهشتی» شهر ری.
● شرکت در جشن فارغ‌التحصیلی مرکز زینب (س) شهری و گفتگو با عزیزان دانش آموز

● شرکت در هشتمین جشن فارغ‌التحصیلی «دبیرستان فرزنانگان تهران» و صحبت در جمع این عزیزان.

□ پنجشنبه ۱۸ آبان ۷۶: حضور در جمع دانش آموزان دبیرستان «شهید رجایی» اسلامشهر و پاسخ به سئوالات آنها.

□ چهارشنبه ۲۱ آبان ۷۶: ● حضور در جمع برگزیدگان کارسوق شیمی سراسر کشور در پژوهشگاه شهید بهشتی تهران.

● گفتگو در جمع عده‌ای از دانش آموزان دبیرستان «فرزنانگان تبریز» که جهت اردوی زیارتی عازم جمکران و قم بودند.

□ پنجشنبه ۱۶ آذر ۷۶: ● گفتگو با دانش آموزان «مرکز فرزنانگان» دزفول و پاسخ به سئوالات این عزیزان.

● شرکت در مراسم جشن مبعث و گفتگو با دانش آموزان مرکز «شیخ انصاری دزفول».

● حضور در جمع دانش آموزان مراکز «فرزنانگان» و «شهید بهشتی» اهواز بمناسبت تقدیر از زحمات آقای ابراهیمی مسؤول دفتر قبلی اهواز.

□ چهارشنبه ۱۲ آذر ۷۶: شرکت در جشن اولین دوره فارغ‌التحصیلی مرکز فرزنانگان اسلامشهر.

□ پنجشنبه ۱۳ آذر ۷۶: شرکت در مراسم افتتاح مرکز «شهید قدوسی قم» و گفتگو در جمع دانش آموزان این مرکز و مرکز «فرزنانگان قم».

□ پنجشنبه ۲۰ آذر ۷۶: حضور در جمع مدیران، معاونین و همکاران آموزشی مراکز «شهید

ازهای» و «فرزانگان امین اصفهان».

در گوشه و کنار از سمپاد

□ ولیّ دانش‌آموزان به سرپرست سازمان که اعلام کرده بود مبلغ کلانی به عنوان حق الثبت از او دریافت گردیده است وقتی سرپرست سازمان از مراکز مزبور سوال نمودند که: «در صورت صحت ادعا در اینمورد توضیح دهید و اگر گزارش ولیّ دانش‌آموز دروغ است دانش‌آموز به مدارس عادی منتقل شود.»

نامبرده تلفنی اعلام کرد که نامه را عمومیش!!! نوشته و مبلغ پرداختی هم مربوط به برادر دانش‌آموز است که به یک مدرسه غیر انتقالی پرداخته است. لازم به یادآوری است مبلغ ذکر شده در نامه ۹ برابر مبلغی بود که جهت حق الثبت، این ولی به مرکز پرداخته بود. و از آنجا که بدرفتاری اولیاء نباید مانع ادامه تحصیل فرزندان سمپاد در مرکز باشد پس از عذرخواهی ولیّ دانش‌آموز از مدیر مرکز بخاطر دروغ ۹ برابر، (که نباید غیرعادی باشد) مسأله انتقال هم منتفی شد. که در واقع منتفی بود!

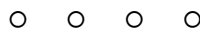

□ ولی یکی از دانش‌آموزان پذیرفته شده که به عناوین مختلف در طول چند سال گذشته با نامه نگاری و درگیری کلامی با مدیران مراکز راهنمایی و دبیرستان، قصد داشت سازمان، فرزندش را اخراج کند، در آخرین تلاش خود هم ناموفق ماند. بر اساس گزارش فرزند این بزرگوار به نقل از مدیر مرکز، ایشان از قبولی فرزندش در مراکز «سمپاد» ناخشنود می‌باشد و از آنجا که فرزند وی حاضر نبوده است به مدرسه دیگری برود پدر خردمند «تیزهوشی اش» را به شکل ظریفی!! به منصبه ظهوررساند و هر چه بیشتر توهین نمود کمتر از بدرفتاری با فرزندش گزارش شنید.

سال قبل ادعاهای عجیب و غریبی مبنی بر آموزشش تاریخ رضاخانی در مدرسه را نموده بود که با دستور سریع سرپرست سازمان مسأله بررسی و عکس آن مطلب گزارش شد. امسال با محبتی که دوستان وی در روزنامه همشهری با داشتید و با چاپ نامه‌ای از او همراه با سو تیرهای استثنایی!! (استعدادهای درخشان را دریابید)، این امید را قطعی می‌دانست که فرزندش را اخراج می‌کنیم با این فراز متضاد این بزرگوار در متن مکتوب در روزنامه همشهری: سال گذشته رئیس مرکز اعلام کرد فرزند

شما محصل خوبی است اما چون خودتان به عملکرد ما انتقاد دارید و اجازه نمی‌دهید ما شما را سر کیسه کنیم، فرزندان را از این مدرسه ببرید. امسال نیز از اول سال همین را می‌گویند. ایشان نمی‌دانستند که در هیچ شرایطی (مدیر) مجاز نیست یک محصل نسبتاً ممتاز و متدین و متعهد را از یک مرکز آموزش دولتی که چند سال است در آن درس می‌خواند، بیرون کند. مرکز هم که به تعهد و تدین دانش آموز آگاه است، با وجودیکه ولیّ او عملاً جهت ثبت نام هم مراجعه نکرده است هوشمندانه با شیوه‌های این بزرگ مرد کوچک!! مقابله نموده است و او شاداب از حضور در مدرسه و غمگین از اینهمه خردمندی پدر شاغل به تحصیل در مرکز است لازم به تذکر است دانش‌آموزان پایه چهارم دبیرستان مزبور پاسخی برای همشهری ارسال داشتند که روزنامه مزبور آنرا احساسی!! دانست و به زباله‌دان احساس افکند. طبیعی بود چنین نامه‌ای مقبول نظر نمی‌افتاد بخصوص که در سطر آخر پاسخ دانش‌آموزان آمده است:

«اما حرف آخر اینکه، آرش، عاشقان خط خمینی کبیر را دریابید، اما نه آنگونه که در نوشتار آن جناب آمد، بلکه به هضم افکار ما و نیز تبدیل ذهنیت تیزهوش به عینیت. به امید روزی که استعدادهای درخشان تداعی معنای والاتری را در اذهان بنماید.»

■ از «کرج» و «قم» دانش‌آموزان «فرزانگان» و «شهیدقدوسی» به مراکز جدید منتقل شدند منزل جدید مبارک! اما کمی که به عقب برگردیم وقتی در کرج دانش‌آموزان مرکز «شهید سلطانی» و در قم دانش‌آموز «فرزانگان» به اولین واحد آموزشی در این دو شهر منتقل شدند نامه‌های خشم‌آلود، در مواردی توهین آمیز و از فرزانگان و از فرزانگانی‌ها همراه با نفرین دریافت داشتیم. برخی از دانش‌آموزان «شهیدقدوسی قم» و «فرزانگان کرج» ما را متهم به ارج‌گذاری فیزیکی مرکز سرایه و در قم وضعیت مرکز فرزانگان مدبر!! از آن یکی بود بدون گرایش فرزانگانی و یا ضد آن، انتقال اول بدینصورت، شکل گرفت و اکنون بیاری پرورگار هر دو مرکز با وجود کمبودها در محل قطعی خود استقرار یافته‌اند. لازم به یادآوری است مرکز شهید سلطانی کرج دهم تیرماه ۷۴ و فرزانگان قم ۱۹ مهرماه همان سال با حضور سرپرست سازمان افتتاح گردیدند.

مرکز شهید قدوسی قم در مهرماه ۱۳۷۶ (به محل جدید منتقل شد و در ۱۳ آذر!! رسماً افتتاح شد و دانش‌آموزان «فرزانگان» کرج نیز کمی دیرتر به محل جدید منتقل شدند.

❑ وقتی که شانس نداشته باشی موفقیت هم مایه دردسر است. به مطلبی که در روزنامه «ایران» تاریخ ۷۶/۷/۲۷ آمده است توجه کنید:

در اراک، دبیرستان تیزهوشانی به نام «علامه حلی» وجود دارد که تمام استعداد‌های «استان» در این دبیرستان جمع شده‌اند. ناگفته نماند که این دبیرستان، از نظر امکانات آموزشی نیز، در حد بالایی قرار دارد. چند سالی است که تعداد اندکی از داوطلبان دانشگاهی، از این دبیرستان و دبیرستانهای نمونه دیگر، در آزمونهای سراسری با رتبه‌های بالا در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی قبول می‌شوند. تا اینجا، مشکلی نیست و جای بسی خوشحالی نیز هست، اما اشکال کار، از آنجا پدید می‌آید که مسؤولان محترم سازمان سنجش و آموزش عالی، این تعداد کم را به حساب تمامی داوطلبان کنکور - که از کمترین امکانات ممکن برخوردارند - در این شهرستان گذارده‌اند و شهرستان اراک را که «جزو مناطق محروم کشور» می‌باشد، در سهمیه دانشگاهها از منطقه دو به منطقه یک انتقال داده‌اند. این امر، سبب شده است که عده‌ای از داوطلبان، نگران وضعیت قبولی خود در دانشگاهها شوند، چرا که در این صورت، باید به شهرهایی چون تهران، اصفهان، شیراز، مشهد و... که بیشترین امکانات فرهنگی و آموزشی کشور را در خود جای داده‌اند، رقابت کنند که صدالبته با امکاناتی در حد بسیار پایین، مشکل می‌توانند از عهده این رقابت بر آیند و در رشته‌های بالای دانشگاهها، قبول شوند.»

اما در توضیح مطلب فوق. الف - گزینش دانش آموز در سطح اراک صورت می‌گیرد نه در سطح استان ب - امکانات آموزشی مراکز، همانند سایر مراکز بسیار محدود است ج - این دانش آموزان در مراکز دیگر شهر هم که باشند رتبه‌های خوبی کسب می‌کنند بنابراین باید کاری شود که موفقیت اراکیها را با شکست روبرو سازیم.

❑ پس از اعلام نتایج مرحله دوم کنکور ورود به مدارس راهنمایی سمپاد در سال جاری یکنفر با حال و هوای کاملاً «علیحضرتی» به خاطر عدم قبولی فرزندش آسمان و زمین را بهم دوخت تا ثابت کند که عدم قبولی فرزندش بخاطر اینست که پدر دانش آموز «نماز» نمی‌خواند و خود دانش آموز هم از خانواده شهدا نیست. متأسفانه ایشان به تنهایی ۹ ساعت وقت معاون، مدیرکل و کارشناس سازمان را گرفتند و بعد از بی نتیجه بودن تلفنهای عجیب و غریب باز هم نامه مفصلی به روزنامه «سلام» نوشت که چون به «ارزشها» و «شهدای انقلاب اسلامی» توهین شده بود ضمن پاسخ ایرادات

ایشان در ۵ بند در نهایت متذکر شدیم که: بنابراین مشخص است که آقای خ... به «خاطر عدم پذیرش فرزندشان» که هیچ ربطی به نماز خواندن یا نخواندن ایشان و فرزندشان و یا ارتباط و عدم ارتباط با خانواده شهدا و یا عدم پاسخ به ایشان باشد از هر گونه تلاشی خودداری نکرده‌اند.» که باکمال شگفتی صرفاً همین قسمت از پاسخ که تنها دلیل پاسخگویی، به روزنامه بوده است با وجود تایپ در آخرین لحظه «لاک مالی» و حذف گردیده است.

حجت الاسلام قرائتی در دبیرستان علامه حلی تهران

یکشنبه ۷۶/۷/۲۷ حجت الاسلام قرائتی از ساعت ۱۱/۱۵ تا ۱۵/۲۵ با حضور در جمع دانش آموزان و همکاران ما در «دبیرستان علامه حلی تهران» برگزاری نماز جماعت، یک سخنرانی کوتاه ۳۵ دقیقه‌ای که با نشاط خاص ایشان همراه بود و بعد پرسش و پاسخ با دانش آموزان صفای خاصی به مرکز مزبور داد.

بعد از نماز ایشان در گفتگو با ۱۵ نفر از المپیادیهای مرکز، از حساسیت دانش آموزان نسبت به مسایل عقیدتی بخصوص نماز اظهار رضایت نمود. بر اساس گزارش مرکز طرفین از این گفتگو و دیدار راضی، و دانش آموزان خواستار ملاقاتهای بعدی با ایشان هستند.

پنجمین کار سوق علوم ریاضی انجمن دانش آموختگان سمپاد «سیدعلیرضا حقیقی»

پنجمین کار سوق ریاضی انجمن دانش آموختگان سمپاد در روزهای ۱۷ و ۱۸ آبان ماه ۷۶ در مرکز آموزشی شهید بهشتی نیشابور نیشابور برگزار شد. در این کار سوق دانش آموزان پایه‌های دوم و سوم دبیرستان این مراکز، در سخنرانی‌های ۶۰ دقیقه‌ای با جنبه‌های مختلف علم ریاضی آشنا شدند. در پایان نیز، جلسه بحث و گفتگویی با حضور هیأت علمی کارسوق برگزار گردید که مانند همیشه بسیار مورد توجه این عزیزان قرار گرفت.

پس از اتمام دوره به درخواست مدیر مرکز آموزشی شهید بهشتی جلسه بحث و گفتگویی با حضور دبیران مرکز برگزار شد که طی آن فارغ التحصیلان به سئوالات این عزیزان پاسخ گفتند. در اینجا مناسب است از مدیران مراکز آموزشی شهید بهشتی و فرزنانگان نیشابور که با فراهم نمودن امکانات، ما را در برگزاری هر چه بهتر این کارسوق یاری کردند تشکر نمائیم.

هیأت علمی و اجرایی کارسوق عبارت بودند از: رضا صادقی، محسن بیاتی، محسن بهرام‌گیری

دانشکده ریاضی دانشگاه صنعتی شریف) و علیرضا حقیقی.

برنامه‌های پژوهشگاه شهیدبهبشتی

□ اولین دوره آموزش عربی سمپاد، ۳ و ۴ مهرماه ۱۳۷۶ با شرکت کلیه دبیران عربی مراکز آموزشی سمپاد و سخنرانی: سرپرست سازمان، مدیریت پژوهشی و آقایان: دکتر صدقی (بحثی در ادبیات عرب)، حجت الاسلام عبدلی (روشی نو در تدریس عربی) مهندس فریپور (گفتگو) ناصرالدین کاظمی (نشانه‌های خلاقیت) دکتر حریرچی (شعرمتعهد) دکتر شکیب (تحول شعر عربی) همراه با تشکیل کمیسیونها و گزارش آنها برگزار گردید.

□ دوره‌های کوتاه مدت گروه دانش آموختگان برق و کامپیوتر سمپاد. دوره یکم: پنجشنبه ۷۶/۷/۱۰ سخنرانی محمدرضا صدیق تحت عنوان: Simulated Annealing، پنجشنبه ۷۶/۷/۲۴ سخنرانی فرید رزازی تحت عنوان: «موجک» (Wavelet)، پنجشنبه ۷۶/۸/۷، سخنرانی مهدی فولادگر تحت عنوان: «رقابت در سیستم عامل» و پنجشنبه ۷۶/۸/۲۲، سخنرانی سعید سرکاراتی تحت عنوان: Opamp و سخنرانی ادریس رستمی تحت عنوان «بررسی روشهای تصویر برداری در پزشکی»، پنجشنبه ۷۶/۸/۲۹ سخنرانی آقای افشردی تحت عنوان «کشفی جدید در نجوم پرتوگاما»، پنجشنبه ۶ آذر سخنرانی دکتر مرتضی براری تحت عنوان: «روشهای طراحی شبکه کامپیوتری» (بررسی شبکه عصبی بدن انسان) و پنجشنبه ۲۷ آذر ۱۳۷۶ سخنرانی دکتر بهزاد بنی‌اقبال تحت عنوان: «آموزش رادیوگرافی و برش‌نگاری رایانه‌ای ریه» از دفتر پژوهشگاه گزارش شده است.

جزوات و نشریات مراکز

□ قلم، شماره اول، پاییز ۱۳۷۶، فصلنامه علمی- فرهنگی مرکز شهیدهاشمی نژاد مشهد، ۵۲ صفحه، کاری با همکاری بیش از ۵۰ نفر دانش آموز و دانش آموخته مرکز.

□ نگاره، شماره دوم، مرداد ۱۳۷۶ - گاهنامه مرکز فرزندگان رشت در ۴۳ صفحه به کوشش دانش آموزان مرکز و زیر نظر علی روشن.

□ مشکوة، شماره اول، خرداد ۷۶، ۳۸ صفحه فصلنامه آموزشی تربیتی معارف اسلامی مرکز فرزندگان رشت.

□ افق، پیش شماره آذر ماه ۷۶، مرکز شهید قدوسی قم، ۴۰ صفحه؛ با همکاری غلامرضا

گلچین، محمدرضا جورابچیان، سیدمحمدشفابخش، محمدحسن شهیدی، محمدتقی مستقیم، عباس رحمانی، محمود آزمایش، امیرعباس زادپور، امیر مهدی، همایون فکری و مهدی جعفری نیا. □ اگر مایل به معرفی نشریه داخلی مرکز آموزشی خود هستید حتماً یک نسخه از آنرا به آدرس مجله بفرستید- در غیر اینصورت از اینکه «علم غیب» نداریم تا به معرفی نشریه داخلی مرکز شما بپردازیم. ما را معذور دارید.

مدیران ستادی در مراکز سمپاد.

علاوه بر دیدارهای سرپرست سازمان، از مهرماه سال جاری از مراکز، مدیران محترم ستادی نیز از مراکز زیر بازدید و در جمع دانش‌آموزان، اولیاء و همکاران ما به سؤالات آنان پاسخ گفته‌اند: □ معاون آموزشی باز دید از مراکز قم (۷/۲۳) باز دید از مراکز اسلامشهر به‌مراه مدیریت‌های پژوهشی و مطالعات تربیتی و مدیریت فوق برنامه. □ معاون تربیتی: باز دید از مراکز شهری (۸/۲۲) به اتفاق مدیریت مطالعات تربیتی. □ مدیریت پژوهشی: مرکز راهنمایی علامه حلی ۱ تهران، مراکز راهنمایی و دبیرستان فرزنانگان تهران و مرکز علامه حلی دبیرستان □ مدیریت مطالعات تربیتی: باز دید از مراکز اصفهان (۷/۳) زنجان (۸/۲۹) به علاوه مواردیکه به‌مراه دیگر همکاران در مراکز حضور یافته‌اند. □ مدیریت شهرستانها: باز دید از مراکز شهرهای قزوین (۷/۱۷) کرمانشاه (۷/۲۳) بندرعباس (۸/۱) زاهدان (۸/۱۷) کاشان (۸/۲۸) و شیراز (۹/۲) □ مدیریت پذیرش و امتحانات: باز دید از مرکز راهنمایی علامه حلی ۲ تهران، سفر به شاهرود در آبان ۷۶ به‌مراه چهار نفر از برگزیدگان المپیادهای جهانی شیمی، فیزیک و ریاضی آقایان: محمدرضا شادکام، سیدمهدی انوری، مهدی کشاورز و احمد مرشدیان

نتایج تیم ملی المپیاد کامپیوتر مشخص شد.

تیم ملی المپیاد کامپیوتر کشورمان به مقام ششم جهان دست یافت. در این المپیاد که ۵۶ کشور جهان در آن شرکت داشتند کشورهای روسیه، چین، اسلواکی، لهستان، لتونی رتبه‌های اول تا پنجم را کسب نمودند. خانم مانا تقدیری (فرزانگان تهران) و آقایان محمد تقی حاجی‌آقایی (شهید بابایی

قزوین) و مهدی میرزا زاده (شهید صدوقی یزد) موفق به دریافت مدال نقره و آقای سید بشیر سجاد (شهید اژه ای اصفهان) موفق به دریافت مدال برنز گردیدند. لازم به ذکر است که خانم تقدیری تنها دختری بود که از بین کلیه شرکت کنندگان دختر در این المپیاد مدال کسب کرد. و عملاً نفر اول اول دختران جهان در کامپیوتر گردید سال گذشته تیم ایران مقام هشتم جهان را کسب کرده بود و امسال تیمهای دانمارک، تایوان، رومانی، مجارستان، انگلیس، آمریکا و آلمان از نظر رتبه تیمی، بعد از ایران قرار داشتند.

نفرات برتر کنکور سراسری سال ۱۳۷۶

در مجموع چهار رشته تجربی، ریاضی - فیزیک، هنر و علوم انسانی از مراکز سمپاد در گروه تجربی به ترتیب: شهاب اناری (علامه حلی تهران اول) پیمان فارسی (شهیدسلطانی کرج دوم) علیرضا رادمنش (علامه حلی تهران سوم) ندا یوسفی اقدم (فرزانگان تهران، پنجم) رامون غضنوی املشی (میرزا کوچک خان رشت، ششم) امیر آذین حاجی اشرفی (علامه حلی تهران هشتم) آزاد سادات خضری (فرزانگان تهران، نهم) علی رفائی (علامه حلی تهران دهم) جزء ده نفر اول بودند.

■ در گروه آزمایشی ریاضی - فیزیک: امیرپویا کاوسیان و علی حرمتی (علامه حلی تهران اول و دوم) پرستو آئین (فرزانگان تهران سوم) محمدرضامیبیدی و سیدعلی معتمدی (علامه حلی تهران چهارم و نهم) جزء ده نفر اول بودند.

■ در گروه علوم انسانی شرکت کننده ای نداشتیم ولی در گروه آزمایشی هنر محسن بی پروا از علامه حلی تهران و طاهره روحانی از فرزانگان تهران اول و دوم شدند. لازم به یادآوری است محسن بی پروا و محمدرضا میبیدی فارغ التحصیل سال جاری نبودند و ۳۲ نفر نیز از مراکز سمپاد به خاطر کسب مدال طلای کشوری در چهار المپیاد، بدون شرکت در کنکور سراسری وارد دانشگاهها شدند.

نامه‌های رسیده

«اللّٰه سمیع علیم»

با عرض سلام و خسته نباشید.

آقای دکتر در همین ابتدا از اینکه مصدع اوقات شریف شما می‌شوم پوزش می‌خواهم ولی فکر می‌کنم به اندازه‌ای وقت داشته باشید که درد دل یک دانش آموز را بخوانید.

من دانش‌آموز سال سوم ریاضی فرزندگان هستم، امسال برای شرکت در المپیاد موفق به کسب مجوز از مدیره مرکزمان نشدم فقط به خاطر چند صدم، نمی‌دانم آخر تاکی می‌خواهد این نظام آموزشی غلط در کشور ما باشد. آخر کجای دنیا استعداد را با نمره آنهم صدم آن حساب می‌کنند؟ آخر کجای دنیا می‌گویند ۱۷ با ۱۶/۸۲ فرقی دارد که اگر ۱۷ بگیری لایقی و ۱۶/۸۲ به درد هیچ چیز نمی‌خوری، هر چه اصرار کردم، خواهش کردم فایده‌ای نداشت نه اینکه خواسته باشم شانسی شرکت کنم، نه باور کنید من بین ۲ کلاس هر ۲ سال نمره فیزیکم بالاترین نمره بوده در آینده‌سازان (مسابقه علمی) من فیزیک ۱۰۰ درصد می‌زنم، مسائلی را حل می‌کنم که حتی دبیرمان تعجب می‌کند، بدون کمک از کسی (من بچه بزرگ خانواده‌ام، پدرم لیسانس ادبیات و مادرم فوق دیپلم دارند و هیچکدام تخصصی در این زمینه ندارند) اما به خدا باور کنید هر چه گفتم هیچ فایده‌ای نداشت (نرود میخ آهنی بر سنگ به قول یکی از بچه‌های عصبانی) ایشان (مدیرمان) گفتند:

«من باید تابع مقررات باشم، برای من مسئولیت دارد و ...» آخر مگر من چند صدم بیشتر از آنها می‌خواستم، دادن آن که جرم نیست من مطمئن بودم اگر در المپیاد در سطح شهر شرکت می‌کردم با

یاری خدا حتماً جز نفرات اول شهر بودم، ولی افسوس که دیگر گذشت ...
این مسأله بود تا اینکه در تاریخ ۷۶/۷/۱۷ روز پنج شنبه ما سر کلاس بودیم که خانم مدیر آمدند و گفتند: «بچه‌هایی که شرط المپیاد را دارند، زود بروند بالا، المپیادی‌های سال‌های قبل سمپاد آمده‌اند می‌خواهند چند ساعتی کلاس تشکیل دهند.»

خلاصه هر چه اصرار کردم گفتم خانم مدیر فقط یک ساعت را اجازه بدهید بروم سر کلاس گفتند: «من معذوریت دارم، نمی‌توانم اجازه بدهم و ...» نمی‌دانم با شرکت من یکی، کلاس به هم می‌ریخت یا من فقط آنجا زیادی بودم و چیزی بارم نبود و کلاً خالی، آن زنگ را با هر زحمتی که بود گذراندم تا اینکه تعطیل شدیم ولی از آنجایی که اگر نیت خالصانه باشد خدا کمک می‌کند دبیر فیزیکمان با آنکه آنروز در مدرسه درسی نداشتند ولی به خاطر مسأله شخصی به مدرسه آمدند و وقتی فهمیدند که مشکل من چیست، وساطت مرا پیش خانم مدیر کردند و او بالاخره با کلی منت گفت: «فقط به خاطر شما آقای ...، فقط به خاطر اینکه رویتان را زمین نیندازم، برای من مسئولیت دارد، برای من سنگین است که بدون مجوز کسی را بفرستم و ...» و من توانستم از کلاس بعد از ظهر استفاده کنم.

خدای من چه ساعتی بود، چون با زحمت توانسته بودم در این جمع شرکت کنم تصمیم جدی داشتم که حداکثر استفاده را بکنم. تا آن روز هیچ زنگ ریاضی برای من به این سرعت نگذشته بود و از آنجایی که خدا خواست من یکی از مسائلی را که در کلاس مطرح شد بتوانم حل کنم و بار دیگر به خودم ثابت شد که هیچ چیز کمتر از بقیه ندارم، بعد از این کلاس ۱/۵ ساعته، فقط تقریباً نیم ساعت دیگر وقت داشتیم که آقای ... به کلاس آمدند بچه‌ها درباره نحوه کارشان و غیره سوالاتی می‌پرسیدند تا اینکه ضمن صحبتشان گفتند: «اگر مدرسه راه بیاید می‌تواند شرط معدل را حل کند ما بچه‌هایی در المپیادها داشته‌ایم که بدون شرط معدل صرفاً به خاطر علاقه قلبی فراوان در آزمون شرکت کرده و خوب، مقامهای خوبی را نیز بدست آورده‌اند.»

اما دیگر برای من دیر شده بود، فردا صبح یعنی روز جمعه امتحان المپیاد بود و کارتها صادر شده بودند و من تمامی آمال و آرزوهایم درهم ریخته بود شاید هم اشتباه کرده بودم و نباید زیاد امید می‌بستم اما به هر حال ...

اما در تابستان سال ۷۶ کلاسی تشکیل نشده بود برای آنانکه سال اول شرط معدل نداشته و سال دوم بدست آورده بودند اما مدرسه ما در ۲۰ مهرماه از آن با خبر شد، یعنی ۲ روز بعد از امتحان،

وقتی به دفتر رفته و این مسأله را گفتیم مدیر گفتند: «خودتان باید مراجعه می‌کردید و می‌پرسیدند!» آخر یکی نیست بگوید مگر اداره محل رجوع دانش آموزان است که هر کس که رسید سرش را بیاندازد و برود اداره، مدرسه پل ارتباطی میان اداره و دانش آموزان است، یا اینکه ما علم غیب داشتیم و در آنجا هر روز بودیم که ببینیم چه کسی می‌رود و چه خبر است. خلاصه کلام برای این آزمون حق عده بسیاری از ما ضایع شد.

آقای دکتر ملتمسانه خواهشمندم جواب نامه مرا بدهید، اگر حرف ناحساب می‌زنم مرا قانع کنید و اگر حرف، حساب است چرا هیچ کاری انجام نمی‌گیرد.

از اینکه زیاد نوشتم مرا ببخشید و به من بایستی حق بدهید. زیرا من به خاطر همین مسأله: ۱- از طرف خانواده تحت فشارم، ۲- در مدرسه پیش رقیبانم احساس شکست می‌کنم؛ لذا برای درد دل شما و مجله خوبتان را که بسان سنگ صبور ما هستید انتخاب کردم.

باکمال احترام و تشکر فراوان

سوم ریاضی - فرزنانگان

استعدادهای درخشان: مشابه این نامه را از عزیزان دیگری هم داشته‌ایم. مطالب مطروحه در این نامه از جهات مختلف قابل تأمل است. الف: در هیئت امناء باشگاه دانش پژوهان جوان ضوابط معدل به ثبت رسیده است. ب: سرپرست سازمان جزو همین شورا هستند. ج: سرپرست سازمان با چندین بار تلاش نتوانستند هیئت امناء را قانع سازند که شرط معدل برای دانش آموزان سمپاد به علت سخت‌تر بودن امتحانات لغو و بجای آن افراد فاقد معدل لازم از طریق شورای دبیران معرفی شوند. د: سازمان خود را مقید به رعایت قوانین می‌داند. ه: به مدیران مراکز توصیه شده است اکنون که مصوبه هیئت امناء باشگاه حضور عزیزانمان را در المپیادها محدود کرده است. دبیران از «سخت‌گیری بی‌جا» خودداری نمایند. و: نباید از مدیری که مقررات را رعایت می‌کند گله‌مند بود. ز: خانواده هم نباید دانش‌آموز را برای یک امر عادی، تحت فشار قرار دهند. ح: این عدم حضورها دلیل بر شکست و احساس آن نیست. ط: بهر حال اگر قرار باشد معدل ذکر شده را رعایت نکنند کدام دانش‌آموز را با چه معدلی باید گزینش نمود؟ ی: وبلاخه پیگیری شما قابل تقدیر است.

بنام خدا

سرپرست محترم سازمان - برادر ارجمندم آقای دکتر اژه‌ای

با سلام و عرض تشکر

حاج آقا حدود ساعت ۱۰،۹ دیشب از مدرسه قصد رفتن به خانه را داشتم که یکی از بچه‌ها مصاحبه شما را در روزنامه آورد. و با دیدن جملات بسیار زیبا و سنجیده شما، (که انگار مدت‌ها روی آن کار کرده‌اید!!، واقعاً، جداً ... نمی‌دانم چطوری بگم خلاصه از ته دل کیف کردم و خوشحال شدم و بی‌پولی و مصیبت لوله کشی مدرسه و را فراموش کردم.

حالا خجالت می‌کشم بگم ولی برای خالی شدن خودم اجازه بدهید بگم، گهگاهی، بعضی اوقات، از فرط خستگی زیاد و محاط شدن در گرفتاریها و مشکلات جور واجور، بخصوص بعضی وقتها که دیروقت یا آخر شب می‌رفتم خانه، به ویژه اگر در طی روز به آدم «از خود راضی» و ... بچه‌های مدرسه را به بی‌دینی متهم کرده باشد و به رخ ما کشیده باشد که برای یک مشت از خدا بی‌خبر جون می‌کنیم و... در یک چنین مواقعی تو ماشین موقع رفتن بعضی اوقات شیطان می‌اومد سراغ من که بابا آقای دکتر که از وضع تو خبر نداره مشکلات تو را که نمی‌دونه و ...

باور کنید حاج آقا دیشب تا دیر وقت با عیالم - که بسیار خانم فداکار و بردباری در برابر وضع کاری من است، الحمدلله - صحبت می‌کردم و خودم را سرزنش که من کجا و دکتر کجا و مطمئن شدم که شما همیشه هزاران فرسنگ جلوتر از ما، مشکلات ریز و درشت ما را می‌بینید و به فکر ما هستید. در هر صورت مؤید و موفق باشید و خدا توفیق خدمتگزاری به این مملکت در رکاب شما بزرگوار را به ما عنایت بفرماید.

مدیر مرکز

استعداد‌های درخشان: این نامه را با همان نگارش خودمانی‌اش به این دلیل آوردیم که اوج عشق و شیفتگی اکثر مدیران مراکز «سمپاد» را به ارزشها و صبوری آنها را در مقابل تهاجمات کلامی و کمبودها بیانگر باشیم. سرپرست سازمان در هنگام استقبال از المپیادیه‌های پیروز ایران اسلامی در فرودگاه مهرآباد، مسائلی از مشکلات سازمان، نگرش افراد به سازمان و شیفتگی و عشق آنانکه به سمپاد کار می‌کنند را شتابان بیان نموده بودند و مدیر خسته از کار برگشته ما به درج قسمتی از همین مصاحبه که درک وضعیت او توسط سرپرست سازمان است - قانع است. خدایا چه زیباست داشتن چنین همکارانی، هرچند برخی از آنانکه با کوچکترین مشکلی در ارتباط با این عزیزان روبرو می‌شوند، چشم می‌بندند و هرچه می‌خواهند می‌گویند یا می‌نویسند بدون آنکه بخواهند باور کنند که خدایی است.

بسمه آنکه چه نیک جهان را به خوبیها آراست

باعرض سلام و خسته نباشید خدمت جناب آقای دکتر اژه‌ای و تمام شیفتگان آینده ایران عزیزمان. و عرض سلام و ارادت حضور تمام کسانی که در مراکز ارومیّه عاشقانه خود را وقف شکفتن فرزندان این خطّه سبز می‌کنند. بیست و هشتم مهر، اولین سالروز یکی از زیباترین ایثار و فداکاریهای تاریخ استعداد‌های درخشان ارومیّه را خدمت جنابعالی و آقای قنبری، خانم زرینی و سایر عزیزان مسئول و دلسوز فرزندان ارومیّه تبریک می‌گویم.

من «افسانه نجار دلشادی» یکی از هفت ساله‌های فارغ التحصیل فرزندان ارومیّه هستم، می‌خواستم گوشه بسیار کوچکی از بزرگواری و تعالی آن عزیزان را برایتان به تصویر بکشم. پیشترها بارها قلم به دست گرفته‌ام تا هر چه در دل دارم بنویسم، اما هر بار احساس کرده‌ام، که هفت سال دیگر می‌باید که فقط از زیباییهای آن بهشت کوچک زمینی تعریف کرد و من هر چه بنویسم آنقدر کم است که در مقابل بزرگی آنها حتی کلمه‌هایم آب می‌شوند. نمی‌دانم از کجا آغاز کنم. از آن کولاک‌کی که شاهد زیباترین خوبیهای عالم بود. و آن پنج فرشته‌ای که نه‌راسیدند از گردنه‌های زمستانی و خطرناک و سختی راه به جان خریدند و تا تبریز آمدند. آمدند تا مرا روی تخت ۴۹ بیمارستان به خودم به گذشته‌ام و به آینده‌ام پیوند بزنند.

گرمای وجودشان و طنین محبتشان چه نیک کولاک زمستان ۷۲ را شرمنده ساخت و در دستهایشان چه نوری آوردند و در رگهایم ریختند آری آنروز با آمدنشان در دستهای سرد و مرده و بی‌روح من آرزویی نو دوباره جان گرفت. بزرگواریشان سر آغازین زیبایی بود برای تلاش و تقلّایی دوباره، برای شنیدن زنگ مدرسه، و برای از نو ساختن‌ها، و آنروز آنها مرا برای مبارزه‌ای عظیم برانگیختند. هر چند وقت یکبار طنین تلفن ایستگاه پرستاری ایثار و گذشتشان را بر دنیا فریاد می‌زد. ساعت دو، وقتی خانم زرینی به خانه می‌رسید، ذهن تشنه و منتظر مرا با صدای مهربانش مالا مال از آرزوهای قشنگی می‌ساخت که شاید هیچ کس امید برآورده شدن آنها را نداشت.

روزی که فرسنگها دور از مدرسه، در تنهایی اتاقم آنها را یافتم، برای بازگشتم به مدرسه نذر کردند. و من در میان همه‌ی یک روز بهار به مدرسه بازگشتم و دیران صمیمی و دلسوز آن مقدّسخانه آسمانی دستهایم را گرفتند و نگذاشتند قدمی با آرزوهایم فاصله بگیرم. همه جانگران من، پایه‌پای من، با من و همیشه در کنار من بودند. من هر روز بیشتر از پیش روحم با لحظه‌لحظه‌های مدرسه می‌آمیخت. در غم از دست دادن برادرم و تنها شریک لحظه‌های تنهاییم، دستهایم را چه مهربان

می‌فشرده و چه بزرگوارانه همیشه در کنارم بودند و با بی‌نهایت وجودشان تنهایی را برایم به صفر می‌رساندند.

قسم به کعبه‌ای که شاهد راز و نیاز بنده خوب خدا خانم زرینی بود و قسم به لحظه‌های دعای او، قسم به جمله ناتمام از همین آقای قبری و قسم به تمام نیکی‌هایی که بی‌کرانشان هرگز در کلمه و کلام نمی‌گنجد، من مدیون خوبیهای آنجا و بی‌مدرسه هیچم. بزرگترین مرحمت خدا در زندگی من نعمت پیوستنم به این خانواده بزرگ و آسمانیست.

بیست و هشتم مهر پارسال نذر آنها قبول افتاد و در میان شادی بی‌نهایت همه مراسم قربانی من به خاطرات شاد و جاودانه فرزندان پیوست. آری، پاییز پارسال تمام گل‌های شهرمان برای چنین تعالی و مهربی شکفت و دستها مهربانانه گل کرد.

جناب آقای دکتر اژه‌ای، پدر بزرگوار سازمان، خاطره جشن پایان تحصیلی ما، با حضور خوب شما نورانی بود. لحظه‌ای که لوح مرا می‌دادید، آفرین گفتید بر مبارزه‌ای که کردم و مقاومتی که نشان دادم و من آنوقت آنقدر حرف در دل داشتم که نتوانستم انتخاب کنم، در آن لحظه چه بگویم. امروز می‌گویم آن تحسین و آفرین لایق همانهایی است که بارها و بارها گفته‌ام مدیون لحظه‌های خوب زندگی آنهایم. روزی که جوی خون قربانی در سبزی چمنهای اردوگاه برای خود راه می‌گشود، جمله آقای قبری که گفت: «افسانه وقتی ما این قربان را نذر می‌کردیم...» و چه زیبا و عارفانه ناقص ماند. آری و همه می‌دانستند، آنجا ایستادن من با سلامت کامل با پیشانی که به انگشت آغشته به خون قربانی خانم زرینی آراسته شده بود، آرزوی همه آنها بود. آن لحظه‌های زیبای عمرم را که با ارزشترین سرمایه زندگی‌ام است، تقدیم می‌کنم به تمام خوبیهای ارومیه و آقای دکتر اژه‌ای و تمام کسانی که از خانواده خوب این هشت پرتلائیند. و آنرا عاشقانه دوست دارند. همیشه آرزو کرده‌ام کاش لایق این همه کرامت خدا و محبت خوبان باشم. شکر می‌کنم خدای خوبم را، و تشکر می‌کنم از پدر و مادر صبور و فداکارم، مدرسه بزرگوارم و جناب آقای دکتر اسودی پزشک معالجم و تمام عزیزانی که برای لحظه‌های زندگی‌م صمیمانه تلاش کردند.

دوستدار همیشگی سازمان: افسانه نجار دلشادی

فارغ‌التحصیل ۷۶ فرزندان ارومیه

استعدادهای درخشان: این نامه را از آنجا منعکس نمودیم تا مقاومت یکی از فرزندان سمپاد که با

انتقال به خدای بزرگ در حالیکه صرفاً امید و توجه به خدا می‌توانست او را نجات دهد، دوران

شیمی درمانی را پشت سر گذاشت در حالیکه داس مرگ برادر جوانش را در همان ایام ربوده بود و الحمدلله با همه نگرانی‌هایی که مسؤولان مرکز و ما داشتیم، با مقاومت و روحیه قوی بر تهاجم سرطان پیروز شد. شادابی بیشتر او را در پناه حق خواستاریم.

به نام خدا

باسلام حضور شما مسئولین محترم سازمان:

من یکی از دانش آموزان مرکز فرزنانگان آبادان هستم. از زحمات زیادی که شما مسئولین محترم سازمان می‌کشید کمال تشکر را دارم و همچنین از دست اندر کاران و تهیه کنندگان مجله مفید و سودمند استعداد‌های درخشان.

نمی‌خواهم از نبودن امکانات و مشکلات صحبت کنم چون این مشکل دیرینه مرکز ماست که خودتان نیز اطلاع دارید. البته با لطف و مرحمت شما هر سال بهتر از سال قبل می‌شود و این را مدیون شما مسئولین محترم هستیم اما بعضی موارد است که به امکانات ربطی ندارد مثلاً کارسوقهایی که برای مراکز دیگر در طی این چند سال برگزار کردید. چرا برنامه‌های کارسوقها و پی‌گمانها و دوره‌های آشنایی با ریاضی، کامپیوتر، فیزیک، شیمی، زیست را بیشتر برای مراکز اصفهان، تهران، زنجان، یزد و ارومیه و... برگزار می‌کنید. لطفاً برنامه‌هایی نیز برای مرکز ما در نظر بگیرید. البته به خاطر «کارسوق زیست شناسی» که تنها کارسوق در طول این پنج سال بود بسیار متشکریم ولی این را در نظر داشته باشید که کارسوق زیست آبادان و خرمشهر بسیار مختصر و متفاوت با مراکز دیگر بود و شاهد کم لطفی سازمان به مرکز ما بودیم.

چرا سؤالات امتحانات سراسری آسان و تعداد آنها کم است. لطفاً به دبیران مراکز بگویید قبل از امتحانات سراسری این قدر در دل بچه‌ها دلهره ایجاد نکنند چون این امر باعث می‌شود بچه‌ها پاسخ سؤالات را به خوبی پاسخ ندهند. من فکر می‌کنم عده‌ای که می‌گویند سؤالات امتحانات سراسری سخت و مشکل است دانش آموزانی هستند که تحت تأثیر صحبت‌های دبیران و مسئولین مدرسه قرار گرفته‌اند یا خود در درس ضعیف بوده و امتحان در هر صورت که باشد برای آنها مشکل و سخت خواهد بود و سراسری بودن سؤالات بهانه‌ای برای آنهاست. امیدوارم با همکاری شما و مدیر مرکزمان کارسوقهایی در سال تحصیلی ۷۷-۷۶ داشته باشیم.

زینب رجبی - فرزنانگان آبادان

استعداد‌های درخشان: امیداوریم با همت مدیریت مراکز آبادان - خرمشهر و با استفاده از توان فارغ‌التحصیلان خوزستانی «سمپاد» و دیگر فارغ‌التحصیلان، کارسوقهای بیشتری را فوق برنامه برای مراکز خوزستانی بخصوص آبادان - خرمشهر، پیش بینی کنند.

تأکید سازمان بر اینستکه حتی اگر امکان حضور در مرحله نهائی کارسوقها نیست کلیه مراکز در مرحله مقدماتی شرکت داده شوند. در مورد سؤالات امتحانات سراسری سعی خواهد شد به مراکز در مجموع فشار وارد نشود.

بسمه تعالی

در پی درگذشت ناگهانی استاد ارجمند جناب آقای احد اشکریز دبیر زیست شهیدمدنی تبریز بر خود واجب دانستم تا چند سطری را در یاد او برای چاپ در مجله به نگارش درآورم امیدوارم مورد توجه شما بزرگواران قرار گیرد.

محمود فیضی - سال سوم ریاضی

درانتهای عطش آفتاب می نوشید	کسی که از دل او شعر آب می جوشید
کسی که از ورق سرخ گل کتابی داشت	برای پرسش و تردید ما جوابی داشت
کسی که با تپش مرگ زندگانی کرد	کسی که، با همه چیز خویش مهربانی کرد
به کشف مشرق خورشیدهای دیگر رفت	هزار مرتبه از ابرها فراتر رفت

آخرین روزهای گرم تابستان را پشت سر نهادم خود را مهیای حضوری دوباره در کلاسهای درس و تجدید خاطرات با دوستان و معلمان می کردیم که خبر واقعه ای تلخ و باورنکردنی دل‌های همگی مان را پر خون کرد. خبر این بود که احد اشکریز دبیر زیست به دیار باقی شتافته است.

ای کاش آنروز که در مدرسه، برادرانه با ما خداحافظی کرد و حلالیت خواست به دورش حلقه می زدیم و به او التماس می کردیم که اگر رفتنت را بازگشتی نیست. هرگز مرو. ولی افسوس که ندانستیم. هر روز و هر بار که با مشکلی گریبانگیرش شدیم، کسی که قلعه هراس را پیش رویمان درهم می شکست او بود، کسی که برای هر دلنگرانی و ناامیدی مان امیدی تازه می بخشید او بود و چه سخت بود جدایی از او، برای ما که از سال اول راهنمایی تا دوّم دبیرستان، شاگردش بودیم و او معلممان بود نه تنها معلم زیست که معلم زیستن.

هر کس که این خبر را می شنید گویی کمرش می شکست، اشک غم چشمان همگی مان را در بر گرفته بود چه شاگرد، چه معلم و چه مدیر و ناظم همه در هجرش چون پروانه سوختیم. چراکه او نه یک معلم که پدری بود برای مرکز تبریز.

بالاخره این شمع پرنور را که چون مهتاب پهنای کلام را روشنایی می‌بخشید و چون آفتاب شکوه سبزشدن را به ما می‌آموخت، روی دستانمان به آغوش خاک سپردیم. در حالیکه مصرعی را که همیشه ورد زبانش بود تکرار می‌کردیم:

بسته به زنجیر منم، دور مشو، دور مشو

استعدادهای درخشان:ضمن همدردی خانواده سمپاد با کلیه عزیزانمان در مراکز تبریز و خانواده محترم همکار از دست رفته، امیدوارم فرزندان ما چون آن عزیز سختکوشی و خداپاوری را فراموش ننمایند.

به نام او که پروردگار جدا بیهاست

یک نامه برای او که جدایی می‌افکند!

روز آخر، ۲۵ اردیبهشت ۷۶ - ۵شنبه چقدر گریه کردیم، چقدر دادزدیم، چقدر به مسئول سازمان در گیلان التماس کردیم، چقدر از مدیر مدرسه خواهش کردیم که شما را به خدا به سازمان نامه بنویسد و بگوید ما را از هم جدا نکنند، ما سه سال با هم بوده‌ایم، در این سه سال همدیگر را فهمیده‌ایم، همدیگر را درک کرده‌ایم، اما افسوس....

گریه و تنها گریه بود که التیام بخش زخم قلبهایمان بود و به آغوش کشیدن همدیگر برای آنانی که سال دیگر با ما نخواهند بود.

اما وقتی نتایج کنکور و کلاس بندیها اعلام شد فهمیدیم که از کلاس ما همه قبول شده‌اند و به یاد آوردیم که بچه‌های کلاس برای هر کدام، انزلی، بی‌بی‌حوریه، یک شمع روشن کرده بودند تا همه قبول شدیم ولی کسی برای اینکه در یک کلاس باشیم شمع روشن نکرده بود! وقتی نتایج اعلام شد.... یک دیوار چقدر راحت بند وحدت ما را پاره کرد. یک دیوار چقدر راحت «اتحاد» را «تجزیه» کرد. آخر این دیوار چگونه توانست یاد روزهای تلخ و شیرین راهنمایی را از مغزهایمان بدور کند؟ چگونه توانست دوستیها را به هم بزند؟

این دیوار را باید شکست. مگر ما و آن کلاس چقدر با هم اختلاف معدل داشتیم؟ نمی‌شد فقط ورودیهای جدید را یکی این کلاس، یکی آن کلاس می‌انداختند؟ لعنت به این دیوار شیطانی!! لعنت به او که چشم دیدن دوستیها را نداشت لعنت به این دیوار شیطانی!!!

شکوفه شفیعی

اول دبیرستان فرزنانگان رشت

استعداد‌های درخشان: عزیزان ما از چند شهر آنچنان از به کلاس دیگر رفتن یکی از دوستانشان کلافه شده‌اند که شگفت‌زده شدیم. چهار سال دیگر چه می‌کنید؟ مگر امکان تماس در غیر از ساعات درس در مدرسه ندارید. اما جالب‌تر اینست که اگر شما شمع هم نذر نکرده بودید چون دانش‌آموزان مرکز موفقیت لازم را کسب کرده بودند. همه قبول می‌شدند. تفکیک دانش‌آموزان هم عمدتاً بر اساس امتیاز کنکور ورودی است که سعی می‌شود «وزن علمی» کلاسها رعایت شود. چون قطعی است اگر تفاوت معناداری بین کلاسها باشد یک کلاس افت شدیدی را خواهد داشت و ما نمی‌توانیم وضعیت کلاسها را به احساس عاطفی شما عزیزان که برایمان بسیار زیبا و احساس برانگیز است - گره بزنیم.

بنام خدا

سلام، سلام بر شما و سلام بر تلاش‌هایتان و سلام بر اندیشه‌هایتان.
سلام بر شما و سلامتی از آن شما، که سلام، سلامتی آورد و سلامتی، اعتقاد؛ اعتقاد، شور؛ شور؛ امید؛ امید، عشق؛ عشق، همت؛ و همت، تلاش آورد. پس سلامتی از آن شما و همه خوبان باد که تلاش لازمه ماندن و کار کردن است.
همیشه نقطه شروع حرکت، نقطه اوج حرکت است.
چرا که اگر بالی برای پریدن نباشد، یادآوری آسمان، آسان نیست.
همیشه می‌گفتیم فاصله بزرگ تا کوچک بسیار بلند است و نا تمام، اما آموختیم هر ناتمامی را اتمامی است به زیبایی یک لحظه دیدار، و آموختیم هر بلندی را می‌توان کوتاه ساخت با صمیمیت یک سلام.
همیشه می‌گفتیم مگر آسمان به زمین بیاید که در این دیار دورافتاده (از سازمان) «کاری» آنقدر «سوق» یابد که به مرحله اجرا و نتیجه برسد،
اما آموختیم که اگر هدف خدایی باشد، می‌توان با تلاشی خدایی آسمان را هم به زمین دوخت.
همیشه می‌گفتیم همیشه همه چیز همیشگی است،
اما آموختیم که آن همیشه‌های همیشگی را کنار باید زد و همیشه همه چیز را تازه باید ساخت.
همیشه می‌گفتیم باران همیشه سیراب، از با قطره بودن لذتی نمی‌برد،
اما آموختیم که باران هم می‌تواند تشنه باشد،
و آموختیم فقط انسانهای کوچک نیستند که از با هم بودن چیزی می‌آموزند، که انسانهای بزرگ هم با

آموختن، چیز می‌آموزند.

همیشه می‌گفتیم با هم بودن یک تجربه است که اگر خوب بود باید آن را تکرار کرد و اگر ... اما آموختیم که با انسانهای بزرگ بودن بهترین تجربه‌هاست و تکرار آن شاید زیباترین، یادآوری باشد.

همیشه می‌گفتیم آنهایی که مثل آب زلاند از فلان وسیله و فلان امکان بهره بردند، اما آموختیم که زلالی آب از برهنگی باران است ...

و اینها هر چه بود، نبود. که گوشه‌ای از بودها، بود.

و ما این آموخته‌ها را آموختیم در دو روز با هم بودن،

در دو روزی که اولین کارسوق کامپیوتر در مراکز علامه حلی و فرزنانگان همدان برگزار شد.

و ما این همه را از کسانی داریم که اوائل مرداد ماه ۷۶ با یاد خدا و اراده‌ والا، تلاش خود را برای آغاز خدمتی نو و جدید، شروع کردند. یعنی همان فارغ‌التحصیلان، همان آشناهای دیروز و دوستان امروز، و همچنین مدیران محترم دو مرکز در همدان.

و بالاخره (در بیست و سوم مرداد ۷۶) با آزمون سه سؤالی و پنجاه امتیازی کلنگ بنای اولین کارسوق کامپیوتر را در ذهن دانش‌آموزان سال اول و دوم دبیرستان مراکز علامه حلی و فرزنانگان همدان زدند.

و در روزهای دوازدهم و سیزدهم شهریور ۷۶ تلاش مسئولان و فارغ‌التحصیلان و دانش‌آموزان با حضور گرم و صمیمی همه میهمانان محترم به نتیجه رسید، و افتتاحیه با ذکر خدا آغاز شد و اختتامیه با حمد خدا پایان یافت. همیشه می‌گفتیم کارهای بزرگ سزاوار سپاسهای بزرگ هستند که ما از بیانشان عاجزیم.

اما آموختیم، در همان روزها بود که آموختیم، کلامی بسیار کوچک می‌تواند امتداد نقطه‌ شروعی بسیار بزرگ باشد، هر چند فاصله کوچک تا بزرگ ناگفتنی است.

البته نمی‌توان خاطره آن آموخته‌ها را در چند سطر زنده کرد.

اما شاید چند سطر که به پاس قدردانی نوشته شوند بتوانند یادآور آن یادگارانه‌های عزیز باشند.

پس خسته نباشید و خدا قوت می‌گوییم به دبیر محترم کارسوق، اعضای محترم کمیته اجرایی و سایر فارغ‌التحصیلان و دانش‌آموزان عزیزی که با زحمات فراوانشان کسب تجربه‌ای بزرگ را برابمان

به ارمغان آوردند، و وظیفه ماست به پاس این هدیه بزرگ از آنان سپاسگذاری نماییم. شاید تلاش بعضی از این دوستان در بیش از دو ماه و تلاش بعضی دیگر در یک لحظه خلاصه شود، اما آموختیم، در همان روزها بود که آموختیم، این لحظه‌هایی هستند که ماهها را می‌سازند، که اگر یک لحظه تلاش نبود، شاید هرگز نتیجه دو ماه تلاش را نمی‌دیدیم. هر چند که می‌دانیم لحظه‌ها در بی نهایت هم که ضرب شوند حاصل یک روزه را نمی‌دهند! ... همچنین باید تشکر کرد از سخنرانان محترمی که (همگی از فارغ‌التحصیلان سازمان بودند) و دعوت این کارسوق را پذیرفتند و با لطفشان ساعتی مفید و با ارزش و به یادماندنی را برای دانش‌آموزان شرکت‌کننده فراهم ساختند.

باتشکر فراوان

نماینده‌ای از طرف دانش‌آموزان سمپاد - همدان

استعدادهای درخشان: با اینکه گزارش عزیزانمان از مرکز فرزندگان در مورد « کارسوق کامپیوتر » در مراکز سمپاد همدان مربوط به تابستان بود ولی بخاطر ضرورت گسترش این کارسوق‌ها و فاصله داشتن همدان - با وجودیکه از اولین فرزندان سمپاد است - از برنامه‌های گسترده، امیدواریم گزارش‌های بعدی از کارسوق‌های بیشتر حکایت کند و یک کارسوق اینهمه ذوق زدگی نیاورد.

هو الحق

ضمن عرض سلام و خسته نباشید. همه درودها و سپاسهایم نثارتان باد. برای همه چیز. مسابقه‌ای با شکوه، عرفانی، خواهرانه و بسیار عالی. سفری آموزنده و خاطره‌انگیز، هوای فرحبخش، مکانی خوب. هم‌سفران مهربان و با صفا و طرح جالبی که برای اختلاط بچه‌های شهرهای مختلف داده شده بود. دیدار با مسئولین و برخورداری از برخورد خوب هموطنان آذری. اذان‌گفتنهای دسته جمعی، بحث‌های فلسفی و قسمت کردن خاطره‌ها. گردشهای با نشاط. رفتن به مزار شهدا و کلاس خودسازی. و در نهایت برخورداری از سخنان ارزنده آقای اژه‌ای و آقای ناصرزاده و سایر مسؤولین و دریافت جوایزی ارزنده. و بالاخره بجان خریدن آنهمه صفا و عروج و ایثار به تمام معنا

از شما بخاطر همه چیز متشکرم
براستی اکنون بهیچ وجه حاضر به ترک سازمان نیستم بهیچ وجه حاضر نیستم این همدلی پاک را از دست بدهم.
نیشابوری هستم و مانند بچه‌های همه مراکز تازه تأسیس دچار کمبودها و مشکلات و لیک مفتخر به این عضویت
احساس عبودیت و خشوعی که بعد از بازگشت از شهر ارومیه مرا گرفته بود چنان بود که پاک دگرگونم کرد و ممنونم از خدا
و حال برای بار دوم مراتب سپاس مرا بپذیرید.
آخر ساعت اول بود و ما کامپیوتر داشتیم. خانم مدیر گفتند: بچه‌ها به کلاس سوم تجربی بروید.
- چرا؟
- هر کس شرایط شرکت در المپیاد ریاضی را دارد.
- خوب چرا؟
- برندگان المپیاد سال ۷۶، برگزیدگان المپیاد ریاضی اینجا هستند و ... و بالاخره اینکه برای شما کارسوق برگزار می‌شود ۴ ساعت صبح و ۲ ساعت بعد از ظهر.
فریادی از هیجان و اشتیاق کشیدیم.
به کلاس رفتیم و آمدند چقدر با معلومات و چقدر متواضع و جو علمی خوبی بر کلاس حاکم بود.
هر حرفی، هر سخنی، هر مطلبی را به گوش جان می‌خریدیم.
قلمها لحظه‌ای از کار نمی‌افتادند و مدرسینمان آقایان بهرامگیری، بیاتی و صادقی هر سؤال ما را در کمال فروتنی پاسخ می‌گفتند. و ما قلباً متشکریم. برای همه چیز و مهمتر از همه برای این انگیزه سازنده‌ای که در ما ایجاد شد و خواهان آنیم که در رشته‌های دیگر نظیر کامپیوتر، شیمی و علی‌الخصوص فیزیک هم ما را یاری کنید و برایمان کارسوق بگذارید.
و شاید خوشحال شوید اگر بدانید سال قبل در اردیبهشت ماه ۷۶ (منظورم سال تحصیلی قبل است) یک سمینار مقدماتی زیست‌شناسی در مرکز ما برگزار شد که استقبال خوبی هم کردند و خوشحالتراگر بدانید که میدانیم قدر همه زحماتتان را و با پشتکار به آینده‌ای خوب امیدواریم.
نجیه جعفری، فرزندگان نیشابور

استعدادهای درخشان: ما نیز از اینکه عزیزانمان در مرحله نهایی مسابقات سراسری حفظ و قرائت قرآن کریم در ارومیه خاطره‌های خوبی را با خود به شهر خویش برده‌اند و از اینکه فارغ‌التحصیلان متعهد و خوب سمپاد، شهرهای تازه به سمپاد پیوسته را از نظر دور نمی‌دارند متشکریم. و امیدواریم در کنار کلاسهای خاص، کلاسهای فراگیر در مراکز جهت عزیزانمان - بخصوص در نیشابور که با امکانات محدودی سمپاد را تحمل می‌کنند - تشکیل گردد.

به نام آنکه هستی نام از او یافت

با عرض سلام و آرزوی سرفرازی و کامیابی شما مسئول محترم (جناب آقای دکتر اژه‌ای) اولین برنامه کارسوقی که در مرکز اردبیل و از تاریخ ۷۶/۸/۱ برگزار شد مدت آن دو روز بود و بسیار مؤثر و با ارزش.

من از طرف تمام دانش‌آموزان این مرکز از شما و همه برادران و خواهر گرامیمان نهایت تشکر و قدردانی را کرده و از خداوند منان آرزوی توفیق همه عزیزان و دست‌اندرکاران را دارم و همچنین خوشحالم از اینکه ما را در این نقطه از سازمان پر تلاش استعداد‌های درخشان فراموش نکردید و به یادمان بودید.

امیدوارم این برنامه فقط به یک بار خلاصه نشود چراکه با اینکه با هر روز (در طول مدت اجرای برنامه) حدود ده ساعت در مدرسه ماندیم ولی باز هم با توجه به شور و شوقی که این عزیزان در جلسات برگزار شده ایجاد کردند ما نه تنها احساس خستگی نکردیم بلکه علاقه‌ای نیز به پایان این برنامه نداشتیم. قصد من از ذکر این مطالب سپاسگزاری از شما مسئول زحمتکش سازمان و هیئت علمی خصوصاً آقایان: برزگر، مسگرزاده و آشوری که تشریف آورده بودند است و بس و در آخر امیدوارم در ماههای آتی مجدداً از وجود ارزشمند آنان که با ایجاد روحیه و نشاط و آگاه ساختن ما فرزندان سازمان، باعث شدند تا آگاهی بیشتری نسبت به این سازمان داشته باشیم و همچنین نسبت به درسهایمان جدی‌تر و مسئولیت‌پذیرتر باشیم، بهره‌مند شویم.

با تشکرات وافر: یلدا توکلی

دانش‌آموز سال سوم راهنمایی - مرکز فرزندان اردبیل

«بنام آنکه هستی نام از او یافت»

سرپرست محترم سازمان و مدیر مسئول مجله استعداد‌های درخشان

با سلام و آرزوی توفیق جنابعالی و همکارانتان در مجله، که محل مناسبی برای بیان نظرها و اخبار و انتقادات و ... فراهم آورده‌اید، در رابطه با دو مطلب که به احتمال زیاد از مرکز فرزنانگان ارومیه ارسال شده لازم دیدم مطالبی را بعرض برسانم. در شماره ۲۱ (ص ۷۶) در بخش پرسشهای شما سؤالی از دانش‌آموزی متخلف! چاپ شده که معتقد است با دو مورد تخلف برخورد یکسان صورت نگرفته. چون جواب ذیل همان نامه حاکی از دستور بررسی این مسأله است لاجرم اینجانب منتظر این امر بودم ولی چون تاکنون اقدامی به عمل نیامده با ارسال مدارک موجود قضاوت را به خود جنابعالی واگذار می‌نمایم هر چند بالاتر از آن بنده همیشه و در هر حال خداوند سبحان را شاهد و ناظر اعمالم میدانم و شکر خدا و به تصدیق همه افرادی که مرا می‌شناسند، همیشه به دانش‌آموزانی که از طبقات زحمتکش هستند احترام بیشتری قائم و توجه ویژه به آنها را جزو وظایف الهی خود می‌دانم.

در شماره ۲۲ مجله دو نامه از یک گروه! (در صفحات ۲۰۷ و ۲۳۴) چاپ شده که در یکی از برگزاری کارسوق و استقبال شورانگیز و در دیگری از بازی با اعصاب دانش‌آموزان بحث شده است در حقیقت هر دو درست است! کارسوق طبق معمول با نهایت همکاری ما شروع شد و دو روز طبق برنامه پیش رفت ولی بدلیل سوء تفاهم‌هایی که میان دو گروه شاخه دانشجویی، یعنی گروه مهمان که زحمت کشیده و برای اجرای کارسوق از مشهد مقدس تشریف آورده بودند و شاخه دانشجویی زحمتکش و بومی پیش آمده بود از طرف اینجانب فقط بخاطر مصلحت مرکز و سازمان و رفع سوء تفاهم و جلوگیری از درگیری شدید بین دو گروه، با اطلاع سرپرست محترم دفتر ارومیه کارسوق در روز سوم تعطیل شد و عزیزان فرزانه کلاس چهارم که از همه مطالب مطلع نبودند بالطبع ناراحت شدند. لذا از مجله محترم درخواست دارم پس از بررسی کامل و روشن شدن مطلب مبهم اقدام به چاپ بنمایند تا ذهن عزیزانمان با باورهای عجولانه و غیرمنطقی مغشوش نشود.

با دعای خیر و آرزوی سلامتی مجدد برای شما و همه دست‌اندرکاران زحمتکش مجله خوب استعداد‌های درخشان.

مدیر دبیرستان فرزنانگان ارومیه

طاهره زرینی - ۷۶/۸/۱۸

استعداد‌های درخشان: در شماره ۲۲ مجله هر دو سوی سکه مطرح شده بود و در این شماره دیدگاه همکارمان در فرزنانگان به استناد این مکتوب، مطلب انتقادی درست بوده است. بهرحال عزیزان زحمتکش ما در مدارس بایستی خیلی راحت مطلب را با دانش‌آموزان مطرح کنند.

دانش آموز رشد یافته معمولاً قانع می‌شود.

نامه‌ها و نوشته‌های شما عزیزان دریافت شد، به برخی از سؤالات طرح شده در نامه‌های شما که جنبه عام داشت، در بخش «پرسش‌های شما» پاسخ گفته‌ایم و چنانچه پیگیری لازم داشته است، به مدیریت‌های ذیربط ارجاع داده‌ایم.

□ آبادان: دانش‌آموز مرکز فرزنانگان / ق.ح. پدر دانش‌آموز □ ابهر: ملیحه نظری □ اراک: عبداللهی □ اردبیل: مرکز فرزنانگان، لادن تیمورزاده، دوم راهنمایی / دانش‌آموز مرکز □ ارومیه: دانش‌آموز مرکز فرزنانگان، عده‌ای از فارغ‌التحصیلان مرکز □ اصفهان: الف.ت. و دو تن از دانش‌آموزان مرکز فرزنانگان امین □ اهواز: احسان اکبری مرکز شهید بهشتی / محمد فضلعلی؛ علی احسانی / مریم باقریان، امینه شافعی و لیلا الله پناه از مرکز فرزنانگان □ بابل: دانش‌آموز سال سوم دبیرستان فرزنانگان □ بجنورد: مرکز شهید بهشتی، مهدی ک. □ بندرانزلی: فریدون ایرج بخت

□ بیرجند: داود دادرس / جمعی از دانش‌آموزان مرکز شهید بهشتی، □ تبریز: ولی دانش‌آموز مرکز شهید مدنی / امیر اشرفی زاده، سال دوم دبیرستان □ تهران: معصومه عظمائیان، ربکا عرفانی، سهیلا قربانی □ خرم‌آباد: مرکز فرزنانگان سحر باقری طولابی، سمیه صیدی، مهرآنوش نوری □ دزفول: مرکز شیخ انصاری؛ حسین بنی نجار، مرکز فرزنانگان نفیسه مقیمی □ زاهدان: ولی دانش‌آموز مرکز شهید بهشتی / محمد رضا رئوفی □ سبزوار: مرکز فرزنانگان، دانش‌آموز رشته ریاضی / شهرزاد دداش سوز □ سنندج: مرکز فرزنانگان، ر.ف. □ شاهرود: مرکز فرزنانگان، یکی از دانش‌آموزان گله‌مند / ولی دانش‌آموز از مرکز شهید بهشتی □ شهرری: مرکز شهید بهشتی، چند تن از دانش‌آموزان سال چهارم □ شهرکرد: آرمین نجات □ شیراز: مرکز فرزنانگان، س.ک. / طاهر اسلامی / فعلا نام محفوظ / دانش‌آموز سوم راهنمایی □ فردوس: مهدی توکلی □ قائمشهر: مرکز فرزنانگان، م.ر. □ قم: مرکز فرزنانگان، طاهره و طیبه مرتضایی تویسرکانی / زهرا شریعی □ کرمان: علی گنجوی، شفا / دانش‌آموزان مرکز فرزنانگان □ کرمانشاه: س.م.س. / سارا عیوضی / حشمت نظری و لاشجردی از مرکز شهید بهشتی □ لار: رحمت رنجبر لاری □ لنگرود: نسرتن مـجبوی □ مشهد: مرکز فرزنانگان، میترا حسن‌زاده / سارا شهریاری / حسن جاویدی □ نیشابور: مرکز فرزنانگان، پ.ا. / ن.م. / ن.ک. / امضاء محفوظ / محمد آبادی، امیر رحمانی □ همدان: مرکز علامه حلی، ع.م. / روزبه ملکی □ یزد: جمعی از دانش‌آموزان مرکز فرزنانگان.